

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP
AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik egyelőre hetenkint egyszer: vasárnap

OMGE évi tagsági díj:

200 holdig	15 pengő
500 " "	30 " "
Földbirtokosok, bér- lők és uradalmak	1000 " " 60 " "
2000 " " 90 " "	
3000 " " 120 " "	
ezzen felül	150 " "

Részenyitársaságok, szövetkezetek, vállalatok 90 P
Egyéb tagok részére évi tagdíj ... 10 ..
OMGE postatakarékpénztári csekkiszámla száma: 10.399

Lappódíj OMGE-tagoknak:
Negyed évre 6 pengő, fél évre 11 pengő, egész évre 20 pengő

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona

Az egyesületi tanács felügyelete alatt

A kiadásért felelős:

Mutschenbacher Emil dr.,
az OMGE ügyvezető igazgatója

Felelős szerkesztő: Rothmeyer Imre

Társzerkesztő: Dörsehug Tibor

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelék-u. 3. Telefon: 187-954
Kiadóhivatal: Budapest, IX., Úri-ut 25. Telefon: 189-032

Előfizetési árak:

„Nádler gazdasági előadások” című füzetekkel együtt

Belföldre		Külföldre	
OMGE tagoknak:		OMGE tagoknak:	
Negyed évre	6 pengő	Negyed évre	8 pengő
Fél évre	11 " "	Fél évre	13 " "
Egész évre	20 " "	Egész évre	28 " "

Előfizetőknél:		Előfizetőknél:	
Negyed évre	10 pengő	Negyed évre	12 pengő
Fél évre	18 " "	Fél évre	23 " "
Egész évre	32 " "	Egész évre	40 " "

Postatakarékpénztári csekkiszámla száma: 26.578

A mezőgazdasági népesség városokba való áramlása elleni védekezés kérdése a drezdai gazdakongresszuson.

A Drezdában most üléselő XVIII. Nemzetközi gazdakongresszus I. szakosztályának legfontosabb témakérdése a mezőgazdasági népességnek a városokba áramlásából, az ú. n. Landflucht-ból a gazdasági átalakítás a mezőgazdasági termelésre háruló káros következmények elhárítása vagy ellensúlyozása. Backe herbert, a német közéleti miniszterium államtitkára ismerteti a kongresszuson a Németországban eddig történt és a legközelebbi jövőre tervezett, ideiglenes intézkedéseket, majd utána Augé-Laribé, a francia kormány kiküldötte a római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézetnél, általánosságban fejtegeti a falutól való menekülés okait s az ellene való védekezés lehetőségeit. Ezenkívül Winter Kurt dr. és Reich Ede dr. a szakoktatási szakosztályban tartanak előadást a mezőgazdasági szakoktatás és szaktudás fejlesztéséről, mint a mezőgazdasági foglalkozáshoz való hűség ragaszkodás előmozdítójáról.

A felőadói részletes statisztikai adatok alapján mutatja ki, hogy a legutóbbi évszázad folyamán mennyire megnövekedett a nagyvárosok lakossága s mekkora volt a mezőgazdasági népességben beáramlott csökkenés. Érdekes adatai szerint Berlinben és a három Hanza-városban az egész Németország lakosságának 2%-a lakott egy évszázaddal ezelőtt, 1933-ban pedig a német birodalomnak háromszor akkora gyarapodott lakosságából már 9% volt Berlinnek és a három Hanza-városnak, Hamburgnak, Bremennek és Lübecknek a lakója. Ennek a négy legnagyobb német városnak a népessége ez alatt az évszázad alatt tizenháromszorosára növekedett s különösen nagyarányú és gyors volt az emelkedés a legutóbbi 50 év folyamán. Ezenkívül kimutatja az előadó azt is, hogy a német birodalom egész népességéből a három legfontosabb ipari vidékre, a Ruhrországra, Westfáliára és a Rajnai tartományra 27-2% esett, szemben a 100 év előtti 18-2%-kal. Nagyon természetes, hogy az ipari vidékeknek és a nagyvárosoknak ez a népesség-gyarapodása csak kisebb részben a természetes szaporodás, nagyobb részben azonban a mezőgazdasági népesség lakta területek fokozatos elnéptelenedésének a következménye. Ezt igazolja az is, hogy a leginkább mezőgazdasági jellegű három tartomány, ú. m. Kelet-Poroszország, Pomeránia és Mecklenburg lakossága 100 év előtt az egész német birodalom lakosságának 10%-át tette ki, amely arányszám 1871-re 11%-ra emelkedett, majd azóta fokozatosan csökkent és

1933-ban e három tartomány lakossága az akkori német birodalom egész népességének csak 7-7%-a volt. Ez a hanyatlás annál feltűnőbb, mert az iparosodás legújabb erőteljes fejlődésének korszakáig, vagyis a múlt század hetvenes éveitől, éppen ezeknek a tartományoknak volt a természetes népszaporodása az egész birodalomban a legerőteljesebb. Azóta ez a szaporodás visszaesett, de kiváltképpen erősen ellensúlyozza a mezőgazdasági jellegű területek népességének gyarapodását az egyre növekvő elvándorlás. Abszolút számokban a német nagyvárosok lakossága a legutóbbi évszázad alatt a tizenháromszorosára, a leginkább mezőgazdasági jellegű tartományok népessége pedig csak a harmadfélre növekedett, miáltal a német birodalom egész népessége 22 millióból 66 millió, vagyis háromszor annyira lett. A legutóbbi évszázad alatt tehát az említett három mezőgazdasági jellegű tartomány népességéből csaknem 2 millió vándorolt a városokba és az ipari vidékekre, ma pedig a német kormány, valamint az agrárpolitika vezetői félre egyre növekvő aggodalommal szemlélnek a falu népének tovább folytatódó elvándorlását.

Érdekes, hogy az éppen 50 évvel ezelőtt Párisban megtartott I. Nemzetközi Gazdakongresszuson annak elnöke, Jules Méline ugyancsak a falu elnéptelenedésének megállítására alkalmas rendszabályokat kutatta, amidőn a „vissza a faluba!” jelszót kiadta. Az akkor a tengerentúli államok versenyre követtekben kitért súlyos mezőgazdasági válság enyhülésével a helyzet javult ugyan, de a legutóbbi mezőgazdasági válság következtében Németországon kívül Angliában, Franciaországban, Olaszországban, Svédországban, Dániában, Észt- és Lettországon ismét egyre fenyegetőbbben jelentkezik a falu népének a városokba való áramlása. A kérdés tehát ma is nemzetközi jelentőségű és a drezdai kongresszus tárgyalásaihoz érdekesen fog kidomborodni a közös baj és veszély ellen tett különféle intézkedések többé vagy kevésbé eredményes volta.

Erről a kérdéssel szövegezt Darré Walter közéleti miniszter a kongresszus megnyitó ülésén is, rámutatván arra, hogy a faluból a városba való szakadatlan elvándorlás egyrészt közéleti miniszter szempontból, másfelől azonban a mezőgazdasági népesség egészséges gyarapodása és a falu fejlődése szempontjából is káros, mert hiszen leginkább a legügyesebb és legvállalkozóbb emberek vándorolnak el. A műszaki haladás némileg csökkenteni ugyan, de semmi esetre

TARTALOM:

- A mezőgazdasági népesség városokba való áramlása elleni védekezés kérdése a drezdai gazdakongresszuson. (1-1 dr.)
- A durum X. vulgare búzakeresztezés gyakorlati jelentősége. (Venyi Lajos.)
- Az eszterházi termesztése. (Fischer József dr.)
- A buzuló. (Thüringer Vilmos.)
- Húsertésztésztési tapasztalataim. (Bélm István.)
- Nagy tejtermelésű tehének takarmányozása. (Szent-Györgyi Albert dr.)
- A magyar növénynevelés mai helyzete. (Dworok Károly.)
- Törvények és rendeletek.
- Gazdátársadalmi mozgalmak.
- Az OMGE közleményei.
- Az üzemi és számtartási szakosztály gyűlése.
- Vegyes közlemények.
- Május időjárása. (Kulin István.)
- A gabonapiac helyzete.
- Állatpajci szemle.
- A Külkereskedelmi Hivatal placi helyzetjelentése.
- Tőzsde, kereskedelem.

sem pótolhatja az emberi munkaerő-szükségletet. Eppen ezért Németország külföldi munkaerőt kénytelen mezőgazdasági termelésének fenntartására felhasználni, mert ha ezt nem tenné, akkor fokozódna a külföldről való élelmiszer-behozatal szükséglete, holott a német önellátási törekvések elsősorban éppen arra irányulnak, hogy Németország élelmiszerét minél inkább függetlenítsék a külföldtől.

Darré, a német birodalmi parasztság vezetője szerint 1933 óta mintegy 400.000 munkás hagyta oda a mezőgazdasági munkát és a német mezőgazdasági termelés munkaerő-hiánya Darré szerint csaknem 800.000 főre tehető. Ez természetesen fennakadással fenyeget a termelésben és növeli a mezőgazdasági termelés költségeit. Eppen ezért a faluból való elvándorlás leküzdésére kétféle irányú intézkedéseket javasolnak a drezdai mezőgazdasági kongresszus szakértői. Az egyik irány a parasztság minden módon való erősítése, a paraszt osztály érdekeit elsősorban szem előtt tartó telepítési és birtokpolitika végrehajtása, a kötelező törzsöröklés révén a paraszti birtok elaprózódásának megakasztása és az értékesítési rend útján a termelési költségeket fedező termény- és állatárak biztosítása.

A másik irány pedig az önellátási törekvések szorgalmazása minden eszközzel fokozni igyekezik a termelést, hogy a birodalom élelmiszeri szükséglete mind jobban mentesüljön a külföldtől való függőségtől. Annyit máris elértek, hogy a birodalom élelmiszerét mintegy 85-90% erejéig a belföldi termelés biztosítja és a négyéves gazdasági terv nyíltan a teljes önellátás kiépítésére törekszik.

LUCERNA-mag- és szénaterméstöbbletét legjobban biztosíthatja

MERITOL-LAL

MERITOL arzénos permetező- és porozószer LUCERNABOGÁR, LUCERNABODE stb. ellen.

Forgalomba hozza a

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete

Budapest, V., Alkotmány-u. 29. Tel.: 113-014, 127-387. Kirendeltólgel: Debrecen, Győr, Komárom, Lepsény, Nyíregyháza, Szolnok, Szombathely

Mai számunk 18 oldal

E szám ára 90 fillér

tehenek
a bikák

ÚLYA
teszi
ozásra,
binált
ására.

RRT

125-210

Magyar István

A termelési lehetőség fokozását szolgálja egyrészt a mezőgazdasági gépmunka terjedése és a munkaerő kihasználásának okzerű racionalizálása, másrészt pedig a termelés fokozott jövedelmezőségének biztosítása. Az utóbbinak előfeltételei a termelési költségeket fedező termény- és állatárak. Csak magasabb árak tesznek magasabb munkabéreket lehetővé s ezért irányul a német élelmiszeri rend vezetőinek előszóval és a sajtóban folytatott küzdelme újabbban a mezőgazdasági termelés eredményeinek aláértékelése (Unterbewertung) ellen. A német élelmiszeri rend főhivatalvezetője, Reischle Hermann dr. igen érdekes tanulmányban kifejti, hogy eddig a nemzeti szocialista párt főként azt tartotta szem előtt, hogy az általános létfenntartási költségek ne emelkedjenek, vagyis, hogy az élelmiszerárak szintje maradjon

változatlan. Az ipari termelés erős fokozódása s főképpen a hadiipar oly mértékben fejleszté azonban a széles néprétegek, kivált az ipari munkásság vásárlóképességét, hogy ha ezzel a fogyasztási javak termelése nem tud lépést tartani, az árak emelkedését lehetetlennek volna megakadályozni. A mezőgazdasági termelést pedig csak a mezőgazdasági árak emelése biztosíthatja, ami egyúttal a termelő gazdák vásárlóképességét is fokozza. Ez viszont kiegyenlíti a mezőgazdasági árak emelkedéséből a fogyasztó tömegekre háruló terhet, tehát a mezőgazdasági termény- és állatárak emelkedése az iparnak is érdekében áll. Az emelkedő árak a munkabéreköltségek fokozását, ez pedig a belterjes irányú haladást teszi lehetővé, ami ismét az önellátási elv fokozottabb érvényesülésének biztosítója.

A földéhség.

Szokatlan dolog a „Köztelek”-ben egy lélektani tanulmányt írni. A kérdés azonban, amellyel foglalkozni kívánok, azt hiszem elég érdekes, időszertű és bennünket, gazdákat olyan közelről érint, hogy el merem róla néhány gondolatot mondani.

Földéhségnek nevezte el a köziródalom a mezőgazdasági lakosság örök vágyát a földbirtok, illetve a földtulajdon után. Ebben az érzelmben mélyen a tudat küszöbe alatt fűrészen keverednek tisztán lelki és gazdasági okok. Ezeket szeretném egyenként kifejteni.

Madách Ádáma az Ember tragédiájában első gondolatával bizonyítja magyar voltát. Éva első mondatára „Ah, émi, émi mily édes, mily szép”, azt válaszolja „És úrnak lenni mindenképpen felett”. Ez az „úrnak lenni” jelenti a magyar lélek legbelső lényegét. Jelenti a hatalmat, a függetlenséget és ezek által a társadalmi megbecsülést. Már pedig ez Magyarországon évszázadokon keresztül függvénye volt a földtulajdonnak. A kapitalisztikus gazdasági rend kialakulása előtt a földtulajdon volt a jólét, gazdagság és első sorban a hatalom, az úri jelleg egyedüli mértéke. Az egyes emberek birtokjoga volt az alapja a társadalmi rétegződésnek. Ennek a feudális rendszernek emléke népünk legszélesebb rétegeiben öntudat alatt még ma is eleven valóság. Különösen élesen megfigyelhető ez, minél lejjebb megyünk a birtoknagyság kategóriákban. Amíg a társadalom vezető rétegeiben a társadalmi megítélés mindinkább több és több különféle tényezőtől függ (születés, rang, tőkevagyon, személyes kiváltság), addig a parasztságnál a földtulajdon nagysága még ma is a társadalmi állás szinte kizárólagos mértéke. A szűkebb kisgazda többegek tartja magát a lúszheldasnál, ez utóbbi a törpebirtokost nézi le, aki a maga két-három holdjával pedig toronymagasan áll a ninestelen szelér fölött. A nagyobb társadalmi megbecsülés, a nagyobb hatalom, a nagyobb úrnak lenni alapérzése lappang minden földéhség mélyén.

Ezenalényegileg hiúsági okon kívül azonban a földéhség legfontosabb gazdasági színezetű lelki oka a föld értékállandóságába vetett hit. A föld nem pusztul el. Akármilyen történet is, sokkal maradandóbb, mint minden más, mint mi magunk, perenyi életünkkel a földön. Mintha ebben a nagy hitben a „porból vagy és porrá leszel” gondolatát éreznék. A föld sokkal biztosabb érték, mint bármilyen más földön. Ez a gondolkozásmód ma annál is inkább érhethető, mivel az értékek, árak és pénzek oly fantasztikus megrázkódtatásokon mentek keresztül az utóbbi évtizedekben, aminőkről azelőtt nem is álmodtunk.

Emellett a föld mindig teremni fog. Ez az alapja a földéhség tisztán gazdasági, legfontosabbik okának. Ez az oka a jólét, a jobb megélhetés, a vagyonszerzés nagyon is emberi vágya. A földtulajdon népünk megítélése szerint nemesek tekintélyt, hanem kenyert is jelent; a földjárdék élvezetét, amely az elsőrendű szükségletek kielégítését biztosítja. Érdekes

jelenség ennek igazolására az, hogy a földéhség nem a rossz termések után és a gazdasági válságok mélyén jelentkezik, amikorra pedig az egész lakosság a legtöbbet szenved, hanem jó termések után és gazdasági fellendülések delén, amikorra a földbirtok jövedelmezősége nagy.

A szegény ember látja, hogy milyen jól megy a konjunktúrák alatt annak a sora, akinek földje van. Természetes tehát, hogy a földben látja a jólét, a jobb megélhetés gyökerét. Nem is gondol arra, hogy ez a hit egy szélsőséges éghajlatú országban, ahol az egyes esztendőik terméseredménye közt 100 százalékos eltérések mutatkoznak, néha nagyon hullámzó, végeredményben azonban állandóan fokozódó világtultermelés és a vele járó ártalomcsökkentés mellett, mennyire veszedelmes.

Nem akarom a mostani reformtörvényeket bírálni, csupán a sokat hangoztatott „független existenciák” létesítésének hangoztatása ellen újra Madách szavait idézem: „Nemes, de terhes önlabunkon állni”. A függetlenség nagyon is relatív dolog, mert a független gazda továbbra is függ az időjárástól és olyan világgazdasági tényezőktől, amelyekbe semmi beleszólása nincs. És ha ezzel a függetlenségével eladósodik a tőke szélére jut, feltétlenül az állam nyakába szakad és függetlensége sokkal kisebb lesz, mint valaha azelőtt. Hogy ez a veszély valóban fennáll, a magyar földbirtok állandó eladósodása bizonyítja, minden birtokkategóriánál egyaránt. Abból a fényből, hogy a földéhség a mezőgazdasági termelés jövedelmezőségének függvénye, szóval a konjunktúrák idején jelentkezik erősebben és készteti a törvényhozást birtokpolitikai reformokra, az következik, hogy a birtokreform-törvények rendszeres magas földárak idején születnek. Szóval olyan pillanatokban, amikorra keresztülvitelük a legtöbb pénzbe kerül.

Tekintve, hogy a földéhség a föld jövedelmezőségének szoros függvénye, összefüggésben áll egy-egy ország egész közigazdasági rendszerével. Minél fejlettebb, minél gazdagabb egy ország, annál kisebb rész esik viszonylagosan a nemzeti vagyontól a földre, a nemzeti jövedelemből pedig a földjárdékra. A fejlettebb, főként iparra támaszkodó gazdasági berendezkedés mindinkább elhomályosítja a földéhség tradicionális rögöt és megsokasítja a földtől független jó megélhetési lehetőséget, megszünteti a földéhség gazdasági rögöt is. Ez szélsőséges esetekben, pl. az amerikai mezőgazdasági dekonjunktúrák idején arra indította a farmerek egy részét, hogy egyszerűen elhagyják birtokaikat. Ennek tulajdonítható az a jelenség is, hogy bár nálunk kb. minden ötödik ember földtulajdonos, ennek ellenére földéhség van: Németországban ellenben csupán minden huszonkettedik és senki sem beszél földéhségről.

A földéhség azonban nemesak elszigetelten az egyes emberlelkében jelentkezik, hanem egyszerre sok emberben, mint tömeghangulat szokott föllépni.

Ez természetesen magával hozza azt, hogy mint tömeglélektani tünet kinő az egyéni pszichológia köréből. Le Bon, a tömegek lélektanának kitűnő ismerője, bebizonyította, hogy egy kis érzés vagy érzésösszetétel abban az esetben, ha azt mint jelszót a hajlama tömegbe dobjuk, azt határozottan állítjuk és állandóan ismétljük, erejében meghatványozódik. Az egyes emberek, még a legokosabbak is, elvesztik saját itélőképességüket és olyan tudatalatti lelkierők hatása alá kerülnek, amelyekről fogalmuk nincs. Olyan dolgokra határozzák el magukat, amelyeket különben nem tennének meg. A tömeg szó nem jelenti szükségképpen az egy helyen együttlévő embereket. Tágabb értelemben tömeg egy ország közvéleménye is, amely mint lelki egység szintén alá van vetve a tömegsuggerációnak. Nagy kár, hogy a földéhség fogalmát, amit a szó „szine” is bizonyítja, a politikai agitáció akarva és akaratlanul jelszóvá szülte. Tette és mint ilyen dobta a közvéleménybe. A jelszót a tömeg lelkében az jellemzi, hogy nem gondolkoznak rajta, mindenki azt érti alatta, amit valaki diktál és egy homályos érzéssel egymást rántja magukkal. Itt azt az érdekes megállapítást kell tennem, hogy a földéhség ma mint tömeglélektani tünet első sorban nem is azokban a lelkében él, akik a földéhségesek, hanem azok széles rétegeiben, akik a napisajná állandó ismétlései folytán ezt hiszik. Szóval a jelszó a hit, hogy földéhség van, nagyobb, mint maga a tulajdonképpeni földéhség. Parasztságunk többsége csupán viszonylagosan földéhséges. Az előbbi változatlanul tradicionális lelki és gazdasági vágya túl látja a kérdés nehézségeit is. A tisztességes megélhetés, a jobb életstandard mindinkább kezd fontosabbá lenni, mint az esetleg igen nehéz életet jelentő földbirtok.

Geist Gáspár dr.

NÖVÉNYNEMESÍTÉS

ÉS

VETŐMAGTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Grábner Emil.

A durum × vulgare búzakereszte-zések gyakorlati jelentősége.

Írta: Veeney Lajos.

A hazánkban termesztett búzafélések egy részén kivétel nélkül a közönséges — vulgare — búzák csoportjába tartoznak. A régebbi fajtaik egyedülállóan az újabb keletkeztek a magyar búza szántóföldi állományából, az újabbak közül azonban sok fajta már keresztezésnek köszönheti létét, mint pl. a bánkútiak is. Ezekhez a keresztezésekhez közönséges búzákat használtak fel, mégpedig mind hazai, mind külföldi fajtaikat.

Amint a bánkútiak példája is mutatja, keresztezéssel átfogóbb sikereket lehet elérni. Ha a keresztezett szülők önmagukban nem is olyan kiválóak, mégis a kettő tulajdonságainak egybekapcsolásával tökéletesebbet, jobbat kaphatunk, mint amilyenek a szülők voltak. Közönséges búzáinkban külséri, ökológiai és örökéleti vonatkozásban még mindig annyi típus van, hogy még továbbra is számíthatunk új fajta létesítésre. De a határ, ameddig itt mehetünk, már meg van húzva. Tudjuk, hogy mi az a maximum, amit a vulgare búzafajta egymásközti keresztezésével még elérhetünk.

A mezőgazdasági kultúra tovább fejlődik, az igények fokozódnak, a búzától is még többet fogunk kívánni a földön. A búzanevelésnek azok a módszerei azonban, amelyekkel még kiválóbb vagy gazdaságosabb fajtaikat lehet előállítani, már nem 5 vagy 10 évvel ezelőknél, hanem 15—30 évvel ezelőknél, azaz a keresztezéssel történő nevelés eddigi eredményei és még keveset több kilátásai is az javasolják, hogy fogjunk hozzá már most a több-

**Mindenféle gazdasági magvakat, fűmagvakat
legmagasabb áron
vásárol:**

Mauthner Ödön

Magtermelő és Magkereskedelmi Részv.-Társ.

Budapest, VII. ker., Rottenbiller-utca 33. szám

2245

... hogy a...
... tünő ismer...
... gy érzes...
... t a hajlam...
... k és álland...
... k. Az egy...
... vesztik jó...
... klerók hat...
... s. Olyan...
... ket külön...
... lenti szük...
... bersokas...
... közvelem...
... van velve...
... a földh...
... tja, a pol...
... zóvá sülly...
... tybe. A je...
... nem gond...
... amit vagy...
... mást ránt...
... tást kell te...
... lektani t...
... akik a föld...
... k a napisaj...
... óval a jelsz...
... mint maga...
... ank többs...
... előbb váz...
... tásági vágy...
... tességes me...
... kezd font...
... életet jelen...
... Gáspár dr.

... TÉS
... TÉS.
... kereszte...
... ösége.
... gégek ügysz...
... are — búz...
... k egyikv...
... aszántóföld...
... an sok faj...
... nt pl. a b...
... z közönsé...
... hazai, min...
... tatja, keres...
... a keres...
... ívalók, meg...
... ával tökéle...
... nek a szülő...
... ökológiai é...
... annyi típus...
... nk új fajl...
... hetünk, má...
... a maximum...
... keresztezé...
... k, az igény...
... k kívánai a...
... szerei azon...
... zdaságosab...
... gy 10 évet...
... talán még...
... sáidig el...
... ásal is az...
... st a többel

gerő módszerhez: a búzafajok egymásközötti keresztezéshez és ne elégedjünk meg csupán a közönséges búzák egymással végzett keresztezésével.

Ma már keresztezik a búzát különböző ősi formáival, rozssal és évelő füvel (Agropyrummal) is, bár ez utóbbiak oly nagy felkészültséget és oly hosszú időre szóló tervszerű munkát kívánnak, hogy csak jól felszerelt tudományos intézetek foglalkozhatnak velük.

Hazai viszonyainkból kiindulva, a búzanemesítés természetesen bekövetkező korszakaként a búzafajok egymásközötti keresztezését lehet tekinteni. Még pedig a búzafajok sajátos természeténél fogva a legtöbb esetben a durum (u. n. keményemű vagy makaroni) búza és vulgare keresztezésétől.

A durum-búzáknak ugyanis olyan tulajdonságaik vannak, amelyek száraz éghajlatú (arid) vidékeken rendkívül becsesek. Ezek pedig röviden a következők:

1. jól bírják a nagy meleget, a nyári hőséget és az aszályt;
2. a növényi betegségek iránt kevésbé fogékonyak, vonatkozik ez a különféle rozsodásra és szögére;
3. szilárd szalmájuk;
4. bőtermők, különösen a turgidumhoz közelálló változataik;
5. a magjuk nem pereg;
6. szép magjuk van.

Egyszóval a durum búzafajtáknak olyan tulajdonságaik vannak, amelyek hazai búzatermelésünkre, az egész Középeurópa búzatermelésére is nagyon nagy kihatással lehetnek.

A durum-búzáknak ezt a jelentőségét már rég ismerték. A külföldi szaksajtóban többször történt szó utalás. Eddig már jónéhányan próbálkoztak is a durumokkal végzett keresztezéssel, hogy azonban kevés kivételtől eltekintve — még nem tudtak valódi eredményeket elérni, az azért van, mert ilyen fajta keresztezések természetét és a követendő eljárásokat nem ismerték eléggé.

Miután a durum-búzák általánosságban kevésbé ismertek, szükségesnek tartom, hogy egyet-mást megmondjak róluk.

A durum-búzák külsőleg főként abban térnek el a vulgarektól, hogy: nagyobbtestűek, erős (legfeljebb nyíre kitért) szalmájuk van, símafelületű levéllel, szép nagy és inkább szimmetrikus alakú alapszokkal. A kaliszka-polyva jellegzetesen éles, hosszú, a toklások is hosszúak. Magjuk hosszúak, szegletes és nagyon ívesek. Jellemző tulajdonságuk az, hogy sok meleget kívánnak a fejlődésükhez. A durumok az u. n. steppék tipikus búzái. Tülszámú tavasziak.

A durum-búza egyébként nem az újabb korok felfedezettje. Már évezredekkel Kr. e. természetük egyiptomban. Sőt minden jel arra mutat, hogy ittúrában megelőzte a közönséges — vulgare — búzát.

Ősi termőhelye elsősorban Abesszínia, ahol a legelső botanikai félesége található, azután részben Kisázsia, Turkesztán és Északafrika. Természetesen foglalkoznak még, az előbb említettekhez, a Földközi tenger melletti országokban, Oroszország déli részében és Északamerikában.

A természetese világvizonylatban jóval kisebb mérvű, mint a közönséges búzák, az arány körülbelül olyan, mint 1:10-hez. Ennek több oka van. A durum-búza több meleget kíván és természetesen északi határvonalára ezért sokkal délebbre esik. A magjának felhasználási módja pedig nem mindig egyezik a közönséges búzákéval. Legtöbb oka azonban az, hogy természetesen alatt lévő fajtáival majdnem mind tavasziak, ezek pedig rövidebb tenyészidejűknél gyorsabban természetesen kevesebbet teremnek. (Bár meg kell jegyezni, hogy az enyhéletű déli vidékeken gyakran ősszel vetik). Természetük visszahatásában annak a körülménynek is nagy szerepe van, hogy ezeknek a búzafajtáknak fiziológiai tulajdonságaik, valamint az igényeiket nem tanulmányozták eléggé és ezért a természetes módja nem mindig a legmegfelelőbb.

A durum-búza a vele közeli rokonságban álló turgidummal (úgynevezett angol búzával) és polo-

nicummal a dicocum sorozathoz tartozik, valamennyinek 14 (28) kromoszómája van. Örökéleti szempontból tehát mindannyi érdekelhet bennünket, mert hasadási termékeik hasonlóak egymáshoz. Éppen ezért keresztezéshez nem csupán a szigorúan vett durum-forma használható fel, hanem a célnak megfelelően esetleg a turgidum is, ha a bőtermőség legnagyobb mérvű felfokozásáról van szó, vagy pedig a dicocum, ha viszont az igénytelenség vagy edzetség az a tulajdonság, amelyet a maximumig kívánunk fokozni.

A durum-búzabotani fajlajzatokban általában jóval gazdagabb, mint a vulgare. Két nagy főcsoportból áll: a Tr. d. abyssinicumból és a Tr. d. expansumból. Előbbihez tartoznak az igen korán érő abesszíniai és a koraiságukban felülmúlhatatlan arabiai fajták, amelyek azonban ráknézve nemesítési szempontból nem oly fontosak. Az utóbbi, vagyis az expansum-csoportba tartoznak a mi céljainknak leginkább megfelelő és egyúttal kiterjedtebben is természetett durumfajták, amelyek a belterjesebb kultúra céljaira is alkalmasabbak. Az expansum-csoport viszont több földrajzi alcsoportra oszlik, amelyek mindegyike több-kevesebb botanikai felelőségből áll. A hazánkban itt-ott természetett durum-búzák legtöbbször az expansum csoportba tartozó Tr. d. hordeiforme nevű féleséghez tartoznak, vöröses kalászu tavaszi féleség ez, sárga, igen acélos maggal. Ennek a fajtának hazánkban ebben a formájában sohasem volt és nem is lehet nagyobb jelentősége, mert nem összpontosítja magában azokat a tulajdonságokat, amelyek a fajta termelési szempontból értékessé tennék a mi viszonyaink közt, vagy pedig érdemes lenne felhasználni búzáink megjavítására. Ellenben értékeseknek kell tekintenünk egyes földközítenger-vidéki és kaukázusi durumféleségeket, amelyeket ősszel vetnek és amellyel az előbb 1—6. alatti pontokban felsorolt értékes tulajdonságok viselői, továbbá azokat a durumokat, amelyek bár tavaszi féleségek, de egyes különleges tulajdonságaik egészen kiválóak (ilyenek a palesztinai és szíriai durumok), végül egyes — ugyancsak 14 kromoszómájú — búzafajokat (például Tr. persicum, Tr. Timopheevi), amelyek egyes értékes tulajdonságok (pl. immunitás) mondhatni kizárólagos képviselői.

Mivel honi viszonyaink közt elsősorban az őszi búzafajták kitenyésztésének van jelentősége, természetesen, hogy a lehetőséghez képest a durumok ősszel vethető földközítenger-melléki vagy kaukázusi féleségeit vesszük nemesítésbe. Ilyen búzák a világháború idején kerültek hazánkba szórványosan. Erőteljesen növe, vaskos kalászu durumok ezek (Tr. d. v. aegyptiacum és niloticum), jellegzetes szegletes durum-maggal. (Akadtak az ilyen hazánkba került idegen búzák közt tipikus turgidum búzák is hasas, lisztes magjukkal.)

Akkortájt gazdáink közül többen kezdtek is szaporítani ezeket a búzákat és — bőtermő féleségek lévén — gyorsan is ment mindaddig, míg egy hótakarónélküli kemény téli fagy vissza nem kényszerítette őket hazai búzafajtánkhoz. De ezeknek a bevándorolt fajtáknak egyéb hibáik is voltak. Mivel a gyengébb fagyállóságuk miatt korábban kellett őket vetni, buja őszi fejlődés esetén gyakran szenvedtek a kipállástól, de a korai vetésekben gyakori volt a légykártétel is. A termésüket pedig a hazai malmok nem szívesen vásárolták, mert nem ismerték annak különleges értékét, amely a makkaróni tészta gyártása terén felülmúlhatatlan.

A fenti hibáik ellenére azonban ezekben a búzafajtákban megvoltak azok a jó tulajdonságok (rozsdá- és ősszümentesség, erős szalma, bírják a kánikulát, nagy terméseket hoztak), amelyek viszonyaink közt különös jelentőséggel bírnak és nemesítési célokra keresztezés útján jól felhasználhatók. Jómagam már 1924-ben kereszteztem ilyen durum-búzákat hazai vulgarekkal és mármár több száz durumjellegű tenyésztőrzsem igazolhatja ezeknek nemesítési célokra való alkalmasságát.

De felhasználható a nemesítéshez más fajta durum-búza is, főként akkor, ha csak néhány sajátos tulajdonságukat akarjuk átültetni közönséges búzafajtáinkba. Így tesznek az amerikai nemesítők is.

Mindezeknél a keresztezésnél az első és legfontosabb tulajdonság, amit durumokkal kapcsolatban külö-

nös figyelemben kell részesíteni: a fagyállóság. Nem is annyira a tél fagya árt a durumoknak, mint inkább a tavaszi utófagyok abban az esetben, ha megelőzően néhány melegebb nap már növekedésre bírta őket. Regeneráló képességük ugyan felette nagy és nem egyszer megtörtént, hogy a kipusztultnak vélt vetés szépen kizöldült újból.

A közönséges búzával végzett keresztezés esetén nagymértékben javul ez a tulajdonságuk, de a fagyállóság fokozása céljából többnyire ismételtlen kell keresztezni vulgare búzákkal. A fagyállóság különben a durumoknak egymásközötti való keresztezésével is javítható, habár nem oly gyökeresen. A fagyállóság sok évi megfigyelést és munkát kíván, mert polymerjellegű és a tulajdonságok hasadásánál különbözőképpen viselkedik, hol urelikodó jellege van, hol recesszív, hol meg átmeneti. Ezenkívül, mint tudjuk, nem minden tél alkalmas a fagyállóság-tulajdonságnak megbírálására.

A durumok a tenyésztők ideje alatt sok meleget kívánnak és ezért szükséges, hogy ezt a tulajdonságukat is hazai viszonyainknak megfelelő mértékre csökkentjük. Vulgareval történő keresztezéssel ezt is elérhetjük, de még inkább egy a durummal rokon fajjal, a Tr. persicum-mal való keresztezéssel. Ez ugyanis Gruzia hegyeiben honos búza, jellemző tulajdonsága, hogy a vegetáció egész ideje alatt kitűnően bírja az alacsony hőmérsékletet. Emellett kiváló minőségű magja van, sikérben igen gazdag. Itáadásul még nagyfokú immunitással is fel van ruházva. Nagyon jól felhasználható tehát a durumok megjavítására, amennyiben velük keresztezve teljesen termékeny (festil) utódokat hoz. Meg kell említenem, hogy a Szentpétervár mellett lévő Djetskoje Szeloban nagyarányú keresztezés folyik éppen a Tr. persicum, a durumok és a dicocum közt abból a célból, hogy új edzett fajták létesítésével a búzatermelés határát még messzebb északra feltolhassák ki!

Sok durum-búzafajta fogékony a hópenész, Erysiphe és a gabonalegyek kártétele iránt. Szerencsére ez ellen is van egy hatásos módja a védekezésnek. Van egy újonnan felfedezett búzafaj, amely szintén 14 kromoszómás, a Tr. Timopheevi. Ez egy magában álló ősi fajta a búzának, amely szintén Grúziában van otthon, rendkívül igénytelen és teljesen immunis mindenféle gombaokozta betegséggel szemben, de a legyek kártételével szemben is. Hibája csupán az, hogy sokkal nehezebben kereszteződik még a hasonló számú kromoszómás durumokkal is. Szerencsére azonban hasonló tulajdonságai vannak a fentebb említett Tr. persicumnak is, ha nem is annyira kifejezett mértékben.

Valamelyes eredményt közönséges kultúrfajták keresztezésével is elérhető. Persze jó szolgálatokat tehet maga a dicocum is, valahányszor igénytelenség és edzetség, illetve immunitás eléréséről van szó. Nagymértékben megkönnyíti a nemesítő munkáját az a körülmény, hogy immunis fajtákkal való keresztezés esetén az immunitással kapcsolatos tulajdonságok rendszerint csoportosan (tehát például a különféle rozsdákkal szemben való immunitás, mondjuk még az Erysiphevel és esetleg a legyekkel szemben való immunitással is együttesen) örökíttetik át, ami ezt a munkát igen leegyszerűsíti.

Ámbár a földközítenger-melléki durum-búzák is meglehetősen bírják a szárazságot és a nyári hőséget, mindazáltal jól tesszük, ha a hazájukból magukkal hozott bizonyos fokú elkényeztetettség ellensúlyozására palesztinai, illetve szíriai durumokkal is keresztezzük őket. Ezek ugyanis a legnagyobb mértékben türik a szárazságot és a kánikulát, amellyel kiváló a magjuk.

E helyen érintem a korérés kérdését is. A korérés, tudjuk, csak annyiban kívánatos, amennyiben általa a kánikulaokozta megszorulás megelőzhető. De semmiesetre sem nélkülözhetetlen tulajdonság ott, ahol a kánikula ellenére sem fenyegeti veszély a mag teljes kifejlődését, tehát olyan búzafajtáknál, amelyek a nálunk fellépő legnagyobb hőséget is hátrány nélkül képesek elviselni, miként általában a durumok. Ebben az esetben, a hosszabb tenyészidő, helyesebben a későbbi érés nem hátrányos tulajdonság,

Védekezzen a rovarkártévők ellen!

Lucerna, lóhere, repce, stb. terméshozamtöbbszörösen fedezi a vételárát a szabadalmazott **MANNINGER-féle ROVARFOGÓGÉP-NEK**

Eredeti **DEERING** olajfürdőben futó, marott acélkerekekkel ellátott, legújabb rendszerű **FŰKASZÁLÓGÉP** 4 1/2 és 5 munkaszélességben még néhány darab kapható

KÁLMÁN JÓZSEF Budapest, V., Kálmán-utca 14. Sürgőnycom: MEDICAGOGÉP Telefon: 114-006, 117-189

műszaki és gépkereskedő

ellenkezben, inkább előnyös, amennyiben a búza nagyobb termést adhat.

A termést illetően tudjuk, hogy a durumoknak a turgidumhoz közelálló formái, miként maga a turgidum is, felette bőtermők, amely tulajdonságuk még fokozható igényeiknek megfelelő szántóföldi megműveléssel és műtrágyázással.

Igen fontos feladat természetesen a mag minőségének a megjavítása is. Ez mind a mag külalakját illetően, mind pedig tartalmilag lehetséges. Keresztezés segítségével nem nehéz olyan durum típusokat kitenyészteni, amelyeknek nem hosszukás és szegletes a magjuk, hanem kerekded és telt. Ehhez a mi közönséges búzáinkkal végzett keresztezés is elégséges. De segítségünkre lehetnek a már említett palesztinai és szíriai durumok is, valamint a Tr. persicum is, amelyek ezenkívül egy csomó más jó tulajdonságot is visznek az új fajtába. A siker mennyisége és minősége, amely a durumoknál többnyire más, mint magyar búzáinknál, keresztezés folytán nagy mértékben módosul, a minőségi fokok legváltozatosabb skáláját mutatja. Tapasztalataim szerint nincs akadály annak, hogy a durum jellegű is olyan magminőséggel kapcsolhassunk, amely hazai igényeinknek és az exportálódnaknak is teljes mértékben megfelel.

A nemesítés számtalan részletkérdésével nem foglalkozom itten, csupán megemlítem, hogy a durumoknak vulgárával végzett keresztezésénél az évek folyamán lehasadó formák külsőjükre nézve túlnyomó részben vagy a durumhoz, vagy pedig a vulgárehoz válnak hasonlóká! Aszerint, hogy milyen fajtákat használtunk a keresztezéshez, hol az egyik, hol a másik jelleg lesz a kívánatos. Mivel a durumokat jellemző értékes tulajdonságok látszólag jobban forrtak egybe a durum jelleggel, úgy gondolom, hogy előnyösebb, ha ezt a jellegét igyekszünk megtartani és ebbe visszők át a vulgáre értékes tulajdonságait, mint fagyállóságot, magminőséget, stb., annál is inkább, mert a bőtermőség is jól megjár vele.

A durum-búzáknak vulgárával végzett keresztezése általában a fajok egymásközi keresztezése csak akkor hozhat biztos sikert, ha kezdetül jóval nagy arányokban végezzük azt. Egyazon durumféléseletet is többféle vulgárával keresztezzük, mert fajta szerint nagy különbségek tapasztalhatók nemcsak a keresztezés utáni megtermékenyülési százalék tekintetében, hanem a későbbi években lehasadó formák értéke tekintetében is.

A magképződés a fajok közt való keresztezés utáni első években rendszerint mutatkozó kisebb fertilitás következtében amúgyis szűkebb határok közt fog mozogni, márpedig ahhoz, hogy mielőbb a lehető legtöbb új formához juthassunk a tulajdonságkapcsolódások csodái révén, rengeteg anyagot kell évente megőszdálnunk és elvetnünk. Ellenkező esetben könnyen megeshetik, hogy egyes értékes genotípusok egészen kiesnek. Szabályként lehet mondani, hogy ha a vulgáre búzával való egymásközi keresztezésénél a kísérleti törzsekből évente ezek kellenek, akkor a durum és vulgáre keresztezésénél tízszeres.

A kitenyészített kész fajtákat természetesen a természetesi igényeikre agrotechnikai és műtrágyázási kísérletekkel kapcsolatban tanulmányozni kell. Ez az új fajták helyes gyakorlati megítélésének elengedhetetlen feltétele.

NÖVÉNYTERMESZTÉS

TRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Surányi János ós.

A csibehúr termesztése.

Írta: Fischer József dr.

Méltán nevezzük a csibehúrt a mesebeli igénytelen-ség és mellőzöttség nevének: a takarmányfélék hamupipókéjének.

Termesztése „kiment a divatból”. Csak öreg gazdák emlékeznek rá. Elfeledése a mezőgazdasági kultúra fejlődésének észszerű következménye volt. Nem is akar alant kurta írás e szerény növényke újabb, széleskörű elterjesztésének híveket táborozni. Céloom csak annyi, hogy külterjes viszonyok között, de főként gyengébb talajokon jelentőségére rámutassak.

Kárpátalja visszatérése adta kezembe a tollat. Ruténföldi gazdátársaim fogják talán legtöbb hasznát venni ennek az igénytelen takarmánynövénynek.

Telenyben szegény, köves, vadvízes homokon, ahol akár a talaj soványasága miatt, akár a késő áprilisi felszikkadás, illetve téli kifagyás miatt igényesebb takarmánynövények nem természetelők sikerrel, biztos, de kis termést ad a csibehúr. Ezért is ment felesdebe. Kat. holdankint 15 q szénát ad, amit a szárvas-marha és a juh szívesen fogyaszt.

Vetés ideje: április elejétől május elejéig. Apróra elmuunkált, kertszertő talajt kíván, ami apró magja miatt természetes is. Vetőmagszükséglete kat. holdankint 12 kg, gabonaszórtárolva vetve Sekély vetést kíván (1 cm). Vetőgép után könnyű magtakaró bor-nát, vagy tőzist és okvetlenül hengert adjunk.

Hangsúlyozom, hogy sovány, sőt évek óta parlagon heverő földeken is megterem. Rendkívül élelmes, zsaroló növény. Éppen ezért 40 kg Péti sőt tapasztalatom szerint nagyon meghálál. S mivel vetését éppen ott ajánlom, ahol más sikerrel nem megy, e műtrágya- adagot sohase vonjuk el tőle.

Nagy előnye e silány talajokon még, hogy vetőmagjának olesósága példanélküli. Kat. holdankint 12 kg mag ára 30-35 fillérjevei mindössze 3.60-4.20 pengő.

Csak mellékesen jegyezem meg, hogy a meszet nem tűri. De kinek is jutna eszébe mesztartalmú kultúr-talajon e hamupipókat természetni?

Tenyészedje alatt semminemű ápolást nem kíván. Ha még kikélesse előtt a talaj megcserepededik, járasuk meg könnyű hengerrel.

Vetése után 8-10 hét múlva vágható. Szénává nehezen és hosszasan szárítható. Ezért jéghelyesebb etetését virággzása kezdetén, zölden megkezdeni. Ágasokon, amelyekből kis tömege miatt nem sok kell, kitűnően beszárad.

Magnak nem érdemes termesztetni. Olesó, korlátolt elhelyezhetőségű (hiszen alig termesztik), exportja semmi. Kat. holdankint 5 q-nál kevesebbet sohasem arattam belőle. De azért sem érdemes magra hagyni, mert nem lévén nitrogéngyűjtő, nagyon meghúzza a talajt, így magtermés esetén vetésszorgó szempontjából értéktelen növény. Termesztésének éppen abban rejlik fő jelentősége, hogy a rozstól és zabot még megtermő sovány, vadvízes talajokon gabonaelőveteményül szolgálgon s egyben jóminőségű takarmányt biztosítson. E kettős célnak meg is felel.

Ha kisebb területet mégis magra hagynánk, arra vigyázzunk, hogy apró, szénfekete magja „el ne repüljön”. Virággzata ernyőszerű. Amikor a legfelső mag-tokokban már — azokat körömmel megnyitva — fekete magvakat találunk, az ernyők alján még kis fehér virágok húzódnak meg. Ez utóbbiak termésére nem szabad várunk (úgyis satnyák ezek), mert közben a java mag elperegne. Tehát amikor a magtokok mintegy 70%-ában fekete a termés és a legfelső, legkorábban virított tokok között itt-ott olyat találunk, amelyik kinyitott s így már perget, itt az ideje az aratásnak. Hajnalban és este felé arattassuk, amikor a pergési veszteséget teljesen elkerülhetjük. Minden két kaszás után adjunk egy „csirkéző” lányt vagy fiút, aki villás kis kúpokba rakja a rendeket. Ha a „csirkék” esőt kapnak, a talaj felszikkadása után óvatosan megforgattatjuk azokat. Hordása ponyvás szekereken történjenk.

A leírtak az aprómagú csibehúrra vonatkoznak. A nagymagú változat talajigénye annyira fokozott, hogy helyette sokkal inkább lehet és kell más értékes takarmánynövényt természetnünk. Vetőmagszükséglete és annak ára is mintegy kétszerese az aprószeműének.

LÓTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Thiringer Vilmos.

A húzul 16.

Írta: Thiringer Vilmos.

A Kárpátaljának az anyaországhoz való vissza-csatolásával Nagy-Magyarországnak annakidején híres tulajdormeti mentelepe és az attól két kilométerre fekvő moesárkai húzul ménes is birtokunkba jutott.

Ebből az örvendetes tényből kifolyóan időszere nek tartom, hogy a magyar lótenyészítő gazdaközön-séggel ezt az értékes lófajtát ismertessem.

A háborút viselt lótenyészítő gazdátársaim bizo-nyára emlékeznek még a kárpáti hadjáratnak útjain, erdei ösvényein és szikla peremlein a gép-fegyvert, löszert, élelmet, hadianyagutánpótlást szállító azokra az apró lovakra, amelyek a világháború egyik legnehezebb terepén is és talán még a terepnel-is nehezebb élelmezési viszonyok között, hihetetlen ügyességükkel, leleményességükkel, szívósságukkal és takarmányigénytelenségükkel a hadrakelt seregeknek, de különösen a hegyi csapattesteknek nélkülözhetelen segítőtársaikká váltak.

A húzul lovat Starzewsky munkája után a követ-kezőkben jellemzem. Starzewsky szerint a húzul fajta keretén belül két típust különböztetünk meg, amelyek közül az egyik az ősi, primitív típus, amely jellegében Lengyelországban tenyésztett „Konyi”-hoz áll legközelebb, a másik nemesebb típus viszont az arab vér hatását tükrözi.

A húzul színe főként pej, különlegesen annak sötét árnyalatával, de gyakran találkozunk fakó és egérszürke színű egyedekkel is, továbbá fehér alapon pej és fekete tarkával, amelyek ugyancsak az arab vér jelenlétére engednek következtetni. A tiszta fekete, valamint a sárgaszín ritka és a húzul lónál előforduló változatai elütnek a többi lófajtánál ismert jellegzetes fekete és sárga színtől, mert a fekete és sárga színű egyedeknél az említett színeket általában az egérszürke és vadfakó árnyalatai átütik. A szürke-színű húzul ismeretlen.

A szájjalhatóság, továbbá a lábtő- és csánk-izület harántcsíkossága leginkább az ősi típusnál fordul elő. A fehér jegyek a hátulsi lábak csüdújla-sában jelentkeznek, esetleg a homlokon csillag for-májában. A szarugesztenyek általában mind a négy lábon fellelhetők. Nem ritkák azonban olyan egyedek sem, amelyeknél csak az előlso lábakon találunk szarugesztenyeket, viszont találkozunk olyanokkal is, amelyeknél a szarugesztenyek mind a négy lábon hiányoznak.

A húzul fajta phenotípusának egyik különleges ismertetőjele a sűrű hosszú sörény és a szemeket is betakaró üstök, valamint a dús és hosszú fark-szőrzet. A húzulok testméreteit a következő táblázat tünteti fel.

A méret vonatkozik	Abszolút méret centiméterekben		A marmagasság mértékéhez viszonyítva %-ban	
	mének-nél	kancáknál	mének-nél	kancáknál
A fej hosszára	55.0	52.5	40.0	40.0
A homlok szélességére	21.5	20.5	15.5	15.5
A horizontális törzs hosszára	140.0	139.0	103.5	107.5
A váll hosszára	35.5	35.5	26.0	27.0
A far hosszára	43.0	41.5	31.5	32.0
A hát hosszára	66.5	70.0	49.0	54.0
A vállszögletek egymástól távolságára	35.0	32.0	26.0	25.0
A csípőszélességére	44.0	42.5	32.5	32.5
A mellkas szélességére	37.0	34.0	27.5	26.0
A marmagasságra	135.0	129.5	100.0	100.0
A keresztcsont magasságára	136.0	130.5	100.5	100.5
A Bieler-féle pont magasságára	79.0	72.9	58.5	55.5
A csánk magasságára	55.0	50.0	40.5	38.5
A mellkas mélységére	59.0	58.5	44.8	45.0
Az övméretre	163.0	160.0	120.0	123.0
Az előlso szárkörméretre	17.5	17.0	13.0	13.0
A hátulsi szárkörméretre	19.5	18.5	14.5	14.0

A húzulok feje száraz, széles homlokkal, viszonylagosan rövid, egyenes, vagy mérsékelten ívelt or-sörénnyel. A fej hossza átlag 55 cm (a marmagasság mértékéhez viszonyítva 40.5%), a kancáknál átlag 52.5 cm (40%), a homlok szélessége a ménéknél átlag 21.5 cm (15.5%), a kancáknál 20.5 cm (15.5%). Kosfej — hasonlóan a Przewalski típushoz — a leg-ritkább esetben fordul elő. Ha egyeseknél a fej va-lamivel nehezebbnek is tűnik fel, az inkább a nyak rövidségével és vastagságával magyarázható.

A húzul kistermetű. A ménéknél a marmagasság átlaga 135 cm (betmérték), vagyis 125-143 cm között váltakozik, a kancáknál viszont ugyanez a méret 129.5 cm és 121-139 cm között mozog. A mar az ősi típusnál inkább elmosódott, viszont azoknál az egyedeknél, amelyek phenotípusukban az arab háttérre engednek következtetni, kifejezettenek mondható. A mar feltűnő izmoltasága a fajtának határozott

A JÓ GAZDA
TAKARÉKOS
TAKARMÁNYA

a Mezőgazdáknál előnyösen vásárolt
**LOHERE-LUCERNA
ÉS TAKARMÁNYRÉPA** magból terem!

Megrendelhető: Budapest, V., Alkotmány-utca 29. Telefon: 111-236

Kirendeltségek:

- Debrecen
- Győr
- Komárom
- Lepsény
- Mátészalka
- Nyiregyháza
- Szolnok
- Szombathely

gazdarsáim bizo-
adójáratnak úttalan
peremén a gép-
gútánpótlást szál-
lyek a világháború
án még a terep-
között, hibetelen
szívósságukkal és
adrakelt serregnek,
nek nélkülözhetet-
kaja után a követ-
szerint a huzul
bőbőztetünk meg,
mitív típus, amely
szett, „Konyi”-hoz
o típus viszont az
önlegesen annak
alákozunk fakó és
alákozunk fehére alapon
gyancsok az arab
zetetni. A tiszta
a és a huzul lónál
bi lófajtánál ismert
mert a fekete és
színeket általában
i átültik. A szürke-
láb- és esá-
b az ősi típusnál
ő lábak csüdhajlá-
ulokon csillag for-
ban mind a négy
ban olyan egyedek
lábakon falszűnek
unk olyanokkal is,
nd a négy láb-
egyik különleges
és a szemeket is
és hosszú fark-
következő táblázat

jellege. A keresztcsont a marhoz viszonyítva magasán fekszik és a faroktő irányában lejt. A keresztcsont magassága mind a kancáknál, mind a ménéknél a marmagassághoz viszonyítva 100-5%. A huzul ló háta — annak ellenére, hogy különösen a primitív típusnál arányilag hosszú és a keresztcsont magas fekvésénél fogva sokszor előremélyedt és emiatt a gyengység benyomását kelti — mégis jól izmolt és ennek következtében a testtömeghez arányítva rendkívül erős. A törzs hossza a marmagassághoz viszonyítva a ménéknél átlag 19%, a kancáknál 54%. Az ágyéktáj mindenkor jól átívett.

Ellentétben a lengyel „Konyi”-kal, a huzuloknál a horizontális törzhossz nagyobb, mint a marmagasság mérete, ami százalékokban kifejezve, a ménéknél 103-5, a kancáknál pedig 107%-ot tesz ki. A lapocka fekvése a primitív típusnál meredek, a nemesebb típusú egyedeknél viszont inkább dűll. A szűgy széles, a vállszögletek egymástól távol fekszenek, aminek következtében az elülső lábak is szélesen, oszlopszerűen állnak, a mellkas széles és mély. A vállszögletek egymástól való távoisága a marmagasság méretéhez viszonyítva ménéknél 26%, kancáknál 25%, a mellkas mélysége ménéknél 44%, kancáknál viszont 45%. A mellkas szélességét különösen a bordák jó íveltsége fejezi ki és adja azt a feltűnő jó övméretet, amely a huzul ménéknél átlag 163, a kancáknál 160 cm. A far széles és erős, a csípőszögletek egymástól való távoisága a marmagasság méreteihez viszonyítva mind a ménéknél, mind a kancáknál 32-5%. A lábak rövidek, izmosak, a Bieler-féle pontra mérve a ménéknél 58-5, a kancáknál pedig 55-5%-ot tesznek ki. A paták, hála a felnevelési és geológiai viszonyoknak, acélos szerkezetűek, egészségesek. A szárméret a ménéknél átlag 17-5 cm, a kancáknál 17 cm. A végtagcombok és ízületek kiváló szerkezetűre jellemző, hogy a fajtánál úgyszólván soha sem észlelhető a nyugati lófajtáknál oly gyakori csonttetem, inhuvely-tágulat és ízületi tokszarv-tágulat.

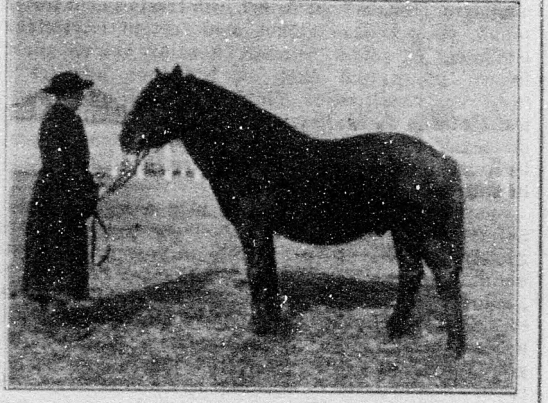
Starzewsky szerint bennulások megbetegedések csak a legtrikább esetben fordulnak elő a huzuloknál és mindenkor a különleges terepviszonyokon előállható rendkívüli munkakövetelményekkel állnak összefüggésben. A bokazületet takaró sűrű szőrözet az ízület burkoltságára engedne következtetni, holott

135. sz. kép. „XVI. Hrybok” feje a jellegzetes konkáv profillal.

ez a tulajdonság a huzulok fajtajellegéhez tartozik. A huzulok fogazata annyira kemény és szilárd szerkezetű, hogy az életkor megállapításánál sokszor 3-5 éves tévedés is előfordulhat. Constantinescu szerint a huzul ló elősúlya átlag 350 kg.
A rideg, sokszor felvad felnevelési viszonyok következtében a huzul fajta rendkívüli ellenálló képességű és egészséges szervezetű. Annak ellenére, hogy igénytelenséget kibaszálva, a Kárpátalján a leggyengébb takarmányozással tartják és úgyszólván

egész fiatalon, 1-1½ éves korban már munkába veszik; a huzulok felnőtt jó táperőben tarthatók és mindig egészséges ló benyomását keltik. Amellett, hogy élénk vérmérsékletűek, mégis kezesek. Leleményességben az arab fajtának egyáltalán nem marad mögötte, ami természetsszerű következménye annak, hogy topográfiailag is a legnehezebb viszonyok között kell élnie. A huzul lovak a legnagyobb elővigyázattal

136. sz. kép. „XVI. Hrybok” 11 éves huzul mén a fajta prototípusa. A m. kir. csőszpusztai hovédegazdaság huzul ménésének törzsméneje.

haladnak a szakadékok fölötti keskeny sziklapárkányokon, ügyesen, minden lépésre vigyázva hatolnak át súlyos terhükkel a köves medrű, rohanó hegyi patakokon és a hegyvidékeken gyakori hózivatarok és orkánok között is mindenkor megállják helyüket.
A huzul ló az utólrhetetlen és pótolhatatlan típusa a hegyi mállás állatnak. Csak valamivel könnyebb útviszonyok között mint hámos ló is — különösen a hegyi járművek előtt — kiválóan megfelel, amit legjobban bizonyít az, hogy a hegyvidék erdőkieltermelésénél a faszállítványok továbbítását is ezekkel a kis lovakkal végzik. Ezzel a faszállításával, amelynek előfeltétele a testtömegénél aránytalanul nagyobb izomerő és kitartás, a lengyel „Konyi”-t is messze felülmúlja. A huzulok között nagyon sok kiváló ügétő és vágatózó képességű egyedet találni.

A turjaremetei méntelep visszacsatolásával az országos lótenyésztés 28 eredeti huzul ménnel szaporodott, a mocsárkai ménésben viszont 39 eredeti kancára vér az a rendeltetés, hogy a Kárpátaljának ez a kiváló lófajtája tisztavérben továbbtenyésztessek. Remélem, hogy rövid időn belül módomban lesz a turjaremetei méntelep és a mocsárkai ménés állományából is egy-két kiváló huzul ménnek, illetve kancának képét közölnöm. Az ismertetésem keretén belül itt közölt két kiváló típusú huzul mén a m. kir. csőszpusztai hovédegazdaság tulajdonában áll Bántapusztán, ahol legutóbbi hivatalos kiállításom alkalmával egy-két kiváló őshuzul típusú kancát is láttam. A gazdaság huzul ménésében a legújabbban felállított „Palota” nevű, fiatal, a legjobb huzul vérvonalból származó mén, a tenyésztés további fejlesztése szempontjából a legszebb reményekre jogosít. Ha sikerül a ménés lelkes vezetőjének, Csernok Pál dr. hovvéd főállatorvosnak a részben a csapattestekhez kiadott huzul jellegű kancákat a tenyésztésbe újra beállítania és a Kárpátalján tervezett kancavásárlással a mostani, némiképp vegyes kancanyagot behejyettesíteni, úgy ennek, az anyaországban fekvő értékes törpelóménésnek fejlődése és hivatottsága biztosítottnak tekinthető.

Forduljunk

az OMGE Biztosításiügyi Tanácsadó Irodájához, amely a mezőgazdák minden biztosítási ügyében költségmentesen szolgál felvilágosítással, irányítással és támogatással.

SERTÉSTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: **a. Dörner Béla.**

Húsertéstenyésztési tapasztalataim.

Írta: **Böhm István.**

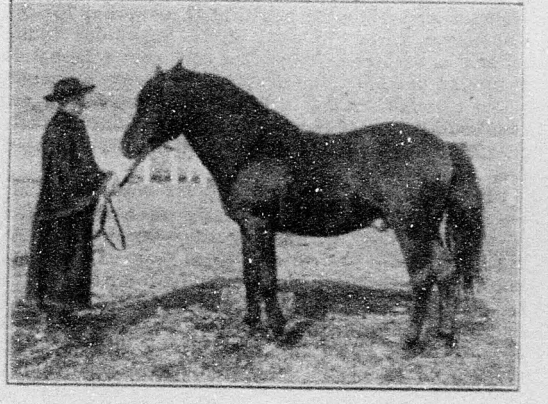
Húsertéstenyésztő egyesületünk főparancsnoka legutóbbi látogatása alkalmával fölszóltott, hogy írjam le tenyésztési eljárásomat és közöljem azokat a tapasztalatokat, amiket kedvezt állatami tenyésztésénél szereztem. Előnkünk hangsúlyozta előttem, hogy több dologban hasznos és új tanulságokat nyújtó eljárásom más tenyésztőársak előtt is érdemes lesz az ismertetésre, tehát a magyar húsertéstenyésztésnek tesz szolgálatot.

A megítéző fölszóltásnak annál inkább teszek eleget, mert a mostani OMGE tenyészállatkiállítás tenyészkanjaim 1/b. díjjal lettek jutalmazva, ami nekem nagy örömet szerzett. Így a „jókedvű ember” készségével írom le azt, amit a cél érdekében jónak és szükségesnek tartok.

Boldogult atyám az 1926-os években vett Szabolcs Bálint szilfajamajori telepére behozott angol Tijden Smith-féle yorkshire anyagból származó 4 darab „mildvajt” kocát. Ezekből 3 elpusztult pestisben, a megmaradt egy koca 12 szép malacot ellett. Én később 1928-ban Bischitz Sándor martinczi bérgazdaságában voltam gyakornok. Ott láttam a Németországból behozott Göthe-kanivadékat. Vettem 6 darab süldőkocát és ezzel a 7 darabbal kezdtem meg — somogyi birtokunkon — a húsertés tenyésztését. A kocákra utóbb Meller János dr. csurgói Edelschwein-tenyészetéből vettem kant.

A szaporaság örösi volt. Nem egyszer előfordult, hogy 17 darabos elléseink is voltak. Ennek az egész vidéken híre ment és a környékbeli kisgazdák is vettek belőlük, noha a húsertést, a „kese dísznót” nem nagyon kedvelték.

Akkoriban 1932-ig, sem az ellési, sem a választási áomsúlyokat nem igen mértük, a belső „leisztungokat” nem igen kerestük, csak külsőre „pofára” válogattunk, de már akkor figyelembe vettük a rövid széles fejet, a nagy testet, a mély és

137. sz. kép. „XIII. Hroby” 21 éves huzul mén. A m. kir. csőszpusztai hovédegazdaság huzul ménésének törzsméneje.

széles törzset, a rövid lábakat. Az ivadékoknak azonban az lett a hibájuk, hogy hamar elnehezdedtek, tokások lettek, nem nőttek föl*) és a hentes tokamentes anyagot keresve, nem nagyon kedvelte azokat.

Beszereztem a Kund-féle hitbizományi uradalom penyészeteiből származó német jellegű york kant,

*) Akkoriban Grünwald József nyögéri (Vas m.) törzskönyvelt tenyészetében láttam máshonnan vett, de hasonló származású süldőket, amelyek túlrövid lábakkal, elnehezdedt testükkel úgy néztek ki, mint a „kőér” kukacok. — Rovatvezető

Törzs- szám	A marmagasság, méreteihez viszonyítva %-ban	
	mének- nél	kancák- nál
52-5	40-0	49-0
20-5	15-5	15-5
39-0	103-5	107-5
35-5	26-0	27-0
41-5	31-5	32-5
70-0	49-0	54-0
32-0	26-0	25-0
42-5	32-5	32-5
34-0	27-5	26-0
129-5	100-0	100-0
130-5	100-5	100-5
72-0	58-5	55-5
50-0	40-5	38-5
58-5	44-8	45-0
160-0	120-0	123-0
17-0	13-0	13-0
18-5	14-5	14-0

mlökkel, viszony-
ékelten ívelt orr-
n (a marmagasság
kancáknál átlag
sége a ménéknél
20-5 cm (15-5%)-
ipushoz — a leg-
éseknél a fej vala-
z inkább a nyak
varázható.

deltségek:
brecen
ör
márom
psény
itészalka
iregyháza
olnok
ombathely

MŰSZAKI GÉP-ÉS ALKATRÉSZKERESKEDŐK - Budapest, V. Alkotmány-utca 25.

remélve, hogy utána nem lesznek tokásodásra hajlamos ivadékok. Ez részben sikerült is, mert kiváló kocákat tudtam ez után a kan után fölnevelni, de azért mégsem voltam megelégedve, mert a tokásodásra való hajlamot nem tudtam teljesen kiküszöbölni. 1933-ban kapta a Moller-féle Edelschweintenyészet az OMGE kiállításán a nagydíjat. Tőlük vettem egy „Wanderer“-ivadékot, amely hihetetlenül följavította az anyagomat.

A test szépen fejlődött, hatalmas sonkákat (négy sonkások, kettő elől, kettő hátul) termelt és erős lábakat, hosszú, széles törzset kaptam, a tokásodás teljesen eltűnt, a malaeszaporaság óriási volt: 14–16 malacal. A Wanderer-kannak tenyészetem megjavításánál igen sokat köszönhetek.

A Wanderer-ivadékokat erős csontozat, rövid fej, széles homlok, kitérő mar, telt első és hátsó sonkák, jó szőrzet jellemezte. Ha a Ferenyvárosba küldtem sonkasüldőket, azokat a bentesek „auf“ árákkal vették meg.

Idősebb kocám még ma is Wanderer-ivadékok. Örzöm is őket, ahogyan lehet. Végre is a Wanderer előregedett és új kan után kellett néztem. Elmentem Csurgóra Meller Jánoshoz kanért. Ott láttam a „Wanderer“-sziléziai törzskant, amely minden volt, csak „szép“ nem. Kértem Mellertől — aki akkor jött haza Sziléziaiból — hogy hogyan tudta ezt az állatot megvenni? „Ennek a kannak olyan pajzra vannak, hogy ennek tudni kell valamit!” — mondta Meller János, a nagy és legkitűnőbb „Leisztungra“ célozva. Megvettem később ennek ivadékát a Dongó nevű kant, amelynek kiváló ivadékaik lettek. A kiállításán a Dongó utáni ivadékkal nyertem most a magas kandiát, tavaly pedig a magas kocadíjat. A Dongó-ivadék kanjaim képe jelent meg a Dorner-féle: „Mezőgazdaság“ lapban és a „Köztelek“-ben. Ezekből adtam el őket 480 pengővel a kiállításán, köztük a pettendi tenyészetnek, ami elég dícséret. Elnökünk ezt a típus tartja olyannak, amire a magyar yorkshire-tenyésztésnek törekednie kell.

Ha a Sziléziaiba kintázó kanvásárló urak ebből a vérvonalból kapnának jó formájú és hasonló hatalmas teljesítőképességű kant, minden pénzt megadnék érte! Nemesak abban van örömöm velük, hogy szép formájú, tetszetős tenyészállatokat kapok, hanem abban is, hogy nagy, sőt legnagyobb árakat érek el a sonkasüldőkkel a budapesti piacon. A Dongó-ivadékokkal érem el azt, hogy 5 hónapos korban 70–75, 6 hónapos korban 90–95 kilós hizósüldőt tudok küldeni a vásárra és ezeknél a súly nem a lábból és a nyurga testből „adódik“, hanem négy sonkából, széles törzsből, amiből a bentese nagy százalékú sok húst tud kitermelni és azért is fizet az „auf“-árakat. Azelőtt 12–13 kg-os alomsúly volt, ma 18–22 kg-ot érek el.

Hogy a malac nagyobb súllyal kezdje meg az életét, arra törekszem, hogy nagy elési és palasztási alomsúlyokat érjek el. Ezt a szokásos kezelési gondosság és jó etetés mellett csak azzal érem el, hogy a kocának a vemhesség alatt, a felidőtől kezdve a szokásos mésetetési szabályoktól eltérve, tekintet nélkül a takarmánymennyiségre, nap- és fejenként 8 deka fokozott mésetetést adok, leállítás után tovább emelem ezt az adagot 10 dekára és azt megtartom a szoptatás ideje alatt. (Gazdaságom talaja ugyanis mészegény!) Ezzel a fokozott mésetetéssel elértem, hogy az elési alomsúlyok 12–13 kg-ról 18–22 kg-ra emelkedtek.

Heréfélek etetésekor természetesen csökkentem a mészadagot, de akkor is megadom a mészadag 75%-át. Inkább „érés szerint“ adom a méset, vigyázva arra, hogy mésztületetés vagy étvágytalanság ne legyen.

Gazdaságomban termelek nyúlzapukát, bíborherét, löherét, lucernát. Azt tapasztaltam, hogy a koca is, a malac is legjobban szereti a bíborherét,*) de csak a virágzásig. Különösen a téli malacnak kitűnő

*) Az özek is!

Rovalvezető.

tavasszal a bíborherre legelő. Gyorsan helyrejön és egészen megváltozik tőle. A nyúlzapukát nem szeretik. A löheret legelőt a york jobban szereti, mint a lucernát; a tölfejlett heréfélet a york nem kedveli, csak a fiatal sarjhajtását.

A kocáknál azt tapasztaltam, hogy búgítás idejére jobb, ha kieszit lesoványodnak, mert a tájkondícióban levő kocák rosszabbul fognak és rosszabbul is malacoznak, de a malacok sem jönnek kellő életkorra a világra. Noha sok gazda ezt nem teszi és nem tartja jónak, én a sonkasüldőket nem tartom folyton az istállóban és zöldet nemcsak közéjük szórva adok, hanem kihajtom őket az istállóhoz közelfekvő heréféle vagy „zsiros zöldfűre“ legelni, az elodasztástól 6 héttig. Azt tapasztaltam, hogy a fiatal, fejlődő malacnak a szabad mozgás, levegő, napfény jobban biztosítja a gyors fejlődését, mint zárt istállólevégőben bármily sok abrak.

Sajnos, a malacbetegségekkel még a leggondosabb kezelésnél is sokat kell bajlódnom. Ezek között gyakori a bélférgesség. Eleinte orvosságokat használtam, most azonban kanászaim tanácsára egy biztos „parasztli“ orvosságot, a fokhagymát használom biztos eredménnyel. Ha azt látom, hogy a malacnak puffadt a hasa, nem fejlődik, öreges „pofája“ van, tuskés a szőre, azaz jelzi a bélférgességet, akkor 24 órát koplaltatom, darabonként és fejenként egy rendes nagyságú fokhagymát apróra összeörve a napi takarmányadag egyharmadával összekeverve adom nekik. Utána 12 óráig ismét koplaltatom. Azután kapják a szokásos takarmányadagjukat.

A kezelőember megfigyelése szerint a fokhagyma-étetés utáni második és harmadik napra távoznak el a bélférges a bélsárral. Előfordul, hogy a kezelést 8–10 nap múlva meg kell ismételni. De ez ritkán fordul elő és akkor is csak 3–4 darabnál. A többinél a fokhagyma „kúra“ legtöbbszörre használható.

A malac-hasmenés ellen faszeneletet használok. Ez egyúttal a fogak fejlődésére is jó hatású. Ha a hasmenés erősebben lép föl, akkor a biztos hatású carbogagan pórt használom, a papirtasakra irt használati utasítás szerint.

A malacok köhögése ellen jó hatással használom a kénvirágpórt, ebből kb. 2 grammot fejenként az abrakra szórva.

Mint a tisztaságra kényes ember, a sertésűt ellen nagy gondossággal védekezem. Az elelők falát, fenekét minden fiasztatás előtt karbolineumos mésszel kimeszelem, a kutrira fenekét kevés lakkóves keverékkel bőven megszeletem. Ezáltal a kutrira tetűmentes marad. A fontos azonban az, hogy kutrira az ellés idejére kiszáradjon. Ha a szopós-malacokon mégis tetű mutatkozik, akkor 5%-os Koptin-oldattal permeteztetem be a malacokat a fültető permetezővel, vigyázva arra, hogy a permet a malacok szemébe ne kerüljön. Miután a koca borja be a tetűt az eletőbe, a Koptin permetezést hetenként meg kell ismételni.

Orbán és sertéspestis ellen rendszeresen szimmul-tanoztatok. Malachimlő ellen azelőtt a Pécsi-féle oltást használtam, most azonban Biodit vitaminolajat használok kettős célból. Először a himlő ellen, másodsor a hurutos tüdőgyulladás ellen védekezem. Ez a betegség nálam nagy pusztítást végzett a malacok között és nagyon érzékeny károkat okozott. Most költséget nem kímélve elkövetek mindent, hogy attól megszabaduljak. Fiasztató olamat átépítettem vitamin-olajos oltásokat végeztetek és remélem, hogy sikeres lesz a védekezésem.

A „Köztelek“-ben Kund Ede tanár által ajánlott redukált vasport is használtam a vérszegénység stb. ellen, de nem értem el vele eredményt. Úgy látszik, a szervezetet a vasat nehezen veszi fel.

A hurutos tüdőgyulladás elleni védekezéskor szem-emberekkel tárgyaltam. Egyik azt tartotta, hogy a nyers soványtej etetés is okozza a bajt. Kísérleteket tettem. Egyik csoport malacnak 4 hónapos korig nem adtam soványtejet, a másiknak adtam és az ered-

mény az lett, hogy egyik is, másik is megkapta a betegséget.

Nagy szeretettel és gondval foglalkozom a bús-sertések tenyésztésével, de úgy látom, hogy mindez még nem elég. Szerenese is kell a szakértelemhez, hogy bajok nélkül haladhassunk előre a kitérőt és óhajtott cél felé.

TAKARMÁNYOZÁS

ÉS ÁLLATÉLETLEN.

Rovalvezető: Weiser István dr.

Nagy tejtermelésű tehenek takarmányozása.

Írta: Szent-Gyály Faur Géza dr.

A „Köztelek“ folyó évi 18. számában hosszabb közlemény foglalkozott a közelmúltban elért nagy tejelési eredményekkel. Ezzel kapcsolatba érdeklődésre tarthatnak számot a legkiválóbb tejtermelésű tehenek származásaira, jellegzetes tulajdonságaira és a kiváló eredményeket biztosító takarmányozási eljárásokra vonatkozó adatok, amelyeket következőkben ismertetünk.

Az egről jökvő szíhaimi gazdaságának „107. Judit“ nevű szimmentáli tehenét, amely a mostani laktációjára során végzett ellenőrzésekkor mindig nagy tejhozamot mutatott és május 7-én 606 kg 2-9% tejtermeléssel ez évben a legnagyobb hivatalosan ellenőrzött napi tejtermelést érte el, vitéz Oláh Gyula jóhírű egerfarmosi tehenészetéből borjú korában vásárolták. „Judit“ anyjának negyedik borja volt. Anyja, „25. Darázs“ a kiválóan tejelő és szak-körökben közzismert nagy tejelekenységét jól átörökítő Darázs családból származik. „25. Darázs“ legnagyobb évi tejtermelését 10.334 kg-ot a „Judit“ után következő borjával érte el. „Judit“ egyenesen halvány személyetarka színét apjától, a Graefl-féle kétütökzi telvér szimmentáli tenyészetből származó „Medorfi“-tól örökölte, amelynek apja svájci import-bika volt.

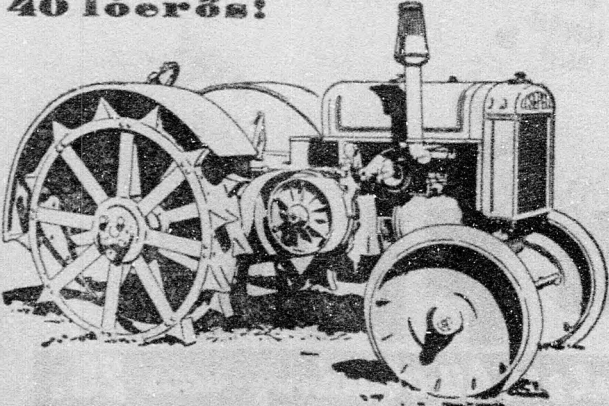
„107. Judit“-nak eddigöt borja volt, ebből 2 bika és 3 üsző. Eddigi legnagyobb laktációs tejtermelését a második borjú után érte el, 9219 kg-ot, 313-10 kg tejszírral. Anyja az ötödik borjú után érte el legnagyobb tejhozamát és így számítani lehet arra, hogy „Judit“ is most fogja elérni legnagyobb tejtermelését. Nemesak anyjának, hanem anyja testvéreinek s nagy volt a tejtermelőképeségük. Üsző utódai közül kettő az ő jellegzetes személyesárga színét, egy pedig a nagyanyjának vöröstarka színét örökölte. Eddig nagyobb betegség nem érte, utolsóelőtti ellése után magzatburok visszamaradás miatt kondíciójából sokat veszített. Ezt a leromlását azonban ellensúlyozta a mostani ellés előtti előkészítése.

„Judit“ egyes laktációi a következőképpen alakultak: 1933–34-ben 5629 kg tej, 151-59 kg zsír (305 nap alatt); 1934–35-ben 9219 kg tej, 313-1 kg zsírral; 1935–36-ban 4621 kg tej, 175-6 kg zsírral; 1936–37-ben 7260 kg tej, 212-8 kg zsírral. Testsúlya ugyanazekben az években 580, 727, 710 és 730 kg volt. Jelenlegi súlya 720 kg, nagy tejtermelése ellenére kondíciója állandóan javul.

Takarmányozásában naponta apróbb változásokot kell végezni, mert csak így bírja hatalmas mennyiségű takarmányát elfogyasztani. Az abrakot könnyen megünja és előfordul, hogy azt többször ki kell cserélni, míg olyant nem kap, amilyent éppen akkor szívesen fogad. Ez mindenesetre takarmányvesztéssel és munkatöbblettel jár. Takarmánya a már említett kisebb változtatásokkal a következőképpen alakul: Egyik nap kap 10 kg herivelet, 15 kg abrakkeveréket, 55 kg takarmányrét, 1/2 kg

CSEPEL-TRAKTOR

40 lóerős!

Rendkívül csekély üzemköltség!

40 lóerős!

Hosszú élettartam! Legkiválóbb kipróbált nemes anyagokból!

Legminimálisabb alkatrészszükséglet és alacsony beszerzési árak!

Nagy teljesítőképesség minden talajon.

Alacsony ár és kedvező fizetési feltételek.

Több éves referenciákkal szolgálunk.

Gyártja: WEISS MANFRED Acél-, Fémművei R.-T., CSEPEL

Eladási központ: AGRÁRGLOBUS Mezőgazdasági Gépkereskedelmi R.-T.

Telefon: 126—681

Budapest, V., Szent István-körút 12

Sürgőrcím: Agrobudapest

melaszt, 17 kg szálaherét, 1 kg szárított répaszeletet, 25 g só, 20 g takarmánymeszet, és 30 g Pekket. Másik nap a herelevél helyett 10 kg lucernalevelet, a takarmányrépadagot pedig 55 kg-ról 85 kg-ra emelik fel és azáltal is izváltoztatosságot biztosítanak, hogy az egyik napon sárga eckendorfi, a másik napon pedig vörös mammut takarmányrépát adnak. Abraktakarmánya a következő keverékből áll: 10% földi-diópogácsa, 10% napraforgó, 30% kukorica, 5% szójabab, 20% borsóocsa, 15% malombükköny és 10% búzaocsa.

Az egri főképtalan szihalmi tehénzetében az alptakarmány a következő: 5 kg hereszéna, 3 kg lucernaszéna, 1 kg répaszelet, 30 kg takarmányrépa, ¼ kg melasz és 3 kg búzapelyva. A tehénzetet alptakarmánya nagyjából egyezik a „107. Judit” egyedi takarmányával, csak természetesen a mennyiség sokkal kisebb.

A nagy tejtermelésű tehéneknél észlelt állandóan javuló kondíció nem hátráltatója a jó tejlhozamnak, hanem annak egyik előfeltétele. Zajtay Artur dr. vizsgálatai szerint a nagy tejtermelésű tehének kondíciója állandóan javult. Legnagyobb emelkedésként 7 év alatt 185 kg-ot tapasztalt, tehát évente 20 kg-mal gyarapodott a tehén, miközben tejtermelése első évi fejésének háromszorosát érte el. A feleslegben etetett takarmány bizonyos mértéken túl már nem a tejtermelés fokozásában, hanem a kondíció javulásában mutatkozik. Nagyon kell azonban vigyázni arra, hogy az állat el ne hízzék. Ennek jelentkezősekor az adagot feltétlenül csökkenteni kell, mert az elzsírosodás a fogamzási képességet rontja. „107. Judit”-nál fogamzási rendelkezések azonban nem voltak. A tehén kondíciójának javulása az állatot ellenállóbbá is teszi, ami különösen fontos nagy tejtermelésű tehénnél, amelynek finomabb szervezete a legkisebb bántalomra is érzékeny.

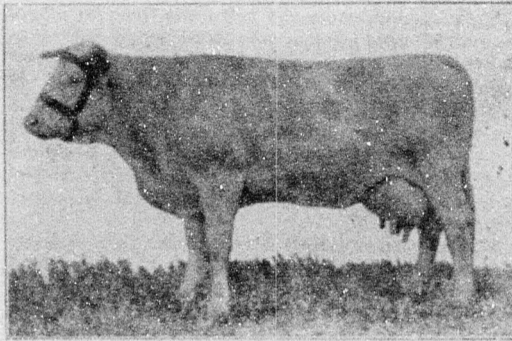
Az utóbb feltűnt másik nagy tejtermelésű tehén Grünfelder József óalmási kistenyésztő „5. Börcsök” nevű, 8 éves, magyar pirostarka erősen csipkézett, igen szép tőgyalakulással tehene, amelynek legnagyobb ellenőrzött napi tejlhozama 51,5 kg volt. Képet a „Közlekek” folyó évi 16. száma közölte abból az alkalomból, hogy az OMGE mezőgazdasági kiállításán is bemutatották. Legnagyobb napi tejtermelését 1938 december 23-án, hatodik borja elése utáni 58. napon érte el. Sajnos, ez a tehén csak nem rég került ellenőrzésbe és így eddigi tejtermeléséről csak kevés adat áll rendelkezésre. Egyes laktációinak hozamát nem ismerjük, a beférések napi tejtermelése a következő volt: 1933-ban 13,1 l, 1934-ben 27 kg, 1935-ben 36 kg, 1936-ban 42 kg, 1937-ben 48 kg, 1938-ben 51,5 kg. Ez volt eddig legnagyobb teljesítménye. Különösképpen említésre méltó, hogy nagy tejtermelése mellett a tej 3,8% zsírtartalmú.

A tehénét éppúgy, mint a „107. Judit”-ot fokozatosan szoktatták a nagy takarmánymennyiségekhez. A nagytermelésű tehének takarmányfelvevőképességét évről-évre fejleszteni kell. A nagy takarmányfelvevőképesség — úgy látszik — öröklött tulajdonság is, mindenesetre egészséges és megfelelően fejlett szervezetet igényel. „Börcsök” több mint 8 q-t nyom. Takarmánya az említett időpontban a következő volt: 13 kg jó lucernaszéna, 90 kg jó minőségű takarmányrépa, 4 kg tökmagpogácsa, 4 kg kukoricadara, 2,5 kg búzatakarmányszer és 2,5 kg búzapor. Fehérjét feleslegben fogyasztott, de a fehérje legnagyobb részét lucernaszénában kapta meg, amely könnyen emészthető és a kifogástalan répával együtt etetve nem ártott meg az állatnak. A fehérjének feleslegben etetése veszedelmes, mert könnyen fehérjemérgezés állhat elő. A feleslegben etetett keményítőérték ellenben a tehén kondíciójának javulásában jelentkezik s megfelelő fehérje mellett nem hat csökkentően az évi fejési eredményre, hanem fokozza azt.

Érdekes és tanulságos a szóban levő két tehén takarmányozási költségének összehasonlítása. Gaz-

dasági áron számítva, „107. Judit” abrakjának egy kg-ja 1,68 pengő értéket képvisel, amelyből a fehérje értéke 1,45 pengő, a keményítő értéke pedig 23 fillér. „Börcsök” abrakja kg-kint 1,56 pengő értékű, amelyből a fehérje 1,34 pengő, a keményítő értéke pedig 22 fillér. Az alptakarmány a „107. Judit”-nál kg-kint 1,30 pengő, „5. Börcsök”-nél 1,80 pengő gazdasági áron. Ezek szerint — az előkészítés költségeit nem számítva — a nagy tej ermelés egy kg-jának takarmányozási költsége „107. Judit”-nál 5/3 fillérbe, „5. Börcsök”-nél 6/5 fillérbe kerül.

A nagy termelés elérése természetesen a leg gondosabb körültekintést, gondosságot és állandó munkát igényel. A tehének előkészítése és a nagy tejtermelés színvonalának fenntartása különösen a tehének gondozóit állítja nehéz feladat elé. Külön ki kell itt emelnünk Grünfelder József kistenyésztő és Krisztály fejszögazda különleges hozzáértését, mert az „5. Börcsök” és „107. Judit” előkészítését és kimagasló teljesítményét szakszerű és gondos munkával érték el.

138. sz. kép. „107. Judit” az egri főképtalan szihalmi tehénzetének tehene.

A nagy tejtermelésű tehének rendszerint minden külső behatásra ingerlékenyek, igen fontos tehát, hogy a kezelő személyzet ne változzék és a fejéseket tökéletesen végezzék el. A naponta szükséges testmozgásra is fokozott gondot kell fordítani. Ugyancsak biztosítani kell az istálló zavartalan csendjét.

A nagy tejtermelésű tehének megfigyelése, a takarmányok értékesítő képességének vizsgálata hasznos tanulságot nyújt a tenyésztetek irányítóinak és a tenyésztő szakembereknek is.

A magyar növény-nemesítés mai helyzete.*)

Egyszerűség kedvéért a tárgyat három részre osztom.

Először a létszámot szeretném vizolni, másodsor a való helyzetet, amely aggasztó és amelynek feltárása a mi kötelességünk, harmadszor a gyógyulás és a fejlődés feltételeit.

Vajjon mit lát a felületes szemlélő, ha érdeklődik, hogy mely állami intézmények és intézkedések biztosítják növény-nemesítésünk virágzását?

Látja az Országos Növény-nemesítő Intézetet, kellően felszerelve, példás rendben, aránylag nagy tisztviselőlétszámmal és sok munkával. Megtudja, hogy az intézet feladata a külföldi kapcsolatok fenntartása, a magyar növény-nemesítés műszaki irányítása, a nemesített növényfajták elsőfokú kipróbálása és elismerése, illetve törzskönyvelése. Lát három állami növény-nemesítő telepet, amelyek gyakorlati mezőgazdasági

*) Dworak Károly hercegi tisztartó, az eszterházi növény-nemesítő üzem vezetésének előadása az OMGE növény-nemesítő bizottságának és a Magyar Növény-nemesítő Országos Szövetségének vitagyűlésén.

növény-nemesítéssel foglalkoznak. Megtudja, hogy van növénytermelési hivatalunk, amely hatalmas vetőmag-tömeget hoz forgalomba és azt állami támogatással kedvezményes áron juttatja el a gazdatársadalom minden rétegéhez, biztosítva ezáltal a bevált, nemesített növényfajták gyakorlati kihasználását. Megtudja, hogy van két növénytermelési kísérleti állomásunk, amelyek nagy mértékben vesznek részt a nemesített növényfajták széleskörű kipróbálásában. Megtudja, hogy a földművelésügyi minisztériumnak van egy növény-nemesítő bizottsága, amely bizottságba meghívják a gyakorlati növény-nemesítőket is, a növény-nemesítői kérdések együttes megvitatása és megoldása végett. Megtudja, hogy a magyar növény-nemesítők a gyakorlati növény-nemesítés ápolása és érdekeik védelme céljából szövetségbe tömörültek és hogy ez a szövetség az évenként megismétlődő országos mezőgazdasági kiállítás területén, a földművelésügyi minisztérium jóvoltából korszerű kiállítási csarnokban méltóan mutatja be a magyar növény-nemesítés eredményeit és végül, hogy a magyar gazdák általában ismerik és termelik a nemesített növényfajtákat.

Mindezek a gyakorlati gazdáiban, de a mezőgazdaságunk boldogulását munkáló kormányzatban is, miután mindkettőnek ezernyi más gondja van, megnyugvást kelthetnek.

A mi feladatunk rávilágítani arra, hogy ennek a megnyugvásnak nincs kellő alapja, hogy a magyar növény-nemesítésnek az államhatalom részéről sürgős beavatkozásra van szüksége.

A keret, amelyet a felületes szemlélő lát, hiábavaló, ha nincs, ami megtöltse tartalmat. A tartalom pedig: minél nagyobb számú gyakorlati növény-nemesítő üzem.

Mi sem bizonyítja jobban a magyar növény-nemesítés szomorú helyzetét, mint az a le nem tagadható körülmény, hogy a magyar növény-nemesítőik száma fogy, utánpótlás alig van, a meglévő üzemek létszámában pedig alig folyik számottevő nemesítő munka. Bennünk, akik ismerjük egymást és ismerjük bajainkat, legkevésbé sem nyugtatott meg az a térfé, amelyet a tavalyi, június 10-i tanulmányi szemlének alkalmával a magyaróvári Növény-nemesítő Intézetben láttunk és amelyen színes zászlócskák alakjában aránylag nagyszámú növény-nemesítő üzem volt feltüntetve.

Hogy a nyilvánvaló hanyatlás okait megértsük, vissza kell pillantanunk a magyar növény-nemesítés múltjába. Az indulást vérmes üzleti remények fűtötték, amelyeket később kiábrándulás váltott fel.

A nemesített növényfajták állami elismerése és törzskönyvelése nem a fajta országos kísérletekkel igazolt termelési értékek, hanem lényegében csupán egy meghatározott nemesítői munka elvégzését bizonyította. Anyagi előnyt ez a nyilvános jellegű igazolás alig jelentett, mert hiszen tetszőleges utánerméss alakjában bárkinek bármilyen fajta vetőmagját jogában volt és sajnos, még ma is jogában van forgalomba hozni. Hogy ez mit jelent, annak megvilágítására a múlt évi vándorgyűlésünkön felhozott példát újra elmondom.

Néhány évvel ezelőtt egyik vásárlónktól levél érkezett, amely szerint a két évvel korábban vásárolt 2 q búzavetőmag nála jól bevált, sőt örömmel értesít arról is, hogy a szaporulatból immár 200 q utánermést adott el 20% felárral. Ha 20 pengős búzaárát számítunk, a gazda 30%-os nemesítői felár címén 12 pengőt fizetett. És e 12 pengős befektetésből — nem számítva a fajta által a termelésben elért többletet — két év múltán a nemesítő megkerülésével és annak megköszönésével, minden érdem nélkül 800 pengő felárhoz jutott.

Ebből a példából élesen kiviláglik, hogy az ilyen „utánermést” üzletnek mennyire hiányos az erkölcsi alapja. És ha ez az állapot továbbra is fenn-

MAGYAR MEZOGAZDÁK ÁLLATÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA, BUDAPESTEN

V., ALKOTMÁNY-UTCA 29. SZÁM

TELEFON: 111—310, 112—914

Sürgőny cím: MEGALER, BUDAPEST

Foglalkozik:

Mindenemű tenyész- és haszonállat vételével és eladásával, beállításai anyag szállításával és beszerzésével, hivatási hitelek nyújtásával.

Gazdatársadalmi intézmény.

Mindenemű állatkivitelt legelőnyösebben lebonyolítunk. Meghívására a szakértőnket a helyszínre küldjük.

ÁLLATSZÁLLÍTMÁNYOK CÍMZENDŐK:

BUDAPESTRE: szarvasmarha, borjú- és juhoknál:

Budapest - Ferencváros - Marhavásártér Sertésnékl:

Budapest - Ferencváros - Sertésvásártér

Csővek, fürdőszobaberendezések, zománc- és fayence-áruk, víz-, gáz- és gőz-szerelvények

Kisvasúti anyagok:

Snek mezei vasutak részére, közvetlenül vasműből és raktárról, hordozható vágány, váltók, fordítókörögek, billenőkocsik, bérletre is kaphatók

Teljes közlőműberendezések gyártása

SCHLESINGER ALAJOS, Budapest, V., Váci-út 32. Telefon: 290-929

marad, a magyar növénynemesítés jövőjéről aligha lehet szó.

Az eredményes nemesítő munka ellenértéke a nemesítő javára csak külön védelemmel biztosítható. És ugyanakkor, amikor nátlunk, az agrár államban ezt a védelmet minden jelentéktelen ipari cikk élvezi, az eredeti nemesített vetőmag védelméről nincs kellő gondoskodás.

Fokozatos elerőtlenedésünk legfőbb oka a védelem és támogatás hiánya. Ugyanakkor, amikor külföldön, kevésbé agrár jellegű országokban már biztosítva vannak a növénynemesítés életfeltételei, mi részletkérdésekben sem tudunk megfelelő eredményt elérni. Példa erre a takarmányrépamag előállításának és forgalmának szabályozása.

Rá kell itt mutatnom arra is, hogy a magyar növénynemesítés hanyatlását közvetlenül és a saját költségén már maga az állam is érezhette. Tudjuk mindnyájan, hogy a három állami növénynemesítő telep léte nem szerves fejlődés eredménye. Eredménye annak, hogy a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank saját növénynemesítő vállalatát, miután nem volt jövedelmező, megszüntette, az akkori földművelésügyi kormány pedig 80,000 pengőért megvette azt, azaz a megokolással, hogy a vállalat tenyészanyagában rejlő eszmi értéket megmentse és a vállalat kiváló szakembereinek a működését továbbra is lehetővé tegye.

Mi a földművelésügyi kormánynak ezt a segítő ténykedését csak a legnagyobb hálaival és elismeréssel fogadhattuk, mert tanúságot tett arról, hogy elvileg a földművelésügyi kormány tisztában van a növénynemesítés nemzetgazdasági jelentőségével. Annál kevésbé tartjuk azonban szerencsés megoldásnak azt, hogy az újonnan létesült állami növénynemesítő telepek végeredményben a Növénytermelési Hivatalnál kötődtek ki. Nyilvánvaló, hogy a Növénytermelési Hivatal és a neki alárendelt állami növénynemesítő telepek között összeférhetelenség forog fenn. Megszűnne az összeférhetelenség akkor, ha kizárólag a hivatalos fajtaellenőrző kísérletek eredménye alapján csak a két növénytermelési kísérleti állomásnak és a növénynemesítő intézetnek lenne joga ahhoz, hogy meghatározza a Növénytermelési Hivatal vetőmagokciójába felveendő fajtkát. De miután ezek az intézmények is államiak, a teljeség kedvéért biztosítani kellene minden magyar növénynemesítő számára azt, hogy a döntés alapjául szolgáló kísérletekbe részletekbemenően betekintessen.

Figyelembevéve az elmondottakat, érthető, ha csak hanyatlásról tudunk beszámolni. Ki nemesít ma mezőgazdasági növényeket? Az állami telepeket kivéve egy-két középirtokos és néhány nagy uradalom; főként önzetlen, hazafias érzéstől indítva. A közelgő földreform ezekre az üzemekre is ráveti a bizonytalanság árnyékát.

Azt hiszem, a beavatottak mulatnának rajtam, ha a mezőgazdasági növénynemesítés anyagi megalapozottságáról beszélnék, egy-két alkalmi kivételtől eltekintve.

Következésképpen szegény a növénynemesítőik szűkössége is és ennek a szegénységnek megint további, káros következményei vannak.

Azt mondják, a baj sosem jár egyedül.

Van Növénynemesítő Intézetünk, amely elismerésben részesül azért, mert talán 100%-ig citartja önmagát, de erre az öneléltetésre rá is megy a munkaidője. Tulajdonképeni hivatására nem marad belőle elég.

Az a mozzanat, amely a nemesítő munkafolyamatban nemzetgazdasági szempontból a legfontosabb: a nemesített fajta rendszeres, hivatalos kipróbálása, bizonytalan alapokon, szűkösségből vállalt szántóföldi kísérleteken nyugszik.

A földművelésügyi minisztérium növénynemesítő bizottsága szerencsés alkotás lehetne abból a szempontból, hogy a minisztérium tényezőinek szakkérdésekben alkalmat adhatna a gyakorlati növénynemesítők meghallgatására. Ez a bizottság azonban a megoldásra váró kérdésekhez képest ritkán ül össze. Ha mindezekhez még hozzávesszük azt, hogy a szövetségnek a gazdaközösség felé nincsen megfelelő szöcsönye, azt hiszem, a hiányok, a nagy hibák ismeretét befejezhetem.

Vegyük sorra ezek után a gyógyulás lehetőségeit. Ezek a lehetőségek két tényezőtől tevődnek össze: törvényes védelemből és állami támogatásból. Jogcímet ad erre egyrészt az, hogy megfelelő, nemesített

növényfajtákkal a szántóföldi termés mennyisége és minősége egyaránt javítható, másrészt az a körülmény, hogy hatályos védelem nélkül a nemesített növényfajtákat a termés természeténél fogva bárki könnyedén kisajátíthatja, megsemmisítve ezáltal azt a minimális anyagi alapot, amely egy-egy növénynemesítő üzem fenntartásához szükséges és megsemmisítve végeredményben a magyar mezőgazdasági növénynemesítést.

Arról, hogy kellő védelem nélkül a magánnövénynemesítő üzemek kihalásra legyenek ítélve és hogy szerepüket ennek megtörténte után néhány állami üzem vegye át, nem lehet szó. Azt hiszem senki sem akadna, aki ezért a felelősséget vállalná.

A növénynemesítés kockázatos és hosszadalmas kutató munka. Annál eredményesebb, minél többen csinálják. Ebben pedig már adva van minden komoly nemesítő munka támogatásának szüksége, történjen az akár magán-, akár állami növénynemesítő telepen.

Az állami növénynemesítő telepek működését legösszefőbb örömmel és szeretettel kell tudomásul vennünk, de ragaszkodnunk kell ahhoz, hogy az állami telepekről kikerülő fajtkák a mielőbb, azonos elbirtolásban részesüljenek és azonos feltételekkel, azonos jogokkal élvezhessenek. A köz érdekeit tartva szem előtt, ez a kérésünk nem is vitatható.

A védelem és támogatás rendezését időszerűvé teszi a közelgő földreform is. Kellő védelem és támogatás híján ma a mezőgazdasági növények nemesítésével csaknem kizárólag a nagybirtok foglalkozik, amelynek léte kérdésessé vált.

A fajtavédelem természetesen csak nemzetgazdasági jelentőségű növényfajtákra terjedhet ki. Állami elismerésben vagy állami törzskönyvelésben csak ilyen fajtkák részesíthetők és fordítva: az állami elismerésnek és állami törzskönyvelésnek bizonyos termelési értéket kell biztosítania.

A valóságban a Növénynemesítő Intézet az elismerést vagy törzskönyvezést többéves, országos jellegű kísérleti forgóban megállapított termelési érték alapján adja meg. Ez a helyes. Csakhogy ezeket a kísérleteket egyelőre magángazdaságokban állítják be, és bár a szakszerűség így is ellenőrizhető, de szívesebben jellegüknek fogva beállíthatásuk mindig bizonytalan. A Növénynemesítő Intézetnek ezért a szükséges kísérletek végzéséhez állandóan és biztosan rendelkezésre álló gazdaságokat, esetleg állami kézben levő gazdaságokat kellene megszerveznie.

Az államilag elismert, vagy törzskönyvelt fajta tulajdonjogi előnyeit pedig olyan rendelkezés biztosítaná legelőszörűbben, amely szerint az ilyen növényfajta magtermését vetési célokra csak maga a nemesítő, vagy annak engedélyével a fajta közvetlen, tehát elsőbbségi utántermelője hozhatná forgalomba. És pedig: eredeti nemesített vetőmagként maga a nemesítő, elsőbbségi utántermésként az utántermelő. Eredeti nemesített vetőmag után a nemesítő felár teljes egészében a nemesítőt illetné; az első évi utántermés felárából pedig fele a nemesítőt és fele az utántermelőt. Az első évi utántermés teljes felára az eredeti nemesített vetőmag felárának kétharmada lehetne. Az eredeti nemesített vetőmagért mindenkor a nemesítőt terhelné a felelősség; az utántermelt vetőmagért a termelőt, azzal a könnyítéssel, hogy az első éves utánterméstől a többi követelmény teljes fenntartásán kívül csak 95%-os fajtatisztaságot követelhetne a vevő.

Államilag elismert, vagy államilag törzskönyvelt növényfajta magtermésének — az érintett két eshetőségen kívül — vetőmagként, vagy vetési célokra való forgalomba hozását és vásárlását meg kellene tiltani.

Eppen ezért államilag elismert, vagy törzskönyvelt fajtkák magtermésének másnemű forgalmában sem az „államilag elismert”, vagy „államilag törzskönyvelt”, sem az „eredeti nemesített”, nemesített”, vagy „utántermelt” jelzéseket alkalmazni nem szabad, legfeljebb a csupasz fajtanév. Például: „Bánkúti búza”. Aki államilag ellenőrzött vagy törzskönyvelt fajtból ilyen árut vásárol és azt mégis vetésre használja, tekintet nélkül arra, hogy hányadik utántermésről van szó, attól a nemesítőnek jogában áll az első évi utántermés felárának öt megillető részét követelni.

Ez lenne szerény véleményem szerint a tulajdonjogi védelem lényege. Tudom, hogy más megoldások, kivételek is vannak. Takarmányrépánál például — amelyre külön rendelkezést is kértünk — szó sem lehet az utántermelt vetőmag forgalombahozásáról.

Törekvéseink lényegét már a tavalyi vándorgyűlésen is érintettem. Ez alkalommal vitéz Takács Gyula m. kir. gazdasági főfelügyelő úrtól azt a választ kaptam, hogy nem lehet az államtól fajtavédelmi rendeletet kérni, amikor nyilvánvaló, hogy az ilyen rendeletet nem lehet betartani. Erre csak az a tiszteletteljes megjegyzésem, hogy minden törvényt, és minden rendeletet megszegnek, sőt gyakran tömegesen hájgák át őket. Ha azonban törvény vagy rendelet védi valakinek az érdekeit, tisztára az érdekelt éberségétől függ, hogy az esetek hány százalékában szerz érvényt a törvénynek vagy rendeletnek.

Ez a lehetőség nekünk is elég; mert többet a gyakorlatban elérni jelenleg nem lehet. Mostani kiszolgáltatottságunkat már részleteztem előadásom második részében. Így ez nem maradhat. Aki a mai állapotok fenntartását munkálja, az felelős lesz a magyar növénynemesítés pusztulásáért.

Felmerülhet az az aggodalom, hogy a nemesítő a törvényes védelem birtokában csillagászati felárakat fognak számítani. Ennek az aggodalomnak könnyen gátat lehetne vetni a nemesítő felár százalékos szabályozásával. Például, mindazoknak a vetőmagvaknak, amelyekből 100 kg. vagy több a kat. holdankinti vetőmagszükséglet, a nemesítő felára az alapárnak legfeljebb 30% lehetne. Minden kilogramm, amennyivel a kat. holdankinti vetőmagszükséglet valamilyen megfélésebből kevesebb, mint 100, a felárat fél százalékkal emeli. Ilyen módon azoknak a növényeknek vetőmagja, amelyekből a kat. holdankinti vetőmagszükséglet 1 kg. 80%-os nemesítő felárat élvezne.

Nem volna akadálya annak sem, hogy olyan fajtkák esetében, amelyek nagyarányú terjesztése közerdek, amelyeket tehát a Növénytermelési Hivatal hatáskörébe tartozó állami vetőmagokciókba felvesznek, a nemesítő előre meghatározott, kedvezményes feláron való szállításra kötelezzék és kimondják, hogy az állami utántermelések után csak mérsékelt utántermelői feláron részesüljenek. Azt hiszem, minden növénynemesítő csak büszke lehet arra, ha fajtkáját az állami vetőmagokciókba felveszik.

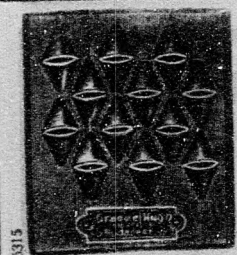
Az állami növénynemesítő telepeket testvérüzemeknek kell tekintenünk, azzal az elmondhatatlan feltétellel, hogy fajtkák és azok vetőmagja ugyanolyan elbánásban részesüljenek, mint a magánüzemek fajtkái. Az összeférhetelenség elkerülése végett egyes fajtkáknak az állami vetőmagokciókba való felvételéről csak érdekeltekkel, külön tőkeközvetítő szakintézmények döntésének kellene szólni.

Ezek szerény véleményem szerint a növénytermelési kísérleti állomások és a Növénynemesítő Intézet.

Fontosnak tartom — a Növénynemesítő Intézet és a növénytermelési kísérleti állomások érdekében is — hogy minden fajtaösszehasonlító kísérletről, azok összes adatairól, eredményeiről bármely növénynemesítő bármikor részletes felvilágosítást szerezhessen az intézetnél és azokat saját használatára felhasználhassa. A mai helyzet ezen a téren gyanúsításokra adhat alkalmat. Legutóbb a Növénynemesítő Intézetnél a tavalyi máj-eleőkísérletek eredményei iránt érdeklődtem és láthattam is ilyen eredményeket, azonban fajtagyelőzés nélkül. A fajtkák megnevezését kérve, azt a választ kaptam, hogy az hivatalos titok. A helyzet tehát az, hogy bejelentünk valamely fajtkát állami elismerésre, megfizetjük az elismertetési díjat és a kísérleti költségeket, az eredményeket azonban az intézetnek nincs jogában velünk közölni.

Meg kell itt emlékeznem a külföldi nemesített növényfajtkáiról is. Miután elvben már többször is arra az álláspontra helyezkedtünk, hogy külföldi fajta is szolgálhat nemzetgazdasági érdekeket, abban az esetben, ha jobb, vagy ugyanolyan jó bel-földi fajttal nem helyettesíthető, nem zárkoztunk el az esetleg jelentkező külföldi fajtkák elől, de csak azzal a kikötéssel, ha a bel-földi fajtkával azonos elbánásnak vetik magukat alá.

Azt, hogy külföldi nemesítések magtermése csak a fajtatisztaság igazolása alapján nálunk államilag ellenőrzött, eredeti nemesített vetőmagként kerülhessen forgalomba, nem tartom megengedhetőnek azért, mert fajtatisztaság lehet végeredményben egy ausztráliai fajta is, amelynek a mi viszonyaink között termelési értéke nincsen, de amely kellő üzleti fogásokkal mégis elhelyezhető; továbbá azért, mert az „államilag ellenőrzött” jelzés megadása a hazai fajtkák számára súlyosabb feltételekhez van kötve. Más államok e téren még szigorúbban járnak el, mert külföldi fajtkát be sem engednek, vagy ha ezt

Új, javított, szabadalmazott Graepel-féle lemeztőrekrostal!

Az összes létező lemeztőrekrostalakat messze felülmúlja, az eddigi világhírhírt Graepel-féle lemeztőrekrostaléknál 20%-kal nagyobb teljesítőképességgel. A leg-
rövidebb törekasztalnál is tökéletes munkát végez és minden magvesztőséget kizár. Pénzt, időt, fáradságot takarít meg szab. lemeztőrekrostalnak alkalmazásával.
Több százezer kifogástalan üzemből!

GRAEPEL HUGÓ BETÉTI TÁRSASÁG, malomépítész, gép- és rostalemezgyár

Telefon: 149-073 Budapest, X., Szilágyi-utca 26-36. Gergely-utca sarok. Sürgönyelm: Graepelék Budapest

Gyárt és szállít még teljes malomberendezéseket, egyes malomgépeket, trierőket és lykaszott lemezeket bármilyen célra.

"PÁTRIA" IRODALMI VÁLLALAT ÉS NYOMDAI R.-T.

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-ÚT 25. SZÁM (KÖZTELEK)

BUDAPEST, 1939. JÚNIUS 11.

NYOMTATVÁNYOSZTÁLY TELEFONSZÁM: 186-325.

ALAPÍTÁSI ÉV: 1893

Ajánljuk a raktárunkon készleten lévő
gazdasági és cséplési nyomtatványokat
 a feltüntetett mérsékelt árakon, azonnali szállításra.

Gabonaszállítókönyv 23. sz. 2 lap perforált, 1 lap szilárd 50+50+50 lap terjedelemben, 12x15 cm nagyság- ban, puha kötésben. Darabja —60 P	Az 1938. XII. t.-c. alapján elrendelt OMBI Igazolványokat, Nyilvántartást, Napszámosságjegyzéket a hivatalosan előírt alakban azonnal szállítunk.	Napszámosságjegyzék 72. sz. 13x16 1/2 cm nagyságban (zsebalka), kemény kötésben, 80 perforált, 80 szilárd lappal 1-80 P	Állatállománynapló 78/80. sz. bevétel-kiadás egy lapon. (Ló, szarvas- marha, sertés és juh.) 30x47 centiméter nagyságban, félvászonkötésben, 100 lap terjedelemben 17— P
Cséplési mázsakönyv 63. sz. középen perforálva, 100/100 lapos terje- delemben, 10x20 centiméter nagyságban. Darabja 1— P	Igazolvány tómb. 502. I. sz. (OMBI) Napi munkavállalók részére 15 1/2 x 11 1/2 cm nagyságban, egy tómb. 50 lap- pal 70 P	Napszámosságjegyzék 88. sz. egyhetes beosztással, 21x34 cm nagyság- ban, szilárd lappal, félvászonkötésben, 100 lap terjedelemben 6— P 200 lap terjedelemben 9-50 P	Lőtörzskönyv 56. számú 47-50 centiméter nagyságban, fél- vászonkötésben, 100 lap terjedele- mben 17— P
Cséplési mázsakönyv 56. sz. 1 lap perforált, 1 lap szilárd, 100+100 lapos terjedelemben, 14x20 centiméter nagyságban 1-60 P	Igazolvány tómb. 503. II. sz. (OMBI) Egy hétnél rövidebb időre szóló munka- vállalók részére, 15 1/2 x 11 1/2 cm nagyság- ban, 1 tómb. 70 P	Napszámosságjegyzék 88/2 sz. (OMBI) 21x34 cm nagyságban, egyhetes beosztá- ssal, félvászonkötésben, kitéphető la- pokkal, 50+50 l. terjedelemben 7-50 P 100+100 lap terjedelemben 11— P	Tehéntörzskönyv 70. számú 47x34 cm nagyságban, félvászonkötés- ben, 100 lap terjedelemben ... 17— P 200 lap terjedelemben 26— P
Cséplési értesítő 55. számú 50 lapos terjedelemben, 23x31 centi- méter nagyságban, puha kötésben. Darabja 2— P	Nyilvántartás (OMBI) 3058. szám 21x29 cm nagyságban egész kemény- kötésben, 25 szilárd, 25 kitéphető lap- pal 2-50 P	Napszámosságjegyzék 88/asz. 21x34 cm nagyságban, kéthetes beosztá- ssal, egész keménykötésben, 200 la- pos 9-50 P 100 szilárd, 100 kitéphető lappal 11— P	Magtári napló 0/82. sz. a gabonanevek felsorolásával, bevétel és kiadás beosztással, 47x30 cm nagy- ságban, félvászonkötésben, 100 lapos terjedelemben 17— P
Cséplési mázsakönyv 64/asz. napi összesítéshez, 200 lapos terjede- lemben, 15x27 centiméter nagyságban. Darabja 3-80 P	Napszámosságjegyzék 64. sz. 12 1/2 x 15 1/2 cm nagyságban, 80 lapos terjedelemben, havi beosztással. Darabja 2— P	Pénztárkönyv P. 832. számú 2-szer pengő fillér beosztással, 23x33 cm nagyságban, 100 lapos ... 8-20 P 200 lapos 11— P	Magtári napló 110. számú a gabonanevek felsorolásával, a bevétel és kiadás külön vezetendő, 31x43 cm nagyságban, 100 lapos terjedelemben, félvászonkötésben 17— P
Összesített cséplési napi jelentés 16. számú 2 lap perforált, 1 lap szilárd, 50+50+50 lap terjedelemben, 23 1/2 x 35 cm nagy- ságban, puha kötésben. Darabja 3-80 P	Napszámosságjegyzék 65. sz. 12 1/2 x 15 1/2 cm nagyságban, 80 lapos terjedelemben, zseb- alakban, egyhetes beosztással. Darabja 1-20 P	Pénztári napló 0/77. számú előírás-terovás, bevétel-kiadás rovato- zással, 47x30 centiméter nagyságban, 100 lapos terjedelemben 17— P	Anyagszámadás D.m i n t a raktári anyagok könyvelésére, üres rova- tokkal, 47x30 cm nagyságban, félvászon- kötésben, 100 l. terjedelemben 17— P 200 lapos terjedelemben 26— P
Utaltványkönyvecske 150. sz. 10x15 cm nagyságban, középen per- forálva, 100/100 lapos terjedelemben. 1 darab 60 P	Napszámosságjegyzék 66. sz. 12 1/2 x 15 1/2 cm nagyságban, 80 lapos terjedelemben, kéthetes beosztással. Darabja 2-50 P	Pénztári főkönyv 0/76. sz. bevétel és kiadás egy könyvben, 47x30 cm nagyságban, félvászonkötés- ben, 100 lap terjedelemben ... 17— P	Munkanapló 96. számú 47x30 centiméter nagyságban, 100 lapos terjedelemben 17— P 200 lapos terjedelemben 26— P
Utaltványkönyv 150/a számú 10x20 centiméter nagyságban, 50+50 lapos terjedelemben, perforálva. Darabja 1-20 P	Napszámosságjegyzék 7. sz. 80 lappal, 15x23 centiméter nagy- ságban, kemény papírkötésben. Darabja 2-90 P	Állatállománynapló 112. sz. (Ló, szarvasmarha, juh és sertés) 31x43 centiméter nagyságban, félvászon- kötésben, 50 lap terjedelemben 13— P 100 lap terjedelemben 17— P	Munkanapló 96/a számú 48x29-centiméter nagyságban, kemény kötésben, 100 kitéphető, 100 szilárd lappal 13— P

Árvaltoztatások fenntartva.

Kívánságára ingyen küldjük gazdasági könyvek és nyomtatványok nagy árjegyzékét!

<p>Fejési napló 61. számú félvászonkötésben, 50 lap terjedelemben 13— P 100 lap terjedelemben 17— P</p>	<p>Szegődségi főkönyv 48. sz. a bérlevél rovattal, félvászonkötésben 50 lapos 5-50 P 100 " 7-50 P 200 " 11— P 300 " 14— P</p>	<p>Amerikai napló 0262. sz. 100 lappal, 33×41 cm méretben, 12 páros számlával, tartozik-követel nyomással, 1/2 moleszkin kötésben 29-50 P</p>	<p>Amerikai napló 1062/29. sz. 35×50 cm méretben, egy oldalon 29 rovattal, 1/2 moleszkin kötésben, tartozik-követel benyomással 25— P</p>
<p>Leltári számla M. minta 3-évrő szóló, 30×47 centiméter nagyságban, fűzve, 20 lapos 5— P 40 lapos 7— P félvászonkötésben, 100 lapos 17— P</p>	<p>Amerikai napló 1062. sz. 100 lappal, 35×50 cm méretben, egy oldalon 12 számla és egy főösszeg, 1/2 moleszkin kötésben, tartozik-követel fejnyomással 28— P</p>	<p>Amerikai napló 1062. sz. 100 lappal, 35×50 cm nagyságban, 14 páros számlával tartozik-követel nyomással, félmoleszkin kötésben 31-50 P</p>	<p>Állat-, Termény-, Anyag- számadás és egyéb gazdasági számtartási nyomtatványok nagy választékban vannak készletben.</p>
<p>Bérlevél 44. számú a házitörvények kivonatával, az átadott leltári tárgyak benyomásával, 21×34 cm nagyságban, 4 oldal terjedelemben, árkint 5 fillér, 100 db vételnél 4-60 P</p>	<p>Amerikai napló 219. számú 35×50 cm méretben, egy oldalon 14 számla, Bevétel-Kiadás fejnyomással, 100 lapos, félvászonkötésben 20— P 150 lapos, egészvászonkötésben 28— P</p>	<p>Amerikai napló 0262/12. sz. 100 lappal, 33×41 cm méretben, egy oldalon 12 számla, 1/2 moleszkin kötésben, tartozik-követel benyomással 28— P</p>	<p>Bármilyen saját tervezésű nyomtatvány készítését vállaljuk. Arajanlattal örömmel szolgálunk.</p>

Egyes mintákat, árjegyzéket megkeresésre a legnagyobb készséggel díj- és portómentesen küldünk.

GAZDASÁGI SZÁMADÁS

SZERKESZTETTE:

DR. ORMÁNDY JÁNOS

m. kir. gazdasági főtanácsos, a Felsődunántúli Körzeti Mezőgazdasági Kamara igazgatója, ny. m. kir. gazdasági akadémiai tanár.

A GAZDASÁGI SZÁMADÁS

a következő nyomtatványokból áll:

1. Általános vagyonleltár	11. Sertések-számla
2. Pénztári főkönyv, bevétel	12. Juhok-számla
3. Pénztári főkönyv, kiadás	13. Baromfi- és méhészet-számla
4. Leszámlási jegyzék	14. Vetés, aratás és eséplési jegyzék
5. Napszámójegyzék	15. Takarmányozási jegyzék
6. Gabonanevűek számlája	16. Cselédbér-jegyzék
7. Takarmánynevelők számlája	17. Pároztatások és ellések
8. Anyag- és szerek számla	18. Fejési napló
9. Lovak-számla	19. Leltárszámla
10. Szarvasmarhák-számla	20. Vagyon- és tisztajöv.-mérleg

Ivenként — 20 pengőért szerezhethők be.

100 holdig terjedő gazdaságok részére 100 lapos könyv a fenti nyomtatványokból tetszés szerinti összeállításban, jó erős félvászonkötésben 15— P

500 holdig terjedő gazdaságok részére 150 lapos könyv a fenti nyomtatványokból tetszés szerinti összeállításban, jó erős félvászonkötésben 20— P

Megrendelésnél kérjük az egyes ívek mennyiségét pontosan megjelölni.

(1 ív = 2 lappal = 4 oldal)

ÜZLETIKÖNYVEK

különböző nagyságban és lapszámmal, 1, 2, 3, 4, stb. pengő-filler rovatozással.

FŐKÖNYVEK

1/1, 1/2, 1/3, vegyes számlabeosztással. Nagy választékban vannak raktáron.

Nyomtatványosztályunkban készletben lévő különféle rendszerű gazdasági könyveken és nyomtatványokon kívül, több oldalról történt kívánságnak megfelelően, elkészítettük az

Állat-, termény-, anyagszámadást

mely nagyobb gazdaságok kimutatásainak összefoglalására szolgál s a gazdasági könyvvitelnél föltétlenül előnyös, mert a gazdaságban szükséges összes számlákat tartalmazza a következő részletezés szerint:

1. Lovak	15. Lány, szeg stb.
2. Szarvasmarhák	16. Eszközök
3. Juhok	17. Eszközök és kenderárak
4. Sertések	18. Különböző raktári anyagok
5. Gabonanevűek	19. Különböző raktári anyagok
6. Olajosok és hüvelyesek	20. Különböző raktári anyagok
7. Vetőmagvak	21. Festékek
8. Gumós- és gyöknevelők	22. Páncsok
9. Erőtakarmányok	23. Építési anyagok
10. Szálastakarmányok	24. Épület- és bogarálak
11. Élelmiszerek	25. Zsákok és ponyvák
12. Kenő- és világítóanyagok	26. Hordók
13. Vasak és fémek	27. Üres nyomtatványok
14. Lemezek és esavarak	

A fenti számlákban a bevétel és kiadás egymással szemben vezethető, tehát az egyenleg azonnal kimutatható.

A könyv lapjai elsőrendű könyvpapíron készültek. Az állat-, termény-, anyagszámadás 80 lapos terjedelmű, a lapok nagysága 31×47 centiméter, jó erős vászonkötésben, elől tárgymutatóval, ára 65— P

Az állat-, termény-, anyagszámadásban foglalt nyomtatványok külön ívekben nem kaphatók.

Az összes raktári nyomtatványok és könyvek elsőrendű könyvpapíron, tetszetős piros-kék vonalzással, erős, ízléses kötésben készülnek.

KÖNYVSZÜKSÉGLETÉT

szerezze be a 45 éve fennálló

PÁTRIA KÖNYVKERESKEDÉSÉTŐL

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-ÚT 25.

Bárhol megjelent könyv nálunk beszerezhető!

Árjegyzéket az érdeklődőknek ingyen küldünk.

megteszik, me
összes nemesi

Az eddig f
csak a fajta v
kialakokról.
növénynevelés

Ezeket mo
1. az Orsz
döbbet köh
2. a nö
nak kivétel
a növényne
3. a növény
és Növényne
és minőség
4. további
5. alkalmi
része stb.)

Legvégül p
hogy erkölcsi
ben kell csata
gen a téren n
előzőkkel
betűnk.

Újra vissza
ére és akoráb

Minden gaz
emesítőnek
nos anyagi áll
alomba hozha
szatát. Érezi
ermeleő" két n
tással két é
nem lehet jog
lének fizetett
tőlkül szolgál
lak úgy, min
pékeinek a fo
zi a felfogást
sikodású mag
at a felfogást
gondoskodnum
mink a jövőbe
mozgatásra t

TÖRVÉN

Revat

Újabb épít

Ismertes, hog
z építőipari any
somok és kavics
remelését pedig
szerte be azokat
edronykötéltáruk
vállalatok képvise
léppen június
árunknál átlag 20
csökkennek Ext
átosztotta, hogy
szat alapján a g
sében pedig tu
befejezése után, é
acsavarok árait

Gondoskodott
szállításának ha
disebb fogyasztó
a vizonteladói,
A vizonteladói és
yári árak után sz
ajította végre
jelentős, miután
lovács, gép-és
gazdasági és bány
az árleszállítás g
mény világtól rá
számlát figyelme
számla-összegegel
tétel

társasvacora kis menüvel 2-50, nagy menüvel 3-80 pengő és 10% kiszolgálási díj. Autobuszköltség Győről Rédére, illetve Lovászpontonra és vissza Győrbe 30 résztvevő esetén személyenként 5 pengő, amely költség az autobuszra fog beszédetni, a közös borralalóra szánt személyenként 3 pengővel együtt.

Gröbner Emil s. k., vitéz Roszner István báró s. k., az OMGE növénynevelő a Magyar Növénynevelők bizottságának társelnöke. Országos Szövetsége elnöke.

Az üzemi és számtartási szakosztály gyűlése.

(1939 május 25.)

Jelen voltak: felsőbíró Nagy Pál elnöklésével Reichenbach Béla dr. társelnök, továbbá Blantz Jenő, Baltha Pál, Eszenyi Jenő, Fereny István, Fodor Zsigmond, Gyárfás Sándor, Jankovich János, Kovács József, Kerék József dr., Kemplner Ernő, Mayer Béla, Mórey Ernő, Purgly Lajos, Pazár Géza dr., Zöld László, Zajtay Artúr dr., Zsivanovits Béla bizottsági tagok, továbbá Nagy Lóránd dr. előadó és Rege Károly dr. szakosztályi előadó-főtítkár.

Az OMGE tisztikara részéről Mutschenbacher Emil dr. ügyvezető-igazgató, Rothmeyer Imre főtítkár, Herodek Sándor dr. és Dörsehug Tibor titkárok, Mike János főpénztáros és Vermes András gyakornok.

Távoimaradásukat kimentették: Barcza Lajos, Bánó Iván, Elek Ferenc, Korondi Károly dr., Lénárd Lőrinc, Machnyik Andor dr., Málthé Imre, Mille Géza, Schwendtner Ede és Vargha László.

Felsőbíró Nagy Pál elnök a gyűlést megnyitva köszönti a megjelenteket és kimenteti Desseuffy Aurél grófot, aki családi gyászra miatt nem jelenhetett meg, majd felkéri Nagy Lóránd dr.-t előadásának megtartására.

A tej termelési költsége a Dunántúlon.

Nagy Lóránd dr. a felsőbíróság felügyelője érdekes előadásában rámutat arra, hogy az utóbbi idő kivételi nehézségei miatt, valamint az abraktakarmányok drágulása következtében a szarvasmarhatartás súlypontja a tehénésztet felé terelődött. Hozzájárult ehhez a földművelési minisztérium által a legutóbbi időben a tejár rendezésének kérdése is. A tehénésztet megszervezésénél a piaci helyzet dönti el, hogy lefejő, vagy nevelő, vagy a kettő között álló tehénésztet tartunk-e? Különösen a Dunántúlon találkozunk olyan tehénésztetekkel, ahol a lefejő és tenyésztési tehénésztet egymást keresztezik. A növekedésként nevelés olcsóbbodásával a tej termelési költségét csökkenthetjük, a lefelőzötti tej okszerű bekapcsolásával, továbbá a saját termelvényű takarmányok célszerű megszervezésével. A tehénésztet fentartásában a leg súlyosabb tétel a takarmányozás költsége. 55 g fehérjét és 250 g keményítőértéket számítunk 1 liter tej előállításához. A száraz szalastakarmány legtermészetesebb eledele a kérődzőknek. Fontos azonban az adag pontos meghatározása, amelyet az optimális határig szabad csak kiterjesztenünk és azon túl abraktakarmányt etetnünk. Dunántúli tehénészteteink inkább középtérjűek, amelyeknek jellemzője az önellátásra való törekvés, így ezekben a gazdaságokban a szalastakarmány termelés és felhasználás nagyobb jelentőségű. A kettőstermelés elterjesztés a tejtermelés olcsóbbítását célozza. A zöldszója fehérje tartalma 10-19% között változik, tehát több mint a lucernáé, ennek a kettőstermelésbe való beállítása a tejtermelés költségének lényeges csökkentésével jár. Németországban a szóját szénának is szárítják és abból szójalisztát készítenek, amely sokkal magasabb fehérjetartalmú, mint a lucernaliszt. A kettőstermelés mellett fontos a silókérdés megoldása, mert ezáltal a takarmány konzerválásánál a táplálóanyag veszteséget a legkisebbre csökkenthetjük. Előadó 1 liter tej termelési költségét 17-27 fillérben számítja ki. Végül a legelő bekapcsolásának kérdését inkább általános állattartás szempontjából tartja szükségesnek, ami intenzív tejjeltermelésnél erősen háttérbe szorul.

Elnök köszönetet mond előadónak a tudományos és egyben gyakorlati előadásért. A zöld szója etetését ő is célszerűnek tartja, mert gyakorlati tapasztalatai szerint a vad is nagyon szereti. Szeretné, ha az előadó jobban kifejtené a szalastakarmányok egyéni adagolását és hogy az miként hajtható végre a nevelő tehénésztetekben.

Nagy Lóránd dr. előadó szerint a szalastakarmány adagolását úgy lehet megvalósítani, hogy a tehéneket különböző csoportokba sorozzák és ezek a csoportok külön-külön adagolásban kapják a takarmányt. Főként a friss-fejős tehéneket kell külön csoportba, illetve istállóba elhelyezni és ha a tejtermelés csökken, akkor kell átkötni más istállóba.

Purgly Lajos igazgató előadónak azt az állítását, hogy egy felnevelt fűző a gazdaságnak 600 pengőbe kerül. A tényleges költség 400 pengő, de 10-15% nem válik be, tehát a normál ár valóban 600 pengő. A felnevelési költséget lehet csökkenteni a borjuszoptatás helyett az itatással. Ez minden különösebb nehézség nélkül történik teljes tejjel, azonban sovány tejjel az eredmény nagyon szomorú. Ennek a megvalósításához szakemberre van szükség, mégpedig állandó szakemberre, mert itt az egyéni megfigyelés sokat számít. A kettős termeléssel kapcsolatban az az észrevétel, hogy a hazánkban

uralkodó különböző természeti adottságok mellett is lehet lenne három elgondolás, az egyik a csibehur természetese. Ennek a talajszaroló hatása nem nagy, azonban elég nagy a tejtermelő hatása. A másik a csibehurak biborherével való együttes elvetése. A harmadik a biborheré elvetése ritka kalászos közé. A csoportokban való etetés helyességét tapasztalatok alapján igazoltnak látja. Ennek káros hatása nincs. Az előadó ármegállapítását teljesen helyesnek tartja.

Reichenbach Béla dr. szerint előadó nem vette fel az összes tőke kamatját, csak a forgótőkét. Az elhullási kockázatot is fel kellene venni. Ajánlja, hogy a „Köztelek”-ben megjelenő kalkulációban ez is benne legyen.

Fodor Zsigmond rámutat, hogy a silózás bevezetése körül nagyon kedvező tapasztalatokat szerzett. Egy 6 m átmérőjű, 4 m-re a föld alatt és 2 m-re a föld felett épült siló költsége kb. 1.000 pengő. A silózott takarmány (csalamádé) keményítő tartalma 14 és fehérje tartalma 0,8-0,10% volt. A silózással a takarmány értéke kétszeresére növekedett és a költségek pedig csökkentek.

Blantz Jenő szerint a silózás értékes, azonban nem érdemes drága silókat építeni.

Fodor Zsigmond kiemeli, hogy nagyon megfelelő az egyszerű gödör-siló is, kikapasztással és ez nem is kerül sokba.

Zajtay Artúr dr. hozzászólásában hangsúlyozza, hogy a savanyított takarmánnyal szemben nálunk még nagy az előítélet. Ennek azonban nagy alapja nincs, mert megfelelő szellőztetéssel és tisztántartással, semmi hátrány sem származik a tejre. Azonban nem a fejesi idő alatt kell a savanyított takarmányt etetni. Megállapítása szerint 20-30 kg savanyított takarmány etetésig is el lehet menni. A silózás által sok fehérjetartalom marad meg, míg egyéb konzerválási módok esetén a takarmány táplálóanyag vesztesége elég nagy. Szénánál például az átványokon való szárításnál 10-15% a veszteség. Egyedül takarmány azonban nem lehet a silózott takarmány, mert súlyos ásványanyaghiány áll elő, azonban a takarmány egyharmada egész nyugodtan lehet silózott takarmány.

Nagy Lóránd dr. a silózással kapcsolatban megemlíti a finn eljárást. Újabbban a silózással nemcsak sósavat, hanem kénsvavat is használnak, sőt Finnországban a savkeveréket liter számára árulják — mint nálunk a motaköt — és így a kiszáradás is könnyen hozzájuthatnak. Finnországban egy 24 literes tehénnek 40 kg silózott takarmányt és csak 1-2 kg szénát, 2 kg szalma- és polyvafélélet adnak, tehát kb. 4 kg szalmas takarmányt. Ott 100 kg előszóra 10 kg savanyított takarmányt etetnek. A veszteség nálunk 5%, szemben a mi 40-50%-os veszteségünkkel.

Rege Károly dr. előadó-főtítkár bejelenti, hogy előadónak a termelési költségvizsgálata és előadása a szakosztály határozata alapján a „Köztelek”-ben, továbbá az OMGE által kiadandó becslestantban is meg fog jelenni.

Elnök köszönetet mondva előadónak és a hozzászólóknak az ülést bezárja.

VEGYESEK.

Házasság. gurabi Tóth Arisztid, a Csanád-Arad-Torontálvármegyei Gazdasági Egyesület igazgatója és felesége, sipeki Balás Ilona leánya, Alinka és néhai nemes Micsinay Aladár és felesége, Papácsy Jolán fia, nemes Micsinay Aladár dr. ügyvéd június 3-án tartották esküvőjüket Makón.

Halálozás. Sedlmayer C. Ernő udvari tanácsos, a bécsi mezőgazdasági egyetem ny. r. tanára és volt rektora, a berlini mezőgazdasági főiskola doktora, számos kitüntetés tulajdonosa, a világszerte ismert mezőgazdasági szakutódos f. hó 6-án 72 éves korában elhunyt. A megboldogultban Sedlmayer Kurt sopronhorpácsi növénynevelő édesapját gyászolja.

Címudományozás. A kormányzó a m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére Franek Flórián csávolyi községi bírónak a hazai mezőgazdaság fejlesztése körül szerzett érdemei elismerésül a m. kir. gazdasági tanácsosi címet adományozta.

Gazdasági egyleti női gazdaggyűlés Kiskunhalason. Június 1-én tartotta gyűlését a kiskunhalasi Gazdasági Egyesület kebelében működő baromfiszakosztály, amely március 5-én alakult meg és máris igen szép eredménnyel működik. Az országban ez a harmadik baromfiszakosztály, de egyike a legjobban működőknek és az első, amely női vezetés alatt áll. Annak ellenére, hogy a gazdaközönség nagyon nehezen mozdul meg és különösen a gazdasszonyokat, lányokat nagyon nehéz egyesületek, táborkba gyűjteni, a lelkis vezetőknek mégis sikerült a közönyt áttörni és megalkítani, működésbe hozni a szakosztályt. Medveczky Károly m. kir. gazdasági főtanácsos, a gazdasági egylet elnöke nyitotta meg a gyűlést, üdvözölte a megjelenteket és kifejtette a kistermelési ágak felkarolásának nemzetgazdasági fontosságát. Czuppon László miniszteri kiküldött kimentette vitéz Ottó Ernő gazdasági tanácsost, aki közbejött elfoglaltsága miatt nem jelenhetett meg a gyűlésen. Majd Darányi

Etelka, a baromfiszakosztály lelkes vezetője ismertette az egyesület munkáját, terveit, bejelentette az őszi kakasvásárt, amikor is a tagok kedvezményesen áron juthatnak fiatal tenyészállatokhoz, míg azoktól a tagoktól, akiknek eladó, kifejlett kakasai vannak, a kakasokat az egyesület megvásárolja. Kovács Imre, a Baromfitegyesítő Országos Egyesületének titkára a keltető központ felállításával kapcsolatban a keltető központok célját ismertette. A keltetőközpontok célja: korai, rántanivaló csirke nevelésére szoktatni a gazdákat. Korai tavasszal, amikor még nincs nagy dologidő, jobban ráér a gazdasszony ezzel foglalkozni, nem beszélve arról az óriási előnyről, hogy a korai csirkéért mennyivel nagyobb árat lehet kapni. Ezután Dörny András, a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara előadója beszélt a baromfitegyesítő és az ellenük való védekezésről. Az előadást nagy érdeklődéssel hallgatták a megjelent gazdák, gazdasszonyok és a jövő gazdasszonyai, a helybeli polgári iskolák növendékei. A gazdanők és leányok nagygyűlése táviratilag üdvözölte Teleki Mihály gróf földművelésügyi minisztert.

A „Patria” Irodalmi Vállalat és Nyomdai R-T. folyó hó 9-én tartotta az OMGE székházában Kovács János elnöklésével a 45. évi rendes közgyűlést. Az évi jelentést, valamint a felügyelőbizottság jelentését a közgyűlés egyhangúan tudomásul vette és a felmentvényt megadta. A kimutatott 15.678.73 pengő nyereség felosztása tekintetében elfogadta az igazgatóság előterjesztését, amely szerint részvényenként 150 pengő osztalékot (3%) fizetnek. Továbbá elhatározta, hogy a tartalékalapok, valamint az intézeti nyugdíjpótló dotálása után még fennmaradó 1528.39 pengő a jövő év számlájára vitessék át. Az igazgatóság tagjait újabb Kócs Zoltán dr.-t, Szelezky Ivánt és Teleki István gróf dr.-t, míg új tagokat Darányi Béla dr.-t és Wülscher Frigyes dr.-t választották meg.

A Kir. Magyar Természettudományi Társulat Kémiai Szakosztálya június 6-án megtekintette a Hungária Guttapercha és Gumiarugár R-T. létfényi gyártelepét. A meghívott vendégeket a hatalmas gyártelepen a gyár vezetője vezette végig, ahol az egyes osztályok vezető mérnökei szakészerű magyarázatokkal ismertették a különböző gyártmányok előállítását. A nagyszabású üzem, ipari és ruházati gyártmányokkal — amelyeknek kiváltsága közismert —, mind belső piacunk ellátásában, mind exportunkban nagy szerepet tölt be. Az érdekes bemutatón a „Köztelek” szerkesztősége részéről Vermes András, a szerkesztőségbe beosztott OMGE gyakornok vett részt.

Helyzetjelentés a száj- és körömfájásról. A járvány, mint azt már régebbi számunkban jelentettük, Magyarországon egészen jelentéktelen. Az összes fertőzött községek száma alig 150. A járvány mindenütt igen enyhe lefolyású, egyedül Kárpátalja területéről érkeztek nagyobb számú megbetegedéssel jelentések. Franciaországban a járvány egyes helyeken típusváltozásokot mutat, ami azt jelenti, hogy a már meggyógyult állatok a betegséget újból megkapják. Ugyanis a kórokozó közben átalakult és ellene a szervezet által termelt antitoxin hatástalan. Magyarországon az állategészségügyi hatóságok fokozott éberséggel figyelik a járványt ebből a szempontból is, eddig azonban semmi rendellenességet nem tapasztaltak. Külföldön a járvány még mindig igen számottevő. A közel múltban Dánia adott ki érdekes összefoglaló jelentést a száj- és körömfájás lefolyásáról. Ezek szerint ezideig Dánia 200.000 hasított kórmű háziállatot tartó gazdasága közül 109.975 esetét át a járványon, tehát az állományok körülbelül 50%-a. A járvány terjedése kezdetben igen lassú volt. Így 1937-ben csak 41 udvar volt fertőzött, amely szám 1938 júniusáig csak 193-ra emelkedett. Júniustól novemberig 41.362 fertőzött udvarral érte el a járvány terjedésének felső határát. A visszaesés szintén gyors iramban következett be. Ez év februárjában már csak 366 udvar volt fertőzött. Az északi államok közül érdekes még Finnország helyzete, ahol csak múlt év telén kezdődött a járvány. Az új állategészségügyi rendelkezések megtiltották nemcsak az állatok, hanem szena, szalma, különféle zöld fűzélékek, gyümölcsök külföldről való behozatálát is. Az állatállomány takarmányozása, tekintettel arra, hogy a tilalom az abrakfélékre is kiterjed, nagy nehézségekbe ütközik. Európa más országaiban a járvány változatlanul még igen jelentékeny.

SALGÓTARJÁNI KÖSZÉNBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSULAT
 TELEFONSZÁM: 123-284* Budapest, V., Arany János-utca 25. TÁVIRATI CIM: SALGÓKÖSZÉN

SZALLIT:
 gözekezesántáshoz: dorogi és baglyasaljai
 csépléshez: dorogi, baglyasaljai, salgótarjáni, mizserfai, kisterevyei és bárnai

DARABOS ÉS KOCKASZENET
 DOROGI ÉS SALGÓ BRIKETTET

Az újbungonya minimális ára. A földművelésügyi miniszter 126.655/1939. I-1. számú rendeletével június 8-tól kezdődően további intézkedésig a belföldi forgalomban az étkezési minőségére vonatkozó 1939. évi termésközlönyben megadott árakhoz képest, a budapesti paritásban, métermázsánként 15 pengőben állapította meg. A helyi termelői ár kiszámításánál a feladóállomány és Budapest-Nagyvásártelep közötti távolságnak megfelelő 13/b vasúti kocsiszálly fuvardíja vonható le. Más címen (közvetvám, mérlegdíj) levonás nem végezhető. Két centiméter átmérőnél kisebb apró újbungonyáért a fenti árak legalább a fele (50%) fizetendő.

Argentínában takarmányozási célokra használják fel a búzafelesleget. Argentínában az a nézet alakult ki a hivatalos körökben, hogy az ideai termésből származó búzafelesleget kivétel útján nem értékesíthetik. A nemzeti gabonatanács a földművelésügyi miniszteriumnak azt a javaslatot tette, hogy a búzafelesleget állati takarmányozásra használják fel. A javaslatot azzal indokolták, hogy a gabonafeleslegnek ilyen felhasználása mind Európában, mind Észak-Amerikában is szokásos. Argentína eddig kizárólag kukoricát használt takarmányozásra, mert ennek ára lényegesen olcsóbb volt a búza áránál. Ebben az esztendőben azonban az árak alakulás terén fordulat állott be és sokkal célszerűbbnek látják a búzafeleslegnek ilyen módon való felhasználását.

A megyei mezőgazdasági hallgatók ballagása. A Mezőgazdasági Hallgatók Egyesülete május 26-án búcsúztatta a ballagó negyedéves mezőgazdászokat. Az ünnepélyen Hetzel Henrik dr. dékán, a mezőgazdasági osztály professzora, a tanársegéd és az ifjúság nagy számban vett részt. Először Szabó Zoltán dr. egy. ny. r. tanár, az egyesület tanárelnöke búcsúzott az abszolvensektől, visszpillantást vett a egyetemi éveikre, majd a rájuk váró feladatokról szólt. Kiss Elemér ifj. elnök az egyesület nevében mondott búcsúbeszédet; ezután Farkas Ferenc a ballagók nevében fejezte ki köszönetét a professzorok karnak a velük való sok fáradozásokért és búcsút vett az egyetemről. A harmadévesek egy-egy fokot nyújtottak át emlékül a ballagóknak. Az ünnepség másik része június 3-án este 8 órakor folyt le az állatkerti Gundel-vendéglő kerthelyiségében, ahol Wálder Gyula dr. rektor, Hetzel Henrik dr. dékán, Szabó Zoltán dr. tanárelnök és a professzori kar, valamint a hallgatóság részvételével búcsúvacsorát rendezett az egyesület. Először Hetzel Henrik dr. vett búcsút a kar nevében az abszolvensektől, majd pedig az új „Kerpely-serleggel” a kezében, melyet Szabó Zoltán dr. adományozott az ünnepi alkalommal az egyesületnek. Czeller Jenő dr. mondott beszédet. Példaképpül állította Kerpely Kálmán a távozók elé s hangsúlyozta, legyen ez a serleg jelképe annak a komoly, lelkiismeretes, minden feltűnést kerülő munkának, amely Kerpely Kálmán életét jellemzi. A búcsúvacsorát reggelig tartó garden-party követte.

Folytak a beiratkozások a Soproni Nyári Egyetemre. A József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem július 30-tól augusztus 18-ig újra megrendezi nyári tanfolyamát az utóbbi években első helyre került magyar vidéki nyaraló városban, Sopronban. Július 30-án lényeges ünnepséggel kezdődnek az előadások, amelyeken bel- és külföldi híres professzorok és meghívott szakemberek a mai lüktető világ képét vetítik a hallgatók szeme elé. Beiratkozások már javában folynak, érdeklődőknek szívesen nyújt felvilágosítást a Soproni Idegenforgalmi Iroda.

IDŐJÁRÁS.

Rovatvezető: Réthly Antal dr.

Május időjárása.

Írta: Kulin István.

Az idei év időjárása igen változékony és szélsőséges volt. Az év első két hónapja nagyfokú szárazsággal és enyheséggel tűnt ki. Márciusban téli időjárás uralkodott, igen bő esőzésekkel és havazásokkal. Az áprilisi meleg és szárazság egészen rendkívüli volt. Májusban változékony s különösen a hónap utolsó harmadában az átlagosnál jóval alacsonyabb hőmérséklet mellett az átlagot sokkal meghaladó és sokhelyen szokatlan mennyiségű csapadék esett. A csapadék túlnyomórészt zivataros esők s az ország több vidékén heves záporok és pusztító felhőszakadások alakjában hullott le s az országnak égszölván minden vidékén ismételt volt jégese.

Árverési hirdetmény.

Haszonbérlet megszűnése folytán Szilfamajorban (Fejér megye) vasútrakodó-állomás, posta: Szilfamajor, állomás közvetlen a major mellett, telefon: Szilfamajor 1., tőrszéknyvezett és gumókörmentes tehenészet, mely áll: 90 drb. **1a tenyésztében**, 58 drb. részben hasas, részben két éven aluli tenyészűző és 16 drb. növendék- és tenyészibikából: **önkéntes árverésen Szilfamajorban, folyó hó 18-án, d. e. 9 órakor eladatik.**

A tehenészet évi fejési átlaga 1937. évben 5.317 liter (a megyében első helyen). . . 1938. „ 4.902 „ (a megyében második helyen).

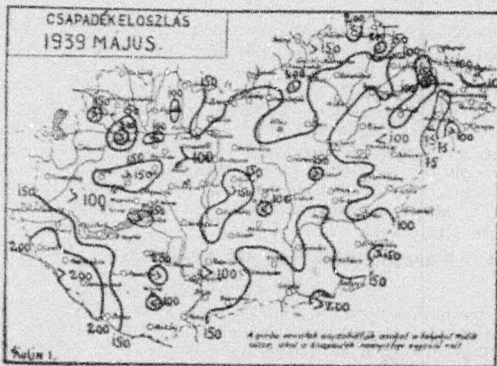
Árverési feltételek a Magyar-Olasz Bank Teréz-körúti főköjénél Budapest, Teréz-körút 39. szám és a Szilfamajori Gazdaság intézőségénél kaphatók. — Ugyanott az eladó gazdasági felszerelések is megtekinthetők.

SZILFAMAJORI MEZŐGAZDASÁGI R.T.

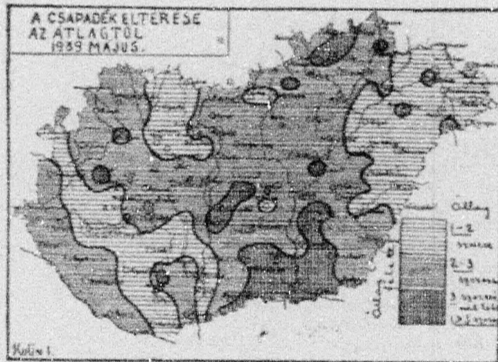
Eladó jogosítva van az állatokból árverés előtt is eladni.

A Dombóvár felől vasúton érkezők a reggel fél 9 órakor, Sárosd állomásra érkező gyorsvonatról a reggel 9 órakor Szilfamajorba érkező személyvonatra átszállhatnak.

A nappali hőmérséklet 17-ig legnagyobb részét az átlagosnak megfelelően 20—23 fok közt váltakozott. Kisebb-nagyobb, de csak rövid ideig tartó visszaesés több ízben előfordult. A hónap első felében 25 fokig terjedő felmelegedés csak egy napon (8-án) volt az Alföld egy pár vidékén. 17-én az Alföld déli felében ismét elérte a hőmérséklet a 25 fokot s utána 21-éig az ország legnagyobb részén nyári nap volt, vagyis a hőmérséklet a déli órákban elérte és legtöbb helyen meg is haladta a 25 fokot, egy pár helyen pedig a 30 fokot is megközelítette. (Ilyen meleg április első felében két ízben is előfordult!) 22-én nyugat felől erős hősüllyedés kezdődött és a hónap végéig az átlagosnál jóval hűvösebb időjárás uralkodott. 24-ike után a Dunántúl és a Felvidéken csak kivételesen érte el a hőmérséklet a 20 fokot s különösen a Dunántúl több vidékén csak 14—16 fokig terjedt a felmelegedés, ami kb. 10 fokkal alacsonyabb az átlagosnál; egy pár napon pedig több helyen csak 12—14 fokot mértek. Az alföldön is több napon csak 16—18 fok volt a hőmérséklet legmagasabb értéke. Az erős borultság miatt az elmúlt május hónap napfényben is szokatlanul szegény volt. Több napon csak 1—2 óráig tartott a napfény s nem ritkán az ország nagy részén egyáltalán nem süttött ki a nap.

Az éjszakák túlnyomórészt enyhék voltak, ugyanis az erős borultság akadályozta az éjszakai hőkisugárzást. Legtöbb éjjel 10 fokig sem hűlt le a levegő s gyakran 13—15 fok körül volt a hőmérséklet legalacsonyabb értéke. 5 fokig, kivételesen 3—4 fokig terjedő lehűlés csak a Dunántúl nyugati részén s a Felvidék egyes helyein fordult elő egy pár derültebb éjszakán. A talajmenti rétegekben is csak a Dunántúl, a Kis-Alföld és a Felvidék egyes helyein süllyedt a hőmérséklet +5 fok alá, helyenkint +2, +3 fokig s csak egészen kivételesen fordult elő gyenge talajmenti fagy. Szombathelyen pl. 4-én és 7-én 0 fokig, Kassán pedig 2-án és 4-én —3 fokig süllyedt a hőmérséklet s ezenkívül csak egy pár kivételes helyen, úgynevezett „fagyzugokban” fordult elő gyenge talajmenti fagy. A májusi fagy elmaradása rendkívül meglehető, ugyanis alig múlik el esztendő anélkül, hogy az ország kisebb-nagyobb részén, nem ritkán pedig az egész országnak a gazda súlyos károkat ne szenvedne a májusi fagyoktól.

Az eső havi összege mindenütt meghaladta az átlagot s területi megoszlása az eső zivataros jellegéből kifolyóan igen egyenlőtlenül alakult. Egészen közeli vidékek csapadékmennyiségében igen nagy eltérések vannak. Az átlag és annak kétszerese közti eső esett a Kis-Alföld keleti részén, a Vértes és Pilis vidékén, Sopron, Veszprém, Zala, Somogy, Tolna és Baranya megye egy részén, továbbá a Tiszántúl a Körösöktől északra, összesen az ország területének körülbelül egyharmad részén. Egyebütt, tehát az ország területének körülbelül kétharmad részén az átlag kétszeresét is meghaladó eső hullott. Az átlag háromszorosánál is több, helyenkint négyszeresét is megközelítő esőt kapott a Dunántúl egy pár pontja,

így Győr, Pápa vidéke, a Mecsek északi lejtője, Nógrád és Abaúj megye több helye, az Alföldön Gyömrő—Kunszentmiklós—Apostag vidéke, Tiszaroff környéke, továbbá a Duna-Tisza köze délkeleti részén s a Körös—Tisza—Maros szöge nyugati részén nagyobb összefüggő terület, összesen az ország területének körülbelül egytized része.

Az eső időbeli megoszlása a következő volt: az egész hónapban csak egy nap volt (17-e), amikor sehol sem volt eső. 30 esős nap közül 16 napon az ország területének legalább háromnegyed része kapott esőt s ezek közül 10 országos eső volt, 7 napon pedig az ország területének több, mint felén hullott csapadék. Az ország nagy részén az esős napok száma meghaladta a 20-at s voltak vidékek, ahol 25-nél is több esős nap volt. 16 napon jelentettek az ország több vidékéről 30—40 millimétert is meghaladó heves záport s több napon volt az ország sok helyén 50—60 mm-t is meghaladó felhőszakadás, egy pár helyről pedig 70—80 mm-nyi hatalmas víztömeg zúdult alá rövid pár óra alatt, ami jóval több, mint az egész május havi átlagos esőmennyiség. A zivataros esőket igen gyakran jég kísérte. A Meteorológiai Intézethez 20 napon érkezett jelentés jégeseiről az ország különböző vidékeiről. Voltak napok, amikor az országnak égszölván minden vidékén volt kisebb-nagyobb jégese. A jégese nagy gyakoriságához képest pusztító hatása országos viszonylatban nem volt szokatlan nagymérvű, ugyanis a jég többnyire sok esővel keverten esett. Az ország több vidékén azonban kisebb területeken a jégverés pusztító méreteket öltött.

A mezőgazdaság szempontjából a májusi időjárás sok helyen és több tekintetben kedvezőtlen, sőt káros volt, az előnyös hatás azonban legtöbb helyen jóval felülte áll a hátrányoknak. Az áprilisi nagy szárazság következtében a kikélesben és fejlődésben visszamaradt növényzet számára már létkérdés volt a májusi eső s az esőzések hatására az összes növényzet erőteljes fejlődésnek indult. A gyakran ismétlődő heves záporok és felhőszakadások, valamint a jégesek a gabonákban, szőlőkben és gyümölcsösökben helyenkint jelentékeny károkat idéztek elő s a gyorsan lezúduló hatalmas víztömeg, különösen az északi megyékben áradásokat idézett elő és a dombos vidékeken talajerosásokat okozott. Több helyen, ahol a jégese és felhőszakadás nem is okozott károkat, a túlbő esősé folytán belvizek keletkeztek. A nap-nap után ismétlődő esős s a napfény hiánya következtében a lekaszált takarmány nem tudott megszáradni, sokhelyen rothadással indult s a külüzési veszteségek is számottevők. Az Orban körüli szélvihar is sok helyen okozott károkat főként a gyümölcsösökben. A hónap utolsó napjaiban uralkodó hűvös időjárás különösen a kukorica fejlődését erősen hátráltatta s a gyümölcsök is nagyon nélkülöztek a melet és napfényt, ezek hiányában gyenge minőségű, romlandó termést adtak. Mindezek ellenére a mezőgazdaság helyzete május végén országos viszonylatban kedvezőnek mondható. A fagy pusztításaitól az ország minden vidéke megmenekült s mind a mezőgazdasági, mind a konyhakerti növények, továbbá a szőlők és gyümölcsösök általában jó termést ígérnek. Június első napja meghozták az esősé megszűnését, a melet és a napfényt is.

A májusi csapadékeloszlást a közötti térképek tüntetik fel. Az első a csapadék havi összegének eloszlását, a második az összegeknek az átlagostól való eltéréseit szemlélteti.

NYILTTÉR.

(A rovatban leginkább nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

SERTÉS HÍMLŐELLENES OLTÓANYAG

Termeli és forgalomba hozza

DR. PÉCSI DANI ÉS ISTVÁN

oltóanyagtermelő intézete

BUDAPEST, IX., LŐNYAI-Ú. 12.

Telefonszám: 185-5 3

SZIVÓGÁZMOTOROK

CSUTKA ÉS FA-TÜZELESRE.

MOTOR ÉS GÉPGYÁR MARTOS ÉS HERZ

Bpest, XIV. Erzsébetkirályné-útja 87.

Pénzüneti érdekeltséggel (összeköttetés-sel) bíró előkelő (esetleg arisztokrata)

Öskeresztény nagybirtokossal keresek összeköttetést,

akit egy megalakítandó állandó jellegű mezőgazdasági vonatkozású, feltétlen rentábilis és kockázatmentes export-vállalkozás elnökének kívánok megnyerni. Kimerítő közvetlen szíves válaszok titoktartására egyelőre fegedhetetlen becsületemet adom.

Válasz: „Reprezentatív elnök” jelige alatt.

TŐZSDE és KERESKEDELEM.

A gabonapiac helyzete.

Az árulási kenyérmagpiacán az irányzat lanya, a forgalom igen csekély volt. A gabonaművek, de az egyéb mezőgazdasági termények is — a zabot kivéve — tovább olcsóbbodtak úgy, hogy néhány héttel az új gazdasági esztendő előtt az egész vonalon áreszkénés következett be. A mostani lanyhaság különös körülmények következménye. A búzát kivéve minden más cikkből aránylag csekélyek a termelők, valamint a közraktári készletek és így a lanyhaságnak kizárólag az üzlettelenség az oka. A vevők ugyanis berendezkedtek arra, hogy csak egyik napról a másikra a legszükségesebb mennyiségeket vásárolják és ez az oka annak, hogy rövid néhány hét alatt — a zab kivételével — az alábbi táblázatnak megfelelően csökkentek az árak. (Hivatalos jegyzések, budapesti paritásban, 100 kg-kint értendők.)

	1939. május 7-én	június 7-én
Tiszavidéki 80 kg-os búza	21-20	20-50
Dunántúli 77 kg-os búza	20-50	20-—
Pestvidéki rozs	14-75	13-25
Sórárpá I.	22-—	21-—
Takarmányárpa I.	18-50	17-—
Zab	22-50	25-—
Kukorica	17-—	16-50

Egy hónap alatt tehát kalászosaink értékesítési ára 50—150 fillérral csökkent métermázsánkat anélkül, hogy a termelői kínálat nagyobb méretekét öltött volna mint a kereslet. Hogy a gazdasági esztendő hátralévő időszakában az irányzat miként alakul, azt nehéz megjósolni, kétségtelen tény azonban, hogy ha a kereslet csak valamelyest megéledik, akkor az ezidőszaki mélyszinten lévő értékesítési árak javulására számíthatunk. Példa erre a zab esete, amely aránylag mérsékelt érdeklődés következtében rövid néhány nap alatt pengőkkel drágult.

A búzapiac a forgalom igen mérsékelt volt. Mindössze egy-két fővárosi malom volt vevő azonnali szállításhoz kenyérmagra, de csak kisebb tételeket kötöttek le csökkenő árakon. A búzakivitel piac eseménye, hogy az elmúlt napokban Magyarország és Olaszország további felmúllo métermázsas búzaszállításra állapodott meg, amelynek lebonyolítása a hivatalos szervek közreműködésével máris megindult. Az ideig immár negyedik búzakivitel, amelyet olasz szövetségeseinkkel kötöttünk, összesen 4-3 millió métermázsas búza kivitele nyert megoldást. Svájc felé mindössze néhány tétel búzát adtak el a kiviteli cégek hivatalosan megállapított egységárakon.

Az ezidőszaki búza forgalmában különösen említésre méltó esemény nem történt. A gazdák részéről még mindig meglehetősen élénk az érdeklődés a takarmányozásra szolgáló kenyérmag iránt. Június első hetéig — illetékes helyen nyert tájékoztatásunk szerint — több mint 2500 vagon igényelték a gazdák. Az elmúlt napokban olyan hírek terjedtek el, hogy az ezidőszaki búza árat 1 pengővel leszállítják. Erről a kérdésről azonban illetékes helyen még nem döntöttek.

A nemzetközi gabonapiacokon lényegesebb árváltozás nem történt. Chicagóban a júliusi és a szeptemberi búza 75 cent, a júliusi és a szeptemberi kukorica 51 cent, a júliusi és a szeptemberi rozs 52 cent. A winnipeg-i határidőpiacra a júliusi és az októberi búzát 63 centes árfolyamon jegyezték. Liverpoolban a júliusi búza árjegyzése 4/4, Rotterdamban a későbbi határidőre e héten is emelkedő áron adták a búzát, amennyiben a júliusi búza 3-70, a szeptemberi 3-90, a novemberi 4-10 hollandi forint volt. Buenos Ayresben a júliusi búza 7-01 pezo, Hamburgban a Manitóba I. 3-07, a Manitóba II. 2-94 dollárra csökkentek.

A rozspiac a forgalom egészen jelentéktelen volt. Az e héten létrejött néhány üzletkötés kizárólag pestmegyei árura vonatkozott úgy, hogy a tőzsdei hivatalos jegyzés során a nyíri és az egyéb származású rozs hivatalos jegyzését meg is szüntették. A csepeli tárházakban még mindig igen jelentős a rozskészlet úgy, hogy 13-10 pengővel is kínálják Csepelen átveve rozst, míg a budapesti paritásos jegyzés 13-30 pengő volt.

Az árpaforgalom már egész jelentéktelen, a termelői készletek hiányában. A sörművek 19-50—21— pengő jegyzése inkább csak névleges. Hasonló a takarmányminőségű árpa helyzete is, mert teljesen elhanyagolt. Névleges ára 16-50—17— pengő.

A zab a terménypiac „favorit” cikkévé lépett elő. A közszállító a multheti szállítási irányzat miatt tartózkodtak a szükséges mennyiségek beszerzésétől és most, amikor — június második felére — mindenképpen be kell szerezniük az előre eladott mennyiségeket, a mérsékelt kínálat miatt az árak rohamosan emelkednek. A szokványos ára 25 pengő fölé emelkedett budapesti paritásában, ami rekord értéket jelent, amennyiben ezek szerint a 80 kg-os tiszavidéki búzánál 5 pengővel, a pestvidéki rozsnál 12 pengővel és a kukoricánál közel 9 pengővel fizetik túl a zabot. A fővárosi közraktárakban lévő készletek már mindössze néhány vagonra zsugorodtak össze és ha figyelembe vesszük, hogy a legjobb esetben csak 5—6 hét múlva kerülhet piacra új zab, akkor további kereslet mellett még a mainál is magasabb árak kerülhetnek felszárni. Az elsőrendű minőségű zabnál a készletek teljesen kifogytak és a hivatalos tőzsdei jegyzést ennek következtében megszüntették.

A kukoricaforgalom igen csekély volt és a multheti eladásokhoz viszonyítva 10—15 filléres áreszkénés következett be. A tiszai származású kukorica ára 16-60 pengő körül ingadozott budapesti paritásában. A hírlalok részéről mutatkozó mérsékelt kereslet azt bizonyítja, hogy a szükséges mennyiségeket erre a hónapra már fedezték.

Állatpiaci szemle.

A hétfői budapesti sertésvásárra rendkívül sok sertést hajtottak fel úgy, hogy több, mint 2000 sertés eladatlan maradt. Természetesen a nagy felhajtás nem állt arányban a kereslettel és ezért csak ármenéskel sikerült a sertéseket értékesíteni. A nagy felhajtást azzal magyarázzák, hogy az előző jobb vásárok következtében több sertést vásároltak össze a kereskedők, de valószínűleg szerepet játszott az a tény is, hogy aratás előtt a gazdák lehetőleg eladják hízlalásba álló sertéseiket, hogy az aratási idő alatt velük gondjuk ne legyen. Ezt látszik bizonyítani az is, hogy egyébként a

kivitelre bejelentett készletek jelentősen csökkentek. Abból a célból, hogy a gazdák nehezebb sulyra hízlalják fel sertéseiket, viszont a nagyobb sulyra való felhizálás gazdaságosabb legyen, az Országos Állatértékesítési Bizottság javaslata alapján a 170 kg-os érkezősúlyú uradalmi sertéseket 1-16, a 180 kg-os érkezősúlyú sertéseket 1-20, a 160 kg-os érkezősúlyú szedett sertéseket 1-16 pengő fizették ki a bécsi suly, illetve wienneustadi suly alapján. A fenti cél érdekében olyan intézkedés is történt, hogy folyó évi szeptember 1-e után 145 kg-osnál könnyebb érkezősúlyú szedett sertés, illetve 160 kg-osnál könnyebb érkezősúlyú uradalmi sertés külföldre nem szállítható, helyesebben könnyebb sertésekre az Országos Állatértékesítési Bizottság előrelátóan nem fogja a kivitt engedélyt megadni. A fentebb említett magasabb árak már érvénybe léptek. A fel nem sorolt sulykategóriákra néve árváltozás nem történt. Egyébként változatlan 6 tőben folyik a Németországba irányuló sertéskivitel kivételre alkalmas szedett sertés tétel azonban már csak kevés van.

Az Olaszországba irányuló vágómarhákivitel az ismertett feltételek mellett tovább folyik és jelentősnek hetében 1800 vágómarhát szállítottunk Fiuméba. A jövő héten 1080 marha kivittet igényelte az olasz egyke. Mivel előfordult, hogy a szállítványok között alárendelt minőségű állatok is voltak, a hústalan sovány marhákat természetesen az olasz bizottság nem vette át és azok csak veszteséggel értékesíthetők. Ezért feltétlenül kívánatos, hogy csak I. és II. osztályú, teljesen kivittot fogó marhákat szállítsanak a gazdák Olaszországba, mert az ilyen marháknak az átadása biztosítva van, amivel szemben a gyengébb minőségű vagy fiatalabb állatok csak lényeges áreszkénéssel értékesíthetők. Németországba a következő két héten is heti mintegy 1500 marhát szállítottunk, ami a hízlalt marha feleslegünk levezetése szempontjából nagy jelentőségű.

A Kiskereskedelmi Hivatal piaci helyzetjelentése.

(1939 június 6.)

Baromfi. A vidéki baromfi piacokon az idei csirke és fiatal liba felhozatala tovább fokozódik. A csirke iránt főként a belföldi fogyasztás részéről nyilvánul meg érdeklődés. A felvásárlás az élelmet német libaszállítások következtében fokozódik. Az érvényben lévő legkisebb árak elősúlyban kg-kint a következők: csirke 1-15, tyúk 1-02, pulyka 1-—, gyöngyös 1-31, hízlalt kaeca 1-05, hízlalt liba —95, fiatal idei liba 1-32 pengő. A minimális termelői árak kizáróan elő baromfi vonatkoznak. Exportőrök és megbízottak csak élő baromfit vásárolhatnak és vehetnek át.

Tofás. A belföldi piac az utóbbi napokban megszárdult, kiéleztő termelés és felhozatal mellett is minden árut megvásároltak emelkedő árakon. A kereslet elsősorban a növekvő belföldi fogyasztás kielégítésére, továbbá konzerválás céljaira nyilvánul meg. A minimális termelői ár — 90 pengő kg-kint. Kivittelnél szük keretek között Németországba és Olaszországba irányul.

Vad. Németországi és svájci lött és szállításaink a nagyobb kereslet következtében tovább emelkednek. **Toll.** Németországba továbbra is nagyobb mennyiségű nyerstollat szállítottunk. Készletkivittelnél kissé megéledt. A belföldi irányárak változatlanul a következők: I. és II. osztályú 7-20, II. osztályú 5-20, III. osztályú 3-80—4—, III. osztályú 2-50—2-60, hízlott toll 3-85—4—, I. osztályú toll 5-20—5-30, II. osztályú toll 2-90—3—, I. osztályú 11-40—11-50, II. osztályú 8-50—8-60, fehér kaeca 3-85—3-99, szürke kaeca 2-10—2-20, tarka csirke —27—35 pengő kg-kint.

Gyümölcs és idények. Egreszkivittelnél mind Németország — ahová a megállapított értékekben és kiadott bevitteli engedélyk alapján a kivitt folytatóságos eszközölhető — mind Anglia felé zavartalanul bonyolódik. Ezidig németországi rendeltetéssel 5 vagon, angol rendeltetéssel 3 vagon adtuk fel. Cseresznyekivittelnél Németország és Lengyelország felé kezdetét vette, az export nagyobbarányú megindulásával azonban csak a Gernersdorfi cseresznye megjelentek számolhatunk, miután a rendelkezésre álló korai cseresznye minősége kezdezőtlen. Zöldborsókból kisebb szállítványokat németországi rendeltetéssel adtuk fel.

Bor. A jó virágzás és meleg időjárás tovább javította a terméskilátásokat. A sok májusi eső erőteljes fejlődést hozott. A szórványos jégesők a szőlőben és gyümölcsösben aránylag csak kisebb területeken okoztak károkat. Az igen jó terméskilátások a borárakban meglehetősen lanyhulást idéztek elő úgy, hogy ma már a kínálat került túlsúlyba és a kommerszborok már 3—3-2 Malligand-fokonkinti áron kaphatók. A minőségű borok ára is esett, ami azonban nem tesz ki többet, mint 20—30% -ot. Egyébként a borkészletek országsszerte fogyóba vannak úgy, hogy nagyobb mérvű áresztől nem kell tartani. A borkivittel a még mindig nagy magyar borárak miatt nehezezzel küzd, a konkurens bortelemelő államok lényegesen olcsóbb ajánlataival szemben. Összes kivittelnél az elmúlt héten 50 vagon volt, amely Németországba irányult.

Termény- és takarmányfélék.

Gabonaművek. (A Budapesti Áru- és Értéktőzsde hivatalos árjegyzése.) 1939 június 7. I. Készárura. Az árak budapesti paritásában, 100 kg-kint, készpénzben, aranypengőben, azonnali szállítandó árura vonatkoznak. Búza 77 kg-os tiszavidéki 19-90—20-15, felsőtiszavidéki 19-75—20—, dunatiszaközi 19-75—19-95, fejérmegyei 19-90—20-15, többi dunántúli 19-85—20-10; 78 kg-os tiszavidéki 20-10—20-35, felsőtiszavidéki 19-95—20-20, duna-tiszaközi 19-95—20-15, fejérmegyei 20-10—20-35, többi dunántúli 20-05—20-39; 79 kg-os tiszavidéki 20-30—20-55, felsőtiszavidéki 20-15—20-40, duna-tiszaközi 20-15—20-35, fejérmegyei 20-30—20-55, többi dunántúli 20-25—20-50; 80 kg-os tiszavidéki 20-40—20-65, felsőtiszavidéki 20-25—20-50, duna-tiszaközi 20-25—20-45, fejérmegyei 20-40—20-65, többi dunántúli 20-35—20-60. Rozs pestvidéki 13-20—13-40, Sórárpá elsőrendű 19—19-50, kiváló 20-50—21—, Takarmányárpa elsőrendű 16-50—17—, Zab középminőségű 24-80—25—, Kukorica tisztított állományokról 16-55—16-65. A készárurapiacra kötött tényleges ügyletek. Kukorica: 300 q budapesti paritásában 16-57 1/2; 150 q budapesti paritásában 16-55. Zab: 150 q budapesti paritásában 24-90; 150 q budapesti paritásában 25—, II. Határidőpiac. Záróárfolyamok, zárójelben a leszállóárfolyamok. Fizető nap 1939 június 10. Az árak 100 kg-kint aranypengőben értendők. Rozs június 12-73—12-75 (12-80). Kukorica július 17-03—17-05 (17-10), augusztusra 17-23—17-25 (17-30).

Lisztipiac. (A Budapesti Lisztárjegyző bizottság árjegyzése.) 1939 június 10. Az árak aranypengőben, 100 kg-kint, a szokásos malmi feltételekkel, helyt Budapestben, legalább 60 zsákra értendők. Búzaliszt: Búzadara 37—38—, ügg. üg. 0/1 36—37—, ügg. 2/6, 2/1 35-25—35-75, 4-es 33-25—34-25, 5-ös 31-25—32-50. Rozsliszt: 0-s 27-50—29—, 0/1-es 24-75—26—, 1-es 19—20-50, 11-es 17-25—18-50.

Budapesti abraktakarmányipiac. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezele gabonaszállítójának jelentése.) 1939 június 9. Árak métermázsánkat, kicsinyben Budapestben: árpakorpa 14-80, borsóháj 23-10, búzakorpa 14—14-50, búzatakarmányliszt 16-50—17—, napraforgópogácsa 15—15-50 kókuszpogácsa 14—14-50, reppogácsa 12—12-50, lenmagpogácsa 16—16-50, szárított répaszelet 12-50, rozskorpa 14—, melász 10-50, halliszt 45— P.

Balaton haliszt. (A Balaton Halászati R-T. jelentése.) 1939 június 5. A balaton haliszt Siófokon vagy Fonyódon métermázsánkat 42 pengő.

Különféle termények és vetőmagvak. (A Budapesti Áru- és Értéktőzsde árjegyzése.) 1939 június 7. Az árak budapesti paritásában, a * -gal jelöltek ab feladóállomás, 100 kg-kint, készpénzben, aranypengőben, azonnali szállítandó árura vonatkoznak. Köles, fehér 20—23—, vörös 20—22—, egyéb 18—19—, tökmag*, nagyszemű 27—28—, kismű 23-50—24-50, olaj (dobos) 22—22-50, kék mák* 130—135—, borsó sterilizált*, zöld (eszpresso) 18-50—21—, muharmag* 21-50—22—, csillagfűrt, fehér laposmag* 12-50—13—, finom búzákorpa, zsákosít 13-25—13-40, 8-as búzaliszt, zsákosít 15-75—16-25, szárított répaszelet* 9-50—10-50. A készárura piacra kötött tényleges ügyletek. Muharmag: 4, 5—5, 10—10 q minta szerint (Budapest), zsakkal 24—; 10 q minta szerint (Budapest) zsakkal 24-25; 10 q zsakkal (Budapest) 23.

Magpiac. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezele magosztályának jelentése.) 1939 június 9. A piac figyelemre az újtermésű magvak felé fordul és bár ezekből hivatalos kötések még nem létezik létre, a vevőket a terméskilátások és a kialakuló ár érdekl. Vonatkozik ez elsősorban a biborherre, amelynek terméskilátásait a kedvező időjárás megjavította. A világpiacon árákat azonban az ugyanezek kedvezőnek ígérkező francia termés is befolyásolni fogja. A búkkönyök piacán exportcélokra még keresnek megfelelő minőségű szőszbúkkönyvet. A külföldről importált muharmag könnyen talált vevőre. A kölespiac elcsendesedett. Árak helyi vidéki vasutállomáson 100 kilogrammonként, minőség szerint: szőszbúkkönyv 35—42—, muharmag 21-50—22—, fehér köles 20—23—, vörös köles 18—19—, tökmag nagyszemű 27—28—, kismű 23-50—24-50, expressz-borsó 18-50—21—, uradalmi kék mák 130—135— P.

Budapesti takarmányvásár. (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) 1939 június 6. Árak métermázsánkat pengőben: réti széna Ila 5-50—7-50, réti széna, új 6-10—7—, lucernaszéna 6—7-80, rozszalma 3—3-50 P. A felhozott 52 kocsi takarmányból 53, az 5 kocsi nem mind elkelt.

Állatok és állati termékek.

Budapesti vágómarhavasár. (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) A június 7-én megtartott vágóállatvásárra felhajtott vágómarhák: bika Ia 35, Ila 68, Ila 8, 8kör, Ia 7, Ila 77, Ila 25, tehén, Ia 49, Ila 88, Ila 62, összesen 419 darab. A vásár irányzata lanya volt. Eladatlanul visszamaradt 20 darab. Árjegyzés elősúlyban: bika, tarka Ia —58—64, Ila —50—58, Ila —38—48, 8kör, magyar Ila —46—56, Ila —42—45, 8kör, tarka, extrém —80, Ia —70, Ila —52—67, Ila —39—50, tehén, magyar Ila —53, tehén, tarka, extrém —74, Ia —61—68, Ila —45—60, Ila —36—44, növendék —40—64, kicsontozni való —24—35 P kg-kint június 2—7-ig közvetlen a vágóhidra 273 db szarvasmarha érkezett —30—84 pengő kg-kint becslési áron.

Budapesti borjúvásár. (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) 1939 június 6. Felhajtás 568 darab szopós borjú, mind elkelt. A vásár irányzata lanya volt. Árjegyzés elősúlyban Ia —93—98, kivételesen 102, Ila —80—92, Ila —62—76 P kg-kint.

Tenyészmarhák és jármosok. (A Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő R-T. jelentése.) 1939 június 9. Árak: Ia belföldi jármosok (tarka) és beállítani való tino —54—58, Ia belföldi jármosok (fehér) és beállítani való tino —56—60, 1 1/2 éves üsző —50—55, 1 1/2 éves tino —50—55, fiatal, friss fejés tehén —75—95 P kg-kint.

Juhárak. (A Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő R-T. jelentése.) 1939 június 9. Külföldnek megfelelő Ila fiatal ürű darabonként 50 kg súlyban —44—48, Ila fiatal bárány páronként legalább 80 kg súlyban —50—55 P kg-kint, etetés-italás után gazdaságban mázsával, 3 kg súlylevonással.

Budapesti sertésvásár. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezele sertésleteleinek jelentése.) 1939 június 9. A szerdai terencvárosi nyílt és zárt vásárra a felhajtás 3027, ebből angol 671 darab volt. Eladatlan visszamaradt 425 darab, ebből angol 100 darab. Kellemes irányzat mellett a következő árakat jegyezték: prima urasági 103—105 1/2, prima szedett —96—102, közép —99—102, könnyű jobb —93—94, könnyű slány —82—90, öreg urasági —84—88, öreg szedett —74—80, angol sonkamalac Ila —80—80, hús 138—150, zsír 140—150, szalonna 134—138, hasított fésértés 130—138, angol tőkesertés —94—98 P kg-kint. A beállítani való soványortás darabonként 50—60 kg-os súlyban —80—85 P kg-kint. A vidéki malac ára szimultánözva 110, szimultánözatlanul 1— P kg-kint. A pénteki vásárra a felhajtás körülbelül 1200 darab volt.

Budapesti lóvásár. (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) A június 7-én tartott heti lóvásáron a forgalom lanya volt. Felhajtottak 288, eladtak 130 darabot. Árak: könnyebb kocsi (hintós és jukker) 650—, igás kocsi (nehéz nyugati fajta) 470—700—, igás kocsi (könnyű nyugati fajta) 300—650—, szárnál 40—, alárendelt ló 50—220—, vágó ló 15—230— P. Fővárosi vágóra 24, vidéki vágóra 20 darabot vásároltak.

Wieni vágómarhavasár. (A Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő R-T. jelentése.) 1939 június 9. A Wienbe kiszállított marhák elszámolása előre megállapított rögzített árakon történik.

Wieni sertésvásár. (A Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő R.-T. jelentése.) 1939 június 9. A Wiede kiszállított sertések elszámolása előre megállapított rögzített áron történik.

Milánói vágómarhavásár. (A Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő R.-T. jelentése.) 1939 június 9. Az Olaszországba kiszállított marhák átvétele flumel érkezési súlyban előre megállapított rögzített áron történik.

Tejpiac. (A Budapesti Központi Általános Tejcsarnok R.-T. jelentése.) 1939 június 9. A kannatej fogyasztói ára budapesti fiókjainkban 30, újpesti fiókjainkban 28 és kispesti fiókjainkban 26 fillér literenként.

Tej és tejtermékek. (Budapest székesfőváros vásárgazdálkodásának jelentése.) A nagyvásártelenen és a vásárcsarnokokban 1939 május 29-június 3-ig jegyzett árak aranypengőben: Teljes tej (kicsinyben) literje 30, lefőzött tej (kicsinyben) literje 10-12, tejszín (kicsinyben) literje 1-80-2, tejföl literje 1-10, édes tejszínből készült teavaj (tomb) kg-ja 2-90-3-40, pasztőrözött tejszínből készült teavaj kg-ja 3-25-3-30, főző vaj kg-ja 2-50-2-60, tehéntúró kg-ja 80-84, sovány tehéntúró kg-ja 50-60, juhtúró kg-ja 1-30-1-65, juhsajt kg-ja 1-50-1-60, trappista sajt kg-ja zsíros 1-70-2-20, sovány 1-30, emmentáli sajt kg-ja 2-40-3-00. A forgalom közepes, az árak ingadoznak.

Tej- és vajpiaei szemle. Hazánkban a májusról június hónapra forduló héten a megelőző héthez viszonyítva a tejtermelésben és Budapesten a tejfogyasztásban változás nem volt. Május hónapban a tejtermelés áprilishoz viszonyítva 25%-kal, a mult év májusához viszonyítva 3%-kal emelkedett. Budapest tejfogyasztása ugyanehez az időszakhoz képest 2, illetve 10%-kal emelkedett. Május hó folyamán 11-7 vagon vajot exportáltunk szemben az 1938. és 1937. években kivitt 33 vagon vajmennyiséggel szemben. Angolországban továbbra is élénk a vajpiaei. A hűtőházakban a mult évvel kevesebb vajot tárolnak, de mind Európából, mind a tengerentúlról a szokottnál jóval több aru érkezik. Franciaországban a növekvő vajtermelés nyomoztón hat a piacra. A nagy fogyasztás miatt azonban az árak nem hanyatlottak. Az északi országok és Hollandia vajpiaei szilárd, Olaszországé és Lengyelországé lanya. (T. Z.)

Baromfi és tojás. (Budapest székesfőváros vásárgazdálkodásának jelentése.) A nagyvásártelenen és a vásárcsarnokokban, 1939 május 29-június 3-ig jegyzett árak kg-ként, aranypengőben. Elő baromfi: Csirke rántani való 1-50-2-10, sütni való 1-80-2-50, tyúk 1-30-1-50, pulyka 1-1-35, ruca, idei 1-50-1-70, hízott 1-20-1-40, liba, idei 1-40-1-70, hízott 1-40-1-60. Leölt baromfi: Tyúk 1-55-1-70, Ha 1-40-1-55, csirke rántani és sütni való 1-20-3-00, Ha 2-2-60, ruca, idei 1-50-1-90, hízott 1-30-1-50, Ha 1-20-1-35, liba, idei 1-30-1-90, hízott 1-40-1-70, Ha 1-10-1-50, libamáj kicsinyben, nagy 6-10-10, kesi 3-7-00. A forgalom közepes, az árak ingadoznak. Tojás ládaárú eredeti 1-16-1-22, ládaárú kifolyóval 1-30-1-35. A tojás-forgalom közepes, az árak emelkedtek.

Nyersbőr. A budapesti nyersbőrpiaei árai: Marhabőr minden súlyban, magyar 1-05, tarka 1-15, hiválybőr 55, borjúbőr, hosszú lábbal 1-40-1-45, rövidlábú borjúbőr 1-50-1-55, birkabőr 55-60, báránybőr 70-80 P zöld súlyban kg-ként.

Külföldiek.

Zöldség és gyümölcs. (Budapest székesfőváros vásárgazdálkodásának jelentése.) A nagyvásártelenen és a vásárcsarnokokban 1939 május 29-június 3-ig jegyzett árak q-ként aranypengőben. Zöldség: Sárgarépa 1-9-20-00, újdonság (100 csomó) 2-15-00, petrezselyem 1-12-00-56-00, újdonság (100

csomó) 3-15-00, zeller zöldjével (100 darab) 10-12-00, karalábé újdonság (100 darab) 2-5-50, karfiol, levéllel, újdonság 30-100-00, vöröshagyma, makói 28-45-00, közönséges 1-24-00-28-00, zöldjével (100 csomó) 1-50-8-00, fokhagyma, újdonság 4-20-00, 1-10-14-00, Ha 6-12-00, fejcs káposzta, újdonság 24-38-00, kelkáposzta, újdonság 10-38-00, fejcs saláta (100 fej) 1-2-4-00, Ha 60-2-00, torma, nemesített 1-50-70-00, Ha 30-40-00, erős 1-6-30-00, burgonya, újdonság 10-29-00, főtt rózsa 9-11-00, Göl Baba 9-9-80, nyári rózsa 9-50-10-00, ősz rózsa 8-50-8-80, Elia 7-8-00, Krüger 5-80-7-00, champignon gomba 1-100-170-00, I. Ha 60-140-00, János napiretek (100 csomó) 3-7-00, hónapos reték (100 csomó) 3-10-00, uborka, nagy 60-80-00, zöldpaprika, hegyes, újdonság (100 darab) 1-14-00, töltött való 6-30-00, tök, újdonság 40-75-00, zöldborsó, hüvelyes 1-19-35-00, Ha 15-32-00, velőborsó, zöld hüvelyes 22-30-00, spárga, szőlő 50-120-00, Ha 30-80-00, Ha 20-60-00, vékony 8-30-00, sóska 8-30-00, paraj 25-50-00. A forgalom közepes, az árak emelkedtek. Gyümölcs: Cseresznye, fekete, ropogós 29-90-00, lágy 10-45-00, piros 10-80-00, lágy 10-45-00, szárocca, kerti 1-35-85-00, Ha 25-50-00, Ha 15-10-00, egres, zöld 12-38-00. A forgalom közepes, az árak ingadoznak.

Egyéb mezőgazdasági termények és termékek. (Budapest székesfőváros vásárgazdálkodásának jelentése.) A nagyvásártelenen és a vásárcsarnokokban, 1939 május 29-június 3-ig jegyzett árak aranypengőben. Paprika, csemege édes-nemes 4-10, édes-nemes 3-70, fél édes, guryás 3-20 P kg-ként. Méz, pergetett 125- P q-ként.

Budapesti halpiaei. (Budapest székesfőváros vásárgazdálkodásának jelentése.) A nagyvásártelenen és a vásárcsarnokokban, 1939 május 29-június 3-ig jegyzett árak kg-ként, aranypengőben: Ponty, élő, nagyság szerint, nagyban 90-1-90, jegelt, nagyság szerint, nagyban 60-1-50; harsa, élő, nagyság szerint, nagyban 1-80-2-60, jegelt, nagyság szerint, nagyban 1-40-2-40.

Budapesti vadpiaei. (Budapest székesfőváros vásárgazdálkodásának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1939 május 29-június 3-ig jegyzett kicsinybeni árak kg-ként, aranypengőben: Ózomb 2-20-2-60, őzgerinc 4-4-50.

Borpiaci. (A Magyar Szőlőgazdák Országos Hírtékező Szövetkezetének jelentése.) 1939 június 9. A borpiacot üzletelenség jellemzi, legtöbb helyen csak koremszorosok vásárolnak, akik a jöminőségű borokért 45-50 filléres árat fizetnek. A kereskedelem nagyon vontatottan vásárol, 3-2 fillértől felfelé szeszfokokonként. Nagyobb üzletkötések 3-4 fillérez alapon alul nem jönnek létre.

Szesz. A szeszgyedáruságnál a motaközszesz iránt élénk volt a kereslet, míg a többi szeszféleségekben a forgalom a mult heti keretek között mozgott változatlan áron. Gyümölcspálinka. A gyümölcspálinkapiacra a helyzet e héten sem változott. A nagy kínálattal szemben a forgalom csak kisebb tételre szorított. A törkölypálinka 3-70-3-75, seprőpálinka 3-70-3-75, barackpálinka (minőség szerint) 10-11, borpiaci 3-80 pengőig terjedő áron kelt el 10,000 literfokonként (III. táblázat szerint, +3% forgalmi adó).

Országos állatvásárok. 1939 június 13-tól június 19-ig. Nem egyszer megtörténik, hogy valamelyik vásárt különféle okok miatt nem tartják meg. Ajánlatos említeni az illető község előjáróságához fizetett válaszos kérdést intézni, hogy tartanak-e vásárt és hogy állatfelhajtás lesz-e? Június 13.: Gönc, Pécsvárad, Verebely, Barkaszó, Rozsnyó, Vásárhut, Apóstag, Berence, Nagydobrony, Hegyfalva, Vasvár, Torony-szentmiklós, Tótszentmarton, Zalaibóv, Zalavár, Zalaegerszeg.

Június 14.: Beregszász, Elek, Székesfehérvár, Jéka, Kaposmérő, Nagykönyvi, Lesencetomaj, Olaszliszka. Június 15.: Egerág, Garamdamásd, Komáromszentpéter, Madar, Török-koppány, Nyirábrány, Újfehértó, Hahót, Keszthely, Zemplén. Június 16.: Nagyida, Békés, Adony, Zagyvarékás, Lengyel-tóti, Csenger. Június 17.: Makó, Nemevsid. Június 18.: Turkeve, Hetes. Június 19.: Felsővadász, Jászóváralja, Nagybaraeska, Magyarmecske, Mohács, Garamszentgyörgy, Békéscsaba, Feketeardó, Munkács, Párkány, Mosonszentjános, Érsekújvár, Nádszeg, Kóka, Ócsa, Kadarkút, Szabadhidvég, Tólnánémedi, Nagyvácszony, Lenti, Bicsé, Tokaj.

Haszonbérbeadási hirdetmény.

Vámospércs község Nyirábrányi Nagyszőlőpusztai 1399 kat. holdas tagbirtoka az 1940. évi január hó 1-én kezdődő 12 évre 1939. évi június hó 14-én, délelőtt fél 10 órakor a község házában tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fogadati. Árverési feltételek a községi főjegyzői hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Vámospércs, 1939. június 4.

Bálint Imre s. k. főbíró.

Hentes Sándor s. k. főjegyző.

A szőlő- és gyümölcsfa lepitésbe fektetett tőke és munka csak akkor nem vész kárba, ha a kártevők ellen védekezünk.

Hogyan?

Ezt megmondja a „Szerecs a gyümölcsfát” című növényvédelemi könyvecskénk, melyet 28 fillér helyeg beoldása ellenében bérmentve küldünk.

Mivel?

ALFA SZŐLŐ-ÉS GYÜMÖLCSFA-PERMETEZŐKKEL.

Azonnal szállítjuk, a részletfizetés 1939. szeptember 1-én kezdődik.

ALFA SEPARATOR R.-T. BUDAPEST, XI., CSURGÓI-U. 15 F.

Prospektust és árjegyzéket ingyen küldünk.

Magyarul beszélő orvos ismét található Karlsbadban. MARKTPLATZ Haus Continental II. emelet, ajtó 21. Lift.

190 drb 2-4 évkorú hazai fésűs tenyészanabirkából álló többszörösen díjazott törzs eladó. A Futura ezidén is a gyapjút A/A. A. 37 %-osnak minősítette és 2-19 P egy-ségáron vette át. Posztógyapjas átcsere-lésére ritka alkalom. Vázsonyi Bér-gazdaság, Biécske. 2519

Figyelem! Széna-szalmasajtoló-gép vasból kézi-haj-tásra, gyorsabban és könnyebben kemé-nyebb bálákat présel. Élettartama örökös! Gyártja: BARTKO GYÖRGY Bpest, XIII., Szeged-út 48. 2524

A háziingyultenyésztés egészségiana. (Az ól, csekarmányozás, tenyész-tés és nevelés egészségiana.) A háziingyulak betegségei. (Képekkel) Írta: Dr. Fekete László állatorvos. Ára 2-80 pengő. Vidékre, 3 pengő előzetes beküldése mellett, utánvétellel 1 pengővel drágább. Megrendelhető a "PÁTRIA"-NYOMDA R.-T. KÖNYVKEZELÉSÉBEN BUDAPEST, IX., ÖÖR-ÚT 25. SZ. (KÖZTELEK).

Törzskönyvelt magyarfajta tehének továbbá törzskönyvelt leszármazású magyarfajta bikák és üszökök a legjobb minőségben beszerezhetők a Magyarmarhatenyésztők Orsz. Egyesülete útján, Budapest, IX., Köztelek-utca 8. sz.

Használt lószerszámok, nyergek, ponyvák, kötelek, stb. és cselédség részére erős munka-ruhák, lábbelik. Házás és Zelnik cég Budapest, Garay-utca 2., Rottenbiller-utca sarok Telefon: 136-985 2151

HÜTŐSZEKRENYEK 2258 Tejhütők Jégre Jégkészítő-gépek Villanyra Hütőkamrák HENNEFELD Jégkészítő-gépgyár Budapest, VI., Ó-utca 6. Tel.: 112-026, 115-646

Bérbeadó birtok! 107 magyar hold elsőrangú szántóföld, bőséges gazdasági épületekkel. Gyártól 15 kilométernyire vasút, országút mellett, október 1-től bérbeadó. MARKÓ, Budapest, I., Krisztina körút 167. Telefonszám: 150-908 2323

KERTES VILLÁT 5-6 szobásat, komforttal, legalább 1-3 holdas veteményessel, esetleg részben gyümölcsös-sel, kertész-lakkal bérbevennék főváros környékén 25 km. távolságig, főútvonalon, illetve vasútállomás mellett. 2324 Ajánlatot „Több évre” jelígere, kiadóba kérnek.

Egy jól instruált 700 holdas szesz-gyáras birtok óskeresz-tény bérloje bérlőtársat keres A bérlet esetleg átvehető. Érdeklődés: dr. Krivoss Árpád ügyvéd, I. ker., Gellérthegy-ú. 13. Telefon: 150-966 2320

Jugoszláviában
 legeredményesebben hirdetve az
Allattenyésztés és Mezőgazdaság
Tierzucht und Landwirtschaft
Stocarsvo i Poljoprivreda
 három nyelven megjelenő
mezőgazdasági szaklapban.
 Szerkesztőség: **Sombor, Kr. Petra ul. 43.**

Bérszántást
 bármilyen mélyen,
 bércséplést
 50 HP amerikai
traktorjaimmal
 vállalom
Wilhelm Béla
földbirtokos
 Pestszentlőrinc
 Telefon: 46

Elsőrendű
fejősteheneket szállítok
 különösen vagonrendelésnél,
 nagy és olcsó hitelt nyújtok,
 védett birtokosnak is.
vitéz Baradlai, Budapest, Budafoki-út 48.
 2150 Telefonszám: 258-512

ÉPÜLETÉNEK VIHAROLDALÁT
 hatatosan védi
 a törv. védj. **Éternit**
 azbesztcementpala
ETERNIT MŰVEK
 Budapest, V, Berliini tér 5.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
Üzemi és Számtartási Osztálya
 Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: 181-040

Az üzemi és számtartási osztály a mai gazdasági helyzetre való tekintettel fokozottabb tevékenységet kíván a gazdaságközönség érdekében kifejtetni és a hozzáfutóknak üzemi, számtartási és egyéb vonatkozású kérdésekben is megbízható szaktanácsot s útbaigazítást ad.

A három évtizede fennálló **számtartási osztály** jelentős eredményekre hivatkozhatik, nemcsak a számtartás elterjesztése, fejlesztése, egyöntetűvé tétele céljából végzett munkájával, hanem különösen azáltal, hogy a nagyobb gyakorlatot és tudást igénylő számadási lezárásokat végzi, zárszámadásokat (mérlegeket) készít, amelyek a tényleges jövedelem alapján való igazságos adóztatást éri el és a gazdára minden esetben szerelmes becsülés alapján való megadóztatás elkerülését éri el. Azokban a gazdaságokban, amelyek eddig rendszeres számadást nem vezettek, a számtartási osztály vállalja számadás felfektetését, az évközi számadás vezetésének irányítását, a felülvizsgálatot, a felülvizsgált és általa irányított számadásokból a zárszámadás elkészítését és hitelesített alakban való kiadását, a társulajdonosok közötti és a hatóságokhoz (árvaszék, stb.) benyújtandó, valamint minden más számadás és elszámolás készítését, felülvizsgálatát, részesei arányok pártatlan kimutatását, leltározások végzését, értékelését, adóügyi és egyéb könyvvizsgálatoknál szakértő és ellenszakértő kiküldését, a gazdaság állandó felügyeletét és ellenőrzését.

Üzemi kérdésekben felvilágosításokkal szolgál, üzempelveket készít, becsléseket végez, szakértőként eljár a bírósági és magánfelek felkérésére, akár peres ügyekben, akár bérlet-átadás, átvétel, örökösödési osztály elkészítésénél, vagy bármily gazdasági üzemi természetű ügyben. Birtok-, bérlet-átadásnál, átvételnél elvállalja az elő- és holtfeiszerezés feltárazását, becslését.

Vasúti fuvarlevelek és gyógytári vénék díjszámításának a felülvizsgálását, a túlfizetés visszafizetésének készítését.

Ingtalanforgalmi osztályunk kizárólagos megbízás alapján vállalja birtok adás-vételek, parcellázások és bérleti ügyek lebonyolítását. Jelzálogkölesönök szerzését és lebonyolítását. Biztosítási ügyletek legelőnyösebb lebonyolítását.

Megkeresésre minden üzemi és számtartási kérdésben részletes felvilágosítást és kimerítő szakvéleményt ad

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
Üzemi és Számtartási Osztálya.

Dohánytermelőknél
 és dohánykertészeknek nélkülözhetetlen
KERPÉLY KALMÁN
A jó dohánykertész
 c. munkája. Ára 1 pengő. — Megrendelhető a "Patria" könyvkereskedésben, Budapest, IX., Öllő-ut 25. szám. Az összeg előzetes beküldése mellett portómentes szállítást, utánvétellel 90 fillérrel drágább.

Most jelent meg
 II. kiadásban
A tehén
takarmányozása
 (45 képpel és táblázattal)
 Irta:
Dr. CSABÁS ZOLTÁN
 Gazd. Akad. rendes és
 egyetemi magántanár.
 Ára: 6-80 P + 20 fillér portó,
 utánvétellel 1 pengővel drágább.
 Megrendelhető a
 "Patria" könyvkereskedésben.
 Budapest, IX., Öllő-ut 25. sz.

Osépléshez, gőzszántásához,
kazántüzeléshez, házfűtéshez
Tatai szén és
brikett
MAGYAR ÁLTALÁNOS KÖSZÉNBÁNYA
RÉSZVÉNYTÁRSULAT
 Budapest, V., Zoltán-u. 2.

Viharálló szőlőkötöző jutafonál, valamint
zsák, ponyva, zsineg és különféle kötéláru
 stb., legelőnyösebb beszerzési forrása:
Berger Testvérek R.-T., Budapest, V., Wekerle Sándor-utca 8. sz.
 Telefon: 180-239 Alapítva 1865. évben

PONYVA KÖLCSÖNZÉS

Az Államgépgyári
cséplő

leggazdaságosabban
dolgozik.
MÁV GÉPGYÁR
VEZÉRÜGYNÖKSÉGE
 BUDAPEST, V. VII. MOS. C. SASZAR ÚT 32

Kérje
 1939. évi
 hosszabbított típusú
cséplőink
újításait
 ismertető
prospektusát.

Ki-hirdetési ár: Minden szövegszerű bejelentés 8 fillér, vagy több sorral 16 fillér. A legkisebb hirdetési díj 1 pengő. Állást keresőknek 50% engedmény, legkisebb hirdetési díj 50 fillér.

KISHIRDETÉSEK

A hirdetési díjak — a 3%-os forgalmi adó külön felszámításán mellett — előre fizetendők

Befizetendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csak a munkaadó bíróság vagy a bíróság kitérővel közölhet. Csak válszabályokkal ellátott levélre válaszolunk. Hirdetéseket zárjaita csütörtök délelőtt.

Jeligés leveleket csakis megfelelő postabélyeg melléklésével továbbítunk.

Díjtalan állásközvetítés!
Az 50 év óta fennálló Magyar Gazdatisztok Országos Egyesülete (Budapest, V., Arany János-utca 5.) kötelességére tartozó tagjait díjtalanul hozzá betöltendő állásokra javasolhatja. Minden uradalomnak, gazdaságnak, birtoknak érdeke, hogy betöltendő állások szakértőt (földművelő, intéző, számvévi, gépszerelő stb.) a Magyar Gazdatisztok Országos Egyesületétől, mint legmegbízhatóbb helyről szerezzék meg.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS

OKL. GAZDATISZTEK

GRÓF NEMES Albert uradalma Solt, két akadémiát végzett gazdaszámvevőként keresi navi 80 pengő fizetéssel, élelmezés és lakással. 6990

SEGÉDTSZÉNY

felvesszünk azonnalra. Akadémiai végzettségű, két évi gyakorlatot megkapunk. Irábeli megkeresést fizetésig igény kifizetését Bergezős, Dinyés, Fejér m. ker. 6995

GAZDATISZTEK

CSEPLÉNI ellenőrt földművelőiskolai végzettséggel a havi belépésre felvesszük. Ajánlatok eddigi működés megkövetelések Tömörkény-Péteri Birtokgazdasági Pálmontsora címre küldendők. 6998

FELSŐHEGYZSÉGI ISKOLA

végzett fiatal gazdát azonnal keresünk. Orgróf Paláncsi Alfréd intézője. Szeres, Abonyi megye. 6997

FÖLDMŰVESKOLÁT

végzett, szerezvényű, női fiatalok. Öv. Nodrovicsky Lászlóné gazdasági. Dóga, Szabolcs m. 6713

KERESEK

gazdát megvevő 260 holdas gazdaság vezetésére nagy gyakorlatú rendelkező gazdaszámvevőt keresünk. Szives megkereséseket Wohl Henrik, Tar, Heves megye címre kérek. 6727

ÜZLÖNFÉLE

GAZDÁT, szakképzett, erélyes fiatal, aki nagyobb gazdaságokban hosszabb ideig működött, gépműveléshez is ért. Keres azonnalra vagy későbbre Bocsai gazdaság, Révkomárom 6728

ÁLLAST KERESOK

OKL. GAZDATISZTEK

ORLEVÉLES gazda, r. kath. 35 éves, nő, gyermektelen, hosszú évtizedes gyakorlatú, német és francia nyelvtudással megfelelő állást keres. Farkas György, Budapest, I., Attila-kürtút 24. Telefon: 358-200. 6903

FELHONDTALAN ÁLLÁS

30 éves, okl. gazda, kerületvezető egédszámvevő állást keres. Felvidékre is szívesen elmenne. Szives megkeresést: „Protektio nélkül 6683” jellegre a kiadói hivatalra továbbít. 6883

GAZDATISZT,

keresztény, okleveles számtartási intézői hozzerő gyakorlatú állást keres. Tauschszki, Budapest, Horn Ede-utca 13. 6705

28 ÉVES,

r. kat., nő, nőtlen, katonai iskolai végzettségű, katonai iskolai állást keres. Cím: „3709” sz. alatt a kiadói hivatalban. 6709

FIATAL okl. gazda,

róm. kat. 18 éves jeles uradalomban elismert földművelő és belső gyakorlatú jelölés is az ország egyik legelöljáró gazdaságában működik, felmondhatlan állásban. Előzetes felhívás okl. gazda. István állást keres, ahol megismerkedhet „szakkönyv” 6737” jelleg alatt a kiadói hivatalra továbbít. 6737

GAZDATISZTEK

SZERZÉNYI 28 éves, volt gazdasági ispan, nő, vagy nőtelen állásban, bármilyen beosztást vállal azonnal. Szives megkeresést kér: Fülöp I., Pápa, Tamás-u. 2/a. 6904

GYAKORNATI

gazdatiszt, szegedmegyei gazdaságból, parcellázás miatt állást keres, esetleg öszi belépésre, 43 éves, róm. kat. vallású, nő, gazdasági szakiskolát végzett, dunántúli főúri és intézményi kezelt birtokgazdálkodásban szerzett 25 évi gyakorlatú, jó bizonyítványokkal, Cím: V. gazdaszámvevő, Keszthely, Csontos Lajos-u. 119., Öv. Halmosné levelezési 6656

GAZDATISZT,

36 éves, keresztény, kis családú, 16 éves gyakorlatú, több nyelvet értő. Sok évtizedes nagy szerzői feladatokat is intézményi kezelt gazdaságban. Jelenleg is nagyobb gazdaság vezetője dunántúli. Iratlapokkal rendelkező. Szerzői feladatokat, vagy ehhez hasonló állást keres folyó év június hó 1-ére. Szives megkereséseket „Gazda 0680” jellegre a kiadói hivatalra továbbít. 6880

MEZŐGAZDASÁGI

szakiskolát végzett női gazda, hosszabb gazdasági gyakorlatú, bármilyen állást vállal, szerény igényekkel. Cím: Megbízható 6662” jellegre a kiadói hivatalra továbbít. 6662

INTÉZŐ

állást keres a birtok megnevezése folytán október hó elsejére 18 évi gyakorlatú rendelkező gyakorlatú gazda. Abonyi beosztású. Jó gazda, drókoló szorgalmasról elismerés. 43 éves, r. kat. vallású, nő. Középsőiskolát végzett. Megkereséseket kérem: Tízegyes 6710” jelleg alatt a kiadói hivatalra. 6710

VILÁGHABORÚBAN

balharként végzetten, ezért erős szervezett, strapabíró, koránkezdő, nem utaszkodó, munkással bánni tudó, 22 évi külső-belső uradalmi gyakorlatú állást barmikori belépésre váltótartási hivatalra. Kiseb-nagyobb gazdaság önálló vezetését vállalja, vagy főnöke utasításait mindenben híven teljesíti. 43 éves, megbízható személyesen jelenkéri. Ajánlatokat „Gazdaságban nevelkedett 6711” jellegre a kiadói hivatalra továbbít. 6711

GAZDATISZT

vagy ispani állást 22 évi külső-belső mezőgazdasági önálló vezetésével barmikori belépésre váltótartási hivatalra. Hosszú utasításait mindenben híven teljesíti. 43 éves, megbízható személyesen jelenkéri. Ajánlatokat „Gazdaságban nevelkedett 6711” jellegre a kiadói hivatalra továbbít. 6712

28 ÉVES

r. kat. vallású, nő, nőtlen fiatalon végzettségű, M. kir. mezőgazdasági szakiskolát jó eredménnyel végzettem. 5000 holdas gazdaságban és 12000 holdas birtokgazdálkodásban szerzett gyakorlatú és jó bizonyítványokkal nő állást keres szerény fizetéssel barmikori belépésre. Jelenleg tejszemlevező vagyok. Lehetőleg Dunántúli, Bácska, Torna, Nógrád megyéből ajánlatokat kérek. „Kint a pusztán szántók vetek 6718” jellegre a kiadói hivatalra továbbít. 6718

KULCSEK

állást keres 23 évi mezőgazdasági gyakorlatú szerzett gyakorlatú 38 éves, ízr. vallású, Kiscsárdi ember. Mindenben teljesen jártas. „6718” jellegre a kiadói hivatalra továbbít. 6718

ISPANI

külsőbíró vagy ispani-gazdai állást keres, nő, középsőkorú, 18 évről jó bizonyítványval. Hivásra költözésben mutatkozik. P. Riffler Pálispán. Szolnok, Temető-utca 5. 6716

USZÁKOS

szakiskolát kitűnő eredménnyel végzett gazda felvétel gyakorlatú uradalomban, nő, vagy nőtelen állásra ajánlkozok. 20 éves, r. kat. vallású. Cím: Rados János, Bodajk, Fejér megye. 6738

GAZDATISZT,

33 éves, ízr., nő, érettségizett, 16 évi nagy gazdasági gyakorlatú birtok megnevezése miatt állást keres azonnalra is. Szives megkereséseket Krausz intéző, Enying, dr. Szegő-gazdaság címre kérek. 6730

SZÁMTARTÓK

GYAKORNATI gazdasági földművelő állást keres gép- és gyáros, kereskedelmi is végzett. Próbaidőre csupán ellátást és havi némi szabványt keres. P. Farkas Zoltán, Budapest, XIII., Váci-út 171., földszint. 6737

LŐTÉNYÉSZTÉS

minden ágban jártas, több éven át egy nagy ügyletszerűségű volt vezetője, 68 éves, öskeresztény, nő, intelligens, magyar-német, rodavzetésben és könyvelésben perfect, gazdaságvezetést járassággal, elhelyezkedne, ahol szakmáját eredményesen érvényesítheti volna. Megkereséseket „Lőtényészés 6663” jelleg alatt a kiadói hivatalra továbbít. 6663

GÉPÉSZEK

GÉPÉSZKOVÁCS, gazdasági főnöki és lopatkolómester állást keres, esetleg is elvállal, azonnalra is. Aranyos András, Barátság, u. p. Szolovayház, Fejér megye. 6720

KERTÉSZEK

VEZETŐ kertész állást keres november 1-re 36 éves, nő, a kertészet minden ágában jártas képzett kertész, kertgazdálkodásban, nagyobb urad. kertészetben. Schier Lajos, Aba, Fejér megye. 6740

KÉPESÍTETT

kertész, 42 éves, nő, keresztény, 50 holdas gazdaságban dolgozott, volt szőlő- és borkészítő. Előzetes, határozott szakértő. A gyümölcsös birtokának miatt barmikori helyettesítést keresek, esetleg a fentiekké kapcsolatos kisebb gazdaság vezetését is vállalom. Szives megkeresést kér Karoczi Géza, Nyírbogdány. 6718

KÜLÖNFÉLE

BOGNÁR kártyát ki ért asztalos, fém-, kádiumkádákhoz és traktorokhoz, állást keres. Janak Béla, Alsónyék, szállás. 6572

SZŐLŐKEZELŐ-PINCEMESTER

nagy közepes, szakképzett és pinceszerelő, végzett, 19 éves szőlővetés-borászati és földi gyakorlatú férfi vagy nőre állást keres. Berencsi Ottó, Szurdokpécsi, Heves megye. 6610

CSEPLÉNI

ellenőri, vagy más hasonló gazdasági munkára, a gyári birtokokban szerény fizetés (fizetés) mellett vállalkozik egy szegényes tanuló ösztöndíjára. Cím: Szabó István, Pápa, Tantókegy. 6719

ÁLLATOK

MANGALICATÉNYÉSZTŐK

ORSZÁGOS EGYESÜLET (Budapest, IX., Köztel. utca 8. sz.) mindazoknak, akik mangalica sertés tenyésztésüket vérfelisíttetéssel javítani vagy tenyésztelményüket kicserélni akarják, vagy hazaiakra kiváló hízeltségű egységet anyagi kérésnek országosan szerkesztett vezetés és eladását követik. A mangalica-tenyésztők (tagok) érdekeit minden vonalon képviseli és védelmezi.

JUNILANOVAN

felhasználása folyton eladásra kerül: 68 drb 30 hold szántó és legelő. Szász Károly-utca 14. Telefon: 187-088.

ELADÓ

7 éves belovagolt pony Felvidégyügszantán, posta Kötele, Toina megye. 6644

HATVAN

darab tszta angol választási malac eladó. Szendrői Vasad, u. p. Monor, Pest megye. 6700

MAGASJÁRÁSÚ

arabs hipizáló ötéves, 152 cm, vaszűrkész, akadályugró kanca vadászó 600 pengőért eladó. Modrovich intéző, Letenye 6699

SZÁMÁRMÉN

eladó, poltói szilóktól, hétéves, nagy, erőcsontú, prima. Okány-Schwarz József gazdaságában, Okány, Bihar megye. 6698

MANGALICASÜLŐ

(fés, herélt, mikarórt, szilvánított, 60 kftós, 60 darab eladó. Cím: Nagydió gazdaság, Ozora. 6729

ELADÓ

20 darab nagy york-hire, kiválóan tenyésztett hasas koca, 10 darab ellik júliusban 19 darab augusztus hónapban, második malacoknak 100 darab york-hire, 8 hetes malac, egyöntetűk, 100 darab 25-30 kg-os york sziló, 60 darab 50-60 kg-os york és mangalica keresztű, belháti, sziló sziló. Malacok kivételével minden állat szilvánított. György Lajos szőlőgazda, Tápiógyörgye. 6730

VEGYESEK

TÖRÖTT GÉPRÉSZEM

repcei, kimari hasznok elektromos hegesztése

LABOS ÉS SZÉLYELŐ

gépárú BUDAPEST, XI., KÉK-ÉRT. Uj berendezések gyártása és hegesztő-aktatóműhely. 6690

BÉRBEVÉTEL

keresek nagy-teljesítményű gémgajdáró garázsátmal Borzobán, Juhász Flórián, Sajóvamos. 6720

SZÁRZÁS

ellen. Farszertű viz. hó, feny- és talaj-tápanyagkötők és tápanyagkötők. A művek ára 1-2 pengő. Szállítja a „Patria”-t, Budapest, Cihéi-út 25. 6724

200 DARAB

3-4 éves jeles anyabírka fés tartásra kiadó. H. Németh János, Solt, Kiskölk. 6707

290 DARAB

AAA merülő anyabírka és 160 darab hársanyabírka fés tartásra kiadó. Október 1-re tőke vagy használt felvételre. Nagy László, Máriabalogpuszta, u. p. Tinnye, Pest megye. 6721

BÉRLŐVÁSÁRT

keresek 800 holdas, jól instruált gazdaságba. Osay István, Mezőkövesd. 6742

ELADÁS

ÜRMEYNYI KÁROLY Gépeladás — vétel Budapest, V., Bányó-u. 7 (Hérvé-úca szor.) Telefon: 124-134

ALKALMI

áron eladó Erd-Tárnok határában, parcellázásra, gyümölcsösnek alkalmas 30 hold szántó és legelő. Szász Károly-utca 14. Telefon: 187-088.

TRAKTOR

32 levaló, gyári új, kiföldi, eladó. Barna László okl. gépészmérnök, Budapest, V., Bányó-utca 9. 6253

TRAKTOR

24 fogó Cornick eladó. Barna László okl. gépészmérnök, Budapest, V., Bányó-u. 9. 6325

FÜKASZÁLOK,

vetőgépek, járgányok, szeszkavágók, kétvasú sakk-ekék, négyvasú benzínmotor kocsi, nyolcvanas lokomobil, szalmakéreg. Deyl repakapák, szalmakéregvető sth. igen olcsón eladó. Vetőgépjavitó, Visegrád-utca 98. 6704

2000

darab generáljavított, 30 HP Cornick-tractor, 45 HP, Twin City tractor, gyári új, 25 lovas Bacher tarcsásborona, 2-3-4-5-ekék, 28-30-40-osa tarcsásboronák eladó. Salgó, Budapest, V., Révész-utca 8. 6552

BURGONYA

FÜLLESTÖK, morzsolók, gyűrőhengerek, Cambridge henger raktárhoz szállítható. Ürményi Károly, Budapest, V., Bányó-utca 7. 6400

GYÁRI,

díj, 12-levaló, fogatos tarcsásborona alkalmi eladás. Zöldhegyi M. István, Budapest, V., Bányó-utca 3. 6088

HASZNÁLT

GAZDASÁGI GÉPEK ÉS ÖLCSŐ ALKATRÉSZEK speciális beszerzési forrás. Barna László okl. gépészmérnök, Budapest, V., Bányó-utca 9. 6325

ELADÓ

52-es acélvasú cséplő kitűnő állapotban, felszereléses 1000—P. 66-as Shuttleworth dobogóval cséplő jó állapotban 600—P. Erőhatásos daráló 30—P. Erőhatásos szeszkavágó 100—P. Csalatan István, Kőröscsöd. 6703

FOGATOS

répakapák, burgonyafektetők, majdnem újak, alkalmi áron kaphatók. Ürményi Károly okl., Budapest, Bányó-utca 7. 6400

FÜKASZÁLOKÉPES,

egy két jó vontató, továbbá alkatrészek, mely géphez beszeresethetők. Ürményi Károly okl., Budapest, V., Bányó-utca 7. 6400

KIS

ISZÁLLÁSON 100 magyar holdas előreműt szántó előnyös feltételek mellett eladó. Felvilágosítást nyújt dr. Simon János ügyvéd, Kisvárdalás. 6652

ÜNIGATRIÓK,

horganyzott „SPIRAL” legúj. precíz kivétel, minden méretben raktárhoz szállítható. Ürményi Károly, Budapest, Bányó-utca 7. 6400

200 HOLDAS

prima tisztavidéki birtok köves út mellett épületekkel, artzi kúttal, úrlakással, szép gyümölcsösökkel eladó. Tóvárosi 125 kilométernyire. Ajánlatokat „Kisvárdalás” felvidéki 6728” jellegre a kiadói hivatalra. 6723

PLANET

lokópák, tarcsásboronák és ezek alkatrészei igen jó minőségben, jutányos áron Ürményi Károly okl., Budapest, V., Bányó-utca 7. 6400

HÁROMSÓR

BÉPAKAP. Deyl- és Cervinka-rendszerek alkalmi áron kaphatók. Barna László okl. gépészmérnök, Budapest, Bányó-utca 9. 6400

FIGYELM!

Eladó gézlokomo-bilok, cséplők, szeszkavágók, éspáncsok, többvasú ekék, tarcsásboronák, hengerek, vetőgépek, tejtűrők, daráló, morzsolók, löherrefekták, szénaprészek, állat-kocsik, mérlegek, szeskerék, hámsóros repakapák, lokópák, vasúgelyblyek, vaslajtók, fűkaszalók, rosták, aratógépek, traktor, nyolcvanas tartókészlet, birkatetők, sok mindenféle gazdasági felszerelés, Miskolc, Budapest, Weeszlényi-utca tizenöt. 6701

EBERHARDT

traktorek, négyvasú, kukoricakülső, fűkaszalók, kéve-kötőgépek, használt, olcsón eladó. Barna László okl. gépészmérnök, Budapest, Bányó-utca 9. 6400

20-SÓROS

Losonci Drill kanalas vetőgép gyarilag javítva, 3-kassza kiváló erős szeszkavágó eladó. Fleischmann gépgyár, Sárvár. 6733

36 HP

Cornick 132., 215. sz. Alkotatlan szemekes, 1000 mm. átmérőjű, vető golyós, garantáltan üzemképes cséplő eladó. Simon Gyula, Budapest, Iroda: Podmaniczky-utca 31. Raktár: Váci-út 116. 6735

GIUNMIKEREMÉ

bügel-kocsi, lokópár levő, jutányosan eladó, ugyanott beafutott új magyar vészta szika. Cím: Szechenyi György graf. Ötvös, Zala megye. 6702

ZÖLDHEGYI

M. ISTVÁN

V., Bányó-utca 3.

Vesz és olad használt mozo-gazdasági gépeket

Fogatos és traktor tarcsásboronák, szeszkavágók, 2-3-4-5-ekék, 28-30-40-osa tarcsásboronák eladó. Salgó, Budapest, V., Révész-utca 8. 6552

BÉRLET

GÖMÖRMEGYÉBEN jól termő 300 magyar holdas birtok, szilva, almatermesztés mellett fűpó 4vi október 1-én herbálás. Van 180 magyar hold szántó, 77 magyar hold rét, 85 magyar hold legelő, 5 hold belsőlegert, 3 szobás birtokosok, sok gazdasági épület. Bővebbet: Fáy Helén, Gkcs, Gömör megye. 6615

6 HP

Clayton szeszkavágóval, 52. cséplővel, mindkettő szemképes állapotban, olcsón eladó. Simon Gyula, Budapest, Iroda: Podmaniczky-utca 31. Raktár: Váci-út 116. 6735

KOMPLETT

Tejhűtő, tejeskanna, lókapa, fűkaszaló- és aratógép, azok alkatrészei is cséplőgépszíj, dobsín, zsák-, olaj- és ponyvaárú, vörös fácskás kévekötél

Olcso beszerzési forrásai:

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
Budapest, V., Alkotmány-utca 29. szám.

Kirendeltségek: Debrecen, Győr, Komárom, Lepsény, Mátészalka, Nyiregyháza, Szolnok, Szombathely.

Sikurit

TOKÉLETIEN VÉHATLAN FALATÓ BÉTON-ÉS ZAKOLATOT.

SAJÁRÓM ELEMÉNYEID VÉDŐSZERIFELTÉREN SZAGYANAI!

EGYEDÜLI ÖVÉRTŐ:

LUTZ EDE ÉS TSA. IANK-ÉK FÉSTÉKGYÁR R.T. BUDAPEST, VILMOSCSÁSZÁR-UTCA 9.

ZSÁK, PONYVA

eladás, kölcsönzés

kévekötélek, kötélárúk

legolcsóbb és legmegbízhatóbb szállítója

Mezőgazdasági Zsákkereskedelmi r.-t.

Budapest, V., Perczel Mór-u. 2. Tel.: 181-567, 121-528

Alapítva: 1910. évben. Sürgőseim: Beckhaendler. 2275

A tej és tejtermékek

Írta: Graiz Ottó. 167 képpel, 612 oldal

Ára 15 P. Kapható: "Patria" r.-t. könyvosztálya, Bpest, IX., Üllői-út 25. szám

VITAMINOR

Írta: Weiser István dr. gazd. főtanácsos, egyet. tanár

A vitaminok jelentőségét részletesen ismerteti emberi táplálkozás, állati takarmányozás szempontjából

ÁRA: 1 PENGŐ.

Vidékre az őszes előzetes beküldése mellett portómentesen szállítjuk.

Kapható: a "Patria"-nyomda könyvkereskedésében, Bpest, IX., Üllői-út 25.

**Bonyhádi fejőstehe-
net tejgaranciával,**

lefejtő tehenet 5—10 hónapos meghitelezéssel, beallítani való tinct és tenyészmarhat szállít, kül- és belföldi vágómarhat és sertést vesz

Molnár Károly okl. gazda, állatkereskedő, Siófok. 2230 Telefon: 46

RÉPASZÁLLÍTÓ KOCSIK

és alkatrészek,
SINEK, VÁGÁNYOK, MOTORMOZDONYOK

ÚJ ÉS HASZNÁLT ÁLLAPOTBAN!

ELADÁSI BÉRLETI

ORENSTEIN ÉS KOPPEL MAGYAR R.-T.
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-UT 31. SZ. 6923

Hirdessen lapunkban!

Csiperkegomba termesztés

zöldség-, virág- és gyümölcselhajtás

Írta: Bessenyei Zoltán

3-50 pengő előzetes beküldése esetén bérmentve szállítja

a "Patria"-nyomda r.-t. könyvosztálya, Budapest, IX., Üllői-út 25.

Haszonbérbeadó Baranyában

Pécsről délre 16 km-re a Pécs-villányi országút mellett fekvő, Újpetre jegyzőségéhez tartozó **Peterdpuszta**

ez év október hó 1-től.

A bérlet nagysága

523 kat. hold 460 n.-öl, amiből 468 hold szántó.

A bérlet Pécsről autóval megközelíthető. Azok az érdeklődők, akik a bérletet megtekinteni kívánnák, jövetelük pontos idejét közölnék 1—2 nappal előbb a németbolyi uradalom igazgatóságával.

Telefon: Németboly 8.

2318

RÁBA

11

MÁZSÁS ÖNSÚLYA

kiválóan alkalmassá teszi szántásra, kultivátorozásra, tárcsázásra és kombinált vetőgépek vontatására.

TRAKTOR ÜZEMBIZTOS GAZDASÁGOS HASZNÓHATÓ BÉRÜHÁZÁS!

MAGYAR WAGGON ÉS GÉPGYÁR RT

KÖZPONTI IRODA ÉS MINTARAKTÁR: BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 12. TEL.: 125-210

»Patria« Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részvénytársaság nyomása, Budapest, IX. kerület, Üllői-út 25. szám. (Köztelek) — 392629 — Felelős vezető: Magyar István